radio ROBIN ... najbolj poslušan radio v Vipavski dolini
MLINOTEST 1867
VRTNI CENTER AJDOVŠČINA
Ajdovščina, ODPIRALNI ČAS:
pon - pet: 8:00 - 18:00 sob: 8:00 - 12:00
Leone

prvi zgornjevipavski časnik

latnik

Četrtek, 29. februar 2024 • številka: 261 • 10.000 izvodov • e-pošta: info.latnik@gmail.com • www.mojaobcina.si/ajdovscina/org/latnik.html

Občina Ajdovščina se je prebila v sam razvojni vrh

Analizo ISSO je letos pokazala izjemen potencial naše občine, ki se je zavihtela na 3. mesto med 212 občinami v Sloveniji, kar Ajdovščino uvršča v sam vrh razvojnega potenciala. V celoti gledano je rezultat odličen, ob tem pa so vrednosti kazalnikov močno uravnotežene, na področju trga dela smo se denimo zavihteli v sam slovenski vrh, na 1. mesto. Občina Ajdovščina si je s tem prislužila ZLATI ISSSO certifikat razvojne odličnosti za leto 2024.

3

Čestitke letošnjim prejemnikom priznanj Zveze kulturnih društev Ajdovščina

Na odru Dvorane prve slovenske vlade se je na Prešernov dan odvila osrednja proslava v občini ob slovenskem kulturnem prazniku. Slavnostni govor je pripravil zdravnik, pesnik in publicist Franc Koren. Čestitke letošnjim prejemnikom priznanj za ustvarjalnost na področju kulture, prejeli so jih zgodovinar Drago Sedmak, likovna pedagoginja in umetnica Silva Karim in Oktet Sotočje.

4

Mimoze

Res se ne gre pritoževati čez ponudbo dogodkov, s katerimi so se kulturna društva, organizacije, šole, zavodi in celo nekatere krajevne skupnosti poklonile dnevu , ko je zastalo srce našega največjega pesnika. Vsakdo je lahko našel nekaj po svojem okusu in se kulturno bogatil. O tem pišejo v tej številki Latnika naši dopisniki. Prav tako o pustnem dogajanju, ki ga je pospremilo lepo vreme in je na ajdovski plac na pustni torek privabilo lepo število maškar, združenih v mavrični kolaž.

Za porcijo duševne hrane niti ni bilo treba seči v žep, kar je res posebnost našega kulturnega praznika. Berem, da stane povprečna vstopnica za koncert mega zvezdnice Taylor Swift čez tisočaka … in da bo s turnejo pokasirala poldrugo milijardo! Hude številke, še za naše superšportnike.

Kulturni dan in pust sta torej uspešno za nami, kako pa bo z osmim marcem? Najbrž nič posebnega, odkar je AFŽ razpadel na dva ideološka dela – dan žena in materinski dan. Kje so časi, ko se je legendarni DAPS tresel na sindikalnih veselicah v čast svojim delavkam. To je bil sinonim za hudo veselico.

Običajno je okrog mednarodnega dneva žensk v Pordenonu vrtnarski sejem, največji v tem delu Evrope. Pred korono ga je v desetih dneh (ki zajemajo dva vikenda) obiskalo ogromno ljudi. Zdaj se sejem počasi pobira in organizatorji so bili lani že zadovoljni z 20 tisoč prodanimi vstopnicami. Kar 3000 jih odpade na organizirane skupine, to je avtobuse, s katerimi slovenske in hrvaške turistične agencije vozijo ljudi na enodnevne ali dvodnevne izlete po turističnih točkah Furlanije in Benečije, ki vključujejo tudi obisk sejma. Lani so našteli 60 avtobusov, torej je nekaj AFŽjevske tradicije vendarle ostalo.

Značilnost sejma so mimoze, skoraj ga ni Italijana, ki ne bi sejmišča zapuščal s sadiko mimoze (če malce pretiravamo). Mimoza je dejansko čudovito darilo za najdražjo in ni predrago, denimo polovico cene parfuma srednjega razreda (ki ga je itak že poklonil za valentinovo). Kaj pa mi, Slovenci? Nam je še nerodno po ulici s šopkom rdečih vrtnic? Ali se morajo naše dame zadovoljiti s poceni industrijskimi šopki, ki jih kupimo pri trgovcih skupaj s kruhom in jogurtom ali pač na črpalki z bencinom? To je pri teh praznikih narobe (ne prazniki sami), da si delamo stroške, da se čutimo obvezni nekaj zapraviti, kar nam povzroča zadrego, skrb in breme!

Praznik 8. marec ima vsebino že sam po sebi, zato drage dame, sprejmite moj poklon kar v časopisni obliki.

Martin Pevec

Podjetje Crono dobrodelno za brezplačne prevoze starostnikov

Avtocenter Crono je z novim letom že četrtič zapored podaljšal pogodbo za brezplačno uporabo vozila Citroen C3 Aircross za prevoze starostnikov, ki se v občini Ajdovščina izvajajo v okviru Zavoda Sopotniki.

Ajdovsko podjetje Crono bo za potrebe brezplačnih prevozov starostnikov, ki jih Občina Ajdovščina že več let z Zavodom Sopotniki uspešno izvaja, še naprej nudilo brezplačno uporabo svojega vozila Citroen C3 Aircross. Njihova zgleda vredna gesta vključuje tudi celostno vzdrževanje avtomobila – registracijo, menjavo pnevmatik ter druge stroške, ki so povezani z brezhibnim delovanjem vozila. Zavod Sopotniki bo tako v Ajdovščini tudi v tem letu prevoze izvajal z dvema avtomobiloma.

Podjetje Crono ima na Ajdovskem dolgo tradicijo, že vse od leta 1997 so svoje poslovanje umestili v lokalno skupnost in se zaradi vse večjega povpraševanja leta 2012 preselili na lokacijo poleg sedanjega nakupovalnega centra Supernova, kjer že več kot desetletje nudijo raznolike avtomobilske storitve za Citroenova vozila. Vse do danes se je dejavnost podjetja močno razširila. »Poleg prodaje novih vozil, ostaja še vedno poseben segment dejavnosti podjetja široka ponudba kvalitetnih rabljenih vozil, ker menimo, da

je ponudba kakovostnih vozil ter tudi nekaterih storitev (svetovanje pri nakupu) pravi način za razvoj podjetja. Usposobljeni kadri zagotavljajo profesionalen odnos do strank, pa tudi reklamacijsko oz. garancijsko reševanje in odpravljanje napak. Rezultat so zadovoljni kupci, ki jim v podjetju tudi pomagamo pridobiti ugodna posojila oz. poslovni ali finančni najem,« izpostavljajo v podjetju Crono, ki s svojim uspešnim poslovanjem vrača ugodnosti tudi v lokalno skupnost. Že četrto leto zapored je namreč uspešno podaljšal donatorsko pogodbo za vozilo, s katerim Zavod Sopotniki nudi brezplačne prevoze starostnikom. Njihov Citroen C3 Aircross je doslej opravil že več kot 2300 prevozov in s predanimi vozniki prostovoljci narisal neskončno nasmehov na obrazih starostnikov.

Vozilo je v odličnem voznem stanju in dobro služi svojemu namenu. S plemenito gesto, brezplačno uporabo vozila, bo še več starostnikov prišlo do brezplačnih prevozov, ki jim olajšajo marsikatero skrb. Hvala podjetju Crono, ki že več leti skrbi, da storitev Zavoda Sopotniki uspešno poteka. »Z brezhibnim vozilom, ki ga že več let zapored v brezplačno uporabo podarja podjetje Crono je omogočeno večje pokrivanje potreb starejših občanov po mobilnosti, s tem pa se veča tudi kakovost življenja in krepi samostojnost naših starostnikov,« izpostavlja župan Tadej Beočanin. Tudi koordinatorica projekta Zavoda Sopotniki Tjaša Samec je nad donacijo podjetja Crono navdušena. »Vedno več je uporabnikov, ki potrebujejo prevoze do zdravnika, v trgovino ali na obisk k prijatelju. Vse to nam omogoča tudi podjetje Crono, ki nam vsako leto donira v brezplačno rabo avtomobil Citroen C3 Aircross. Poleg tega nam tam zaposleni priskočijo na pomoč vsakič, ko je avto potrebno servisirati. S tem ohranjamo avtomobil dobro vozen, prostovoljci in uporabniki pa se na cesti počutijo varno.«

Z gotovostjo pa največ štejejo zadovoljni obrazi starostnikov, ki jim z brezplačnimi prevozi prostovoljci Zavoda Sopotniki lepšajo dneve in tako s plemenito gesto krepijo slogan "Človek - Človeku - Sopotnik".

Nujna medicinska pomoč v Ajdovščini ostaja

V medijih smo pred kratkim zasledili informacijo o seznamu satelitskih urgentnih centrov, na katerem ni Zdravstvenega doma Ajdovščina, kar je sprožilo val različnih interpretacij. Nujna medicinska pomoč v Ajdovščini ostaja, prav tako bo po načrtih stekla gradnja novega zdravstvenega centra, v katerem bodo zagotovljeni pogoji za izvajanje nujne medicinske pomoči in helikopterske nujne medicinske pomoči.

V izogib različnim interpretacijam uredbe, ki jo je zdravstveno ministrstvo objavilo pred kratkim, objavljamo informacije o stanju in načrtovanju nujne medicinske pomoči v Ajdovščini. Vlada je na predlog zdravstvenega ministrstva sprejela uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, ta med drugim prinaša novosti tudi na področju nujne medicinske pomoči. Predvideva namreč vzpostavitev 15 satelitskih urgentnih centrov, ki bodo tako kadrovsko kot tehnično okrepili obravnavo pacientov. Ker na seznamu ni Ajdovščine, so se ponekod pojavila različna razumevanja uredbe, da se v Ajdovščini ukinja nujna medicinska pomoč in tudi drugi načrti, povezani z gradnjo novega zdravstvenega centra in vzpostavitve helikopterske nujne pomoči, ki niso resnična in niso skladna z načrtovanjem in projekti, ki so v teku.

»Objavljen seznam zdravstvenega ministrstva o satelitskih urgentnih centrih je tako rekoč osnova, vodilo, da se začrtajo smernice, po kateri naj se v bodoče ureja mreža nujne medicinske pomoči v državi,« izpostavlja direktor ZD Ajdovščina Egon Stopar. Uredba sicer ne predvideva postavitve satelitskega urgentnega centra v Ajdovščini, nujna medicinska pomoč pa bo v obliki, kot jo poznamo danes, delovala nemoteno tudi v prihodnje. Predvidena je tudi skorajšnja vključitev NMP Ajdovščina v dispečerski sistem zdravstva Ljubljana (DSZ LJ) in vzpostavitev ekipe t. i. vozila urgentnega zdravnika. Direktor ZD Ajdovščina je ob tem povedal, da je Zdravstveni dom lani poleti ob pomoči občin ustanoviteljic že vzpostavili prilagojeno obliko tovrstnega delovanja, ki se je izkazala kot zelo dobra rešitev. *»Naredili bomo vse, da bomo ob vključitvi v Dispečerski sistem zdravstva Ljubljana to zadevo ustrezno uredili – organizacijsko in finančno,«* je še izpostavil direktor.

Na stanje in nadaljnje načrte, vezane na izvajanje nujne medicinske pomoči na našem območju, se je odzval tudi župan Tadej Beočanin. *»Odločitev, ki jo je sprejela vlada o vzpostavitvi satelitskih urgentnih centrov, je skladna s pogovori, ki smo jih imeli z ministrstvom v preteklem obdobju, in ta odločitev v nobenem primeru ne izključuje centra za helikoptersko nujno medicinsko pomoč in niti ne napoveduje kakršnegakoli ukinjanja nujne medicinske pomoči, kot jo v Ajdovščini poznamo danes,«* pojasnjuje župan Tadej Beočanin.

Želja in cilj našega zdravstvenega doma ter lokalne skupnosti je zagotavljanje ustrezne oblike zdravstvene pomoči, ki bo z novim zdravstvenim centrom nudila optimalne zdravstvene storitve.

Občina Ajdovščina se je prebila v sam razvojni vrh

Analizo ISSO je letos pokazala izjemen potencial naše občine, ki se je zavihtela na 3. mesto med 212 občinami v Sloveniji, kar Ajdovščino uvršča v sam vrh razvojnega potenciala. V celoti gledano je rezultat odličen, ob tem pa so vrednosti kazalnikov močno uravnotežene, na področju trga dela smo se denimo zavihteli v sam slovenski vrh, na 1. mesto. Občina Ajdovščina si je s tem prislužila ZLATI ISSSO certifikat razvojne odličnosti za leto 2024.

Zlati kamen je v slovenski javnosti najbolj odmevno strokovno srečanje na področju lokalne samouprave, kjer si izkušnje ter poglede o razvojnih možnostih ter dobrih praksah izmenjajo najvišji predstavniki lokalnih skupnosti, predstavniki gospodarstva kot tudi vladni predstavniki. Je edini dogodek, ki je hkrati tudi vrhunec večmesečnega raziskovalnega dela o razvojnem napredku slovenskih občin v sklopu raziskovalnega projekta in izbora Zlati kamen. Na dogodku vsako leto razglasijo razvojno najbolj prodorne občine Slovenije. Letošnja rdeča nit izbora za nagrado Zlati kamen 2024 je občinska prostorska politika.

Občina Ajdovščina se je letos po analizi ISSO uvrstila na 3. mesto med vsemi slovenskimi občinami. To jo uvršča med občine, ki ponujajo prebivalcem kakovostno raven življenja. Uvrstitev občini prinaša ZLATI ISSO certifikat razvojne odličnosti za leto 2024. Izhodišče za podelitev certifikata so konkretni in merljivi podatki, združeni v Indeks ISSO. Sestavljeni indeks je izračunan s pomočjo 54 kazalnikov, ki so razvrščeni na osem vsebinskih

področij. Če pogledamo indekse za posamezna področja, se Ajdovščina posebej dobro uvršča na šestih. Na področjih trga dela, življenjskega standarda in gospodarstva se Ajdovščina uvršča v zgornjo desetino slovenskih občin. Trenutna situacija na trgu dela Ajdovščino celo uvršča na 1. mesto med vsemi občinami v državi. Še na treh področjih je Ajdovščina uvrščena v prvo četrtino slovenskih občin. Ta tri področja so izobrazba, okolje in demografija. Tudi na preostalih dveh področjih – torej glede na družbeno povezanost in proračunsko učinkovitost – se uvrščamo nadpovprečno ugodno. V celoti gledano je rezultat odličen, ob tem pa so vrednosti kazalnikov močno uravnotežene. Le na dveh področjih Ajdovščina ni uvrščena izrazito nadpovprečno, ampak od povprečja odstopa »samo« v manjši meri. Gre za proračunsko učinkovitost (kjer se odražajo tudi investicijski cikli) in družbeno povezanost. Le pri malo indikatorjih občina izraziteje odstopa v negativni smeri – gre za kazalnike, ki so povezani s hitrim razvojem gospodarstva, kot so količine odpadkov in poraba električne energije. A še pri odpadkih letošnja analiza kaže znaten premik na bolje, saj se je dinamika rasti količin zbranih odpadkov precej umirila.

Vrednost sestavljenega indeksa ISSO se je v primerjavi z lansko analizo izrazito izboljšala. Četudi pozitivno dinamiko zaznavamo pri večini občin, je Ajdovščina uspela svojo uvrstitev še izboljšati in je letos glede na razvojni položaj na tretjem mestu: zaostaja le za Ljubljano in Komendo (slednja ima že ves čas izjemno močne vrednosti kazalnikov na račun dobro situiranega prebivalstva in močne poslovne cone).

»Pred desetimi leti se je Ajdovščina glede na vrednost indeksa ISSO uvrščala na 56. mesto. Tako je bilo še leta 2017. Ta uvrstitev je bila posledica zatona »stare« industrije v kraju in s tem negativnih gibanj na začetku prejšnjega desetletja. Pričakovali smo lahko odboj navzgor in postopno normalizacijo stanja. Glede na vse danosti bi se uvrstitev občine lahko ustavila nekje med 20. in 30. mestom. To bi bila precej dobra uvrstitev, boljša od vrste mestnih občin. Toda v Ajdovščini se izboljševanje ni ustavilo in občina se je prebila prav v slovenski vrh. Tega ni mogoče pojasniti zgolj s posameznimi srečnimi okoliščinami – to je lahko le rezultat kakovostnega in trdega dela. Zato si Ajdovščina zasluži vse čestitke,« so še pojasnili v ISSO analizi.

Izjemnega uspeha se je razveselil tudi župan Tadej Beočanin, ki je izpostavil: *»Letos smo se prebili v sam vrh občin z najmočnejšim razvojnim položajem v Sloveniji, kar je rezultat načrtnega dela, delavnih in predanih ljudi ter vzpodbudnega okolja, v katerem živimo. Razvojni adut naše občine je gospodarstvo, v tesni zvezi z dinamičnim trgom dela. Vesel pa sem, da se vse bolj viša življenjski standard, ki ga uživa celotno naše prebivalstvo. Še naprej si bomo prizadevali za doseganje visoke kakovosti bivanja na vseh področjih delovanja, da bomo na krilih vzpodbudnega razvoja krmarili v uspešno prihodnost.«*

V teku postopek spreminjanja Občinskega prostorskega načrta

Občina Ajdovščina je v postopku spreminjanja občinskega prostorskega načrta, temeljnega prostorskega akta občine. Postopek že od samega začetka poteka transparentno, s sprotnim informiranjem, predvsem pa z vključevanjem strokovne in širše zainteresirane javnosti.

»S sodelovanjem strokovne in zainteresirane javnosti v več fazah postopkov želi občina pridobiti dodatna mnenja, pripombe in predloge, ki bi pripomogli k načrtovanju bolj smiselnih in kakovostnejših rešitev,« poudarja vodja občinskega oddelka za prostor Eliana Humar, ki je potek postopka Sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta predstavila predsednikom krajevnih skupnosti na njihovem nedavnem delovnem srečanju z upravo in županom. Proces poteka v treh postopkih, vsi trije se že odvijajo. Zbrane so tudi že pobude, pripombe in predlogi za spremembe v vseh treh postopkih – korekturnem, razvojnem in individualnem.

Z uvodnim korekturnim postopkom, ki se je začel odvijati v začetku leta 2023, se odpravlja notranja neskladja in izboljšuje obstoječa določila z upoštevanjem dosedanje prakse. Že v tem delu je Občina javnost povabila k posvetu, ki je potekal do konca lanskega leta, ter prejela pet pripomb in predlogov na osnutek.

Drugi, razvojni postopek, ki je namenjen obravnavi in integraciji razvojnih pobud s področja gospodarstva, družbenih dejavnosti in drugih vsebin javnega interesa, in tretji, individualni postopek, namenjen obravnavi in upoštevanju prostorskih pobud občanov in pravnih oseb, sta doslej potekala vzporedno. Do roka, torej do konca leta 2023, je prispelo 476 pobud za spremembo namenske rabe prostora, navezanih na okvirno 950 parcel. Glede na vsebino bodo pobude razdeljene med oba postopka – razvojnega in individualnega, nato pa sledi presojanje ustreznosti skladno s temeljnimi akti in režimi na področju prostora. Ta postopek se bo pričel odvijati še pred letošnjo pomladjo, bo pa zaradi več usklajevanja z nosilci urejanja prostora trajal dlje. Tako za razvojni, kot za individualni postopek je predvidena tudi celovita presoja vplivov na okolje, pripraviti pa bo treba tudi nove strokovne podlage za področje kmetijskih zemljišč, pred nadaljevanjem postopka pa bo potrebno še dokončati strokovne podlage, predvsem tiste, ki se nanašajo na prostorski razvoj mesta.

Obsežni postopek Sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta je torej v teku. Tekom postopkov bo javnost še povabljena k sodelovanju, postopek pa na spletu lahko spremljate v posebni rubriki z naslovom »Spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta«, dostopni na naslovnici občinske spletne strani, v kateri se sproti zbirajo vsa dokumentacija in informacije.

»Vrzimo sidro kulture v vse pore življenja«

Na odru Dvorane prve slovenske vlade se je 8. februarja odvila osrednja proslava v občini ob slovenskem kulturnem prazniku. Čestitke letošnjim prejemnikom priznanj za ustvarjalnost na področju kulture, prejeli so jih zgodovinar Drago Sedmak, likovna pedagoginja in umetnica Silva Karim in Oktet Sotočje. Praznični govor je pripravil zdravnik, pesnik in publicist Franc Koren, njegove besede naslavljajo pričujoči članek.

Zveza kulturnih društev Ajdovščina je na Prešernov dan tradicionalno povabila na osrednjo proslavo ob prazniku v naši občini. Udeležil se je je tudi župan Tadej Beočanin. Slavnostni govornik, zdravnik, pesnik in publicist **Franc Koren**, je praznične besede posvetil maternemu jeziku. Govoril je o raznolikosti in pestrosti jezikov in narodov, prav zato je pomembno pomniti naše korenine: *»Vsak narod je zaznamovan s preteklostjo, samosvojim jezikom, spomini, navadami in običaji, z raznoliko umetnostjo, in tudi Slovenci nosimo to zaznamovanost v sebi.«* Okrcal je navade sodobne komunikacije, krnjenje jezika, površno znanje materinščine, le kam to pelje, se sprašuje Franc Koren: *»Izgubljajo se lepe, klene slovenske besede …«* Je pa tudi pohvalil bogato ustvarjalnost domačih ustvarjalcev in prireditev, ki bi si zaslužili nov hram kulture. Svoj govor je zaključil z besedami, ki smo si jih izposodili tudi za naslov pričujočega prispevka: *»Ali se bomo v našem narodu zasidrali in varovali svetinjo slovenstva ali pa nas bo tok življenja odnesel. Vrzimo torej sidro kulture v vse pore življenja tukaj in zdaj.«*

Zveza kulturnih društev Ajdovščina je najzaslužnejšim na področju kulture in ustvarjalnosti v naši skupnosti poklonila priznanja. Osrednji kulturni program proslave je bil posvečen Janezu Svetokriškem, letošnjega oktobra bo minilo 310 let od njegove smrti. Program so sestavili glasbeni komponist in oblikovalec zvoka Andrej Kobal ter interpreti Peter Bajnoci, Nejc Furlan in Dejan Slokar. Uvodno slovensko himno in zaključno Prešernovo Vrbo je zapela Tina Bolko ob spremljavi kitaristke Anete Gregorič. Proslavo je režiral Peter Avbar.

Veliko priznanje za izjemen prispevek k ohranjanju kulturne dediščine, zgodovinskega in kolektivnega spomina Vipavske skupnosti je prejel zgodovinar Drago Sedmak.

Ime Draga Sedmaka stoji pod 127 bibliografskimi enotami: knjigami, katalogi, članki, strokovnimi zapisi in drugimi prispevki. Kot avtor baz je sodeloval pri slovenskem projektu o žrtvah (padlih, umrlih, pogrešanih) 1. svetovne vojne na Slovenskem in kot poznavalec tega obdobja sodeloval z radijskimi in televizijskimi ekipami, domačimi in tujimi zgodovinarji, ustanovami, društvi in zasebniki, tujimi ambasadami in študenti ter šolami, za pomoč so ga prosili sorodniki padlih ob Soči. Sodeloval je v pomembnih akcijah, kot je odkup zbirke Franka Visintina, prevzem predmetov iz skladišč JLA, carinarnic, mejnih prehodov. Izjemna zasluga je odkup zbirke ajdovskega rojaka in kino-operaterja v Ajdovščini, zbiratelja Stipeta Štekarja. V gradivu je odkril posebni najdbi: kopijo filmskega traku iz obdobja nemega filma Ernsta Lubitscha (beri: LUBIČA) Ko sem bil mrtev, ki je veljala za izgubljeno, in kolorirani film Žongler. Filma hrani Slovenska kinoteka. V Goriški muzej je prinesel več kot 25.000 plakatov.

Predmete je treba nekje hraniti in jih varovati. Zato je v času osamosvojitve in bosanske vojne predlagal, da se del prostore bivše vojašnice Srečko Kosovel preda Goriškemu muzeju. Ob pomoči Draga Vidriha iz Ajdovščine je tako ustanova prejela eno od stavb in je edini muzej na Slovenskem z urejenimi depoji. Drago Sedmak tudi po upokojitvi pridobiva gradivo, ureja zapiske, pregleduje dokumente, pomaga drugim pri pridobivanju podatkov. Za knjigo Ajdovski Lokarji in prva svetovna vojna je napisal odličen zgodovinski oris Ajdovščine in okolice v tistem času, za zbornik Bog daj konec te gerde vojne, ki jo je prav tako izdala Lavričeva knjižnica, pa je osrednji bogato dokumentiran prispevek.

Priznanje za ustvarjalne dosežke na področju likovnih umetnosti, še posebej ilustracije, in za pedagoško bogatitev ustvarjalnosti mladih je prejela Silva Karim.

Silva Karim, ki je članica Društva likovnih umetnikov Severne Primorske in Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov, se posveča slikarstvu, grafiki, ilustraciji in keramiki ter grafičnemu in unikatnemu oblikovanju. Slikarsko in kiparsko delo je med leti 2014 in 2023 predstavila na 26 skupinskih razstavah, v naboru razstav smo našteli še 10 samostojnih razstav. Udeležila se je številnih likovnih kolonij in drugih delavnic doma in na tujem ter za svoje delo prejela več uglednih nagrad in priznanj. Posebno mesto imajo v ustvarjalnem opusu Silve Karim ilustracije, ki jih s prepoznavno likovno noto namenja večidel knjižnim delom za otroke. Podpisuje se tudi pod publikacije za odraslo publiko. Že vrsto let sodeluje z revijama Ciciban in Cicido, v katerih občasno pripravlja rubrike s področja likovne umetnosti in ustvarjalne delavnice, celo vrsto let je mesečno urejala rubriko Cici nabiralnik. Tudi na ta način je nadaljevala poslanstvo: dati krila otroški domišljiji, otrokom obogatiti svet in ceniti lepo ter vredno. Izpostavljamo njene ilustracije in vinjete, ki so posodobljene zažarele v novem natisu knjige Nace ima dolge tace Franca Černigoja, ki jo je izdala Lavričeva knjižnica Ajdovščina. Silva Karim je bila med pobudnicami prepoznavnega projekta Umetniki za Karitas. Kot predavateljica sodeluje na področju strokovnega likovnega pedagoškega delovanja na izobraževanjih in delavnicah za učitelje in vzgojitelje.

Oktet Sotočje pa je prejel priznanje za 30 let aktivnega zborovskega dela, predstavljanje slovenske pesmi doma in po svetu ter bogatitev kulturnega utripa.

Leta 1994 se je dvanajstih pevskih zanesenjakov - fantov in mož iz različnih krajev Vipavske doline, pod vodstvom Mirana Rustje zbrala v prvi sestav vokalne skupine Sotočje. Kasneje je vodenje skupine prevzel mladi nadobudni pevec Rok Bavčar. Skupina se je že takrat malce razlikovala od drugih moških sestavov, saj je združevala pevce različnih generacij in tako postala sinonim navihane mladosti in odgovorne zrelosti. Skupaj z Rokom se je razvijala do 1999. leta, ko je ta vodstvo prepustil Petru Pirihu. Takrat se je vokalna skupina spremenila v oktet Sotočje, leta 2004 pa je bilo ustanovljeno Kulturno umetniško društvo »Oktet Sotočje«, ki mu je dolga leta predsedoval Evstahij Paljk. V naslednjih letih so oktet prevzele ženske roke, naprej Andreja Rustja, nato Ana Knez, kasneje pa Jernej Štrancar. Zbor je nastopil pri izseljencih v Frankfurtu ter v ZDA in Kanadi, gostoval je na Nizozemskem, zmagal na Festivalu oktetov v Kranju, imel več koncertov v Makedoniji. V novembru 2023 so za svoj trud in delo prejeli zlato priznanje na regijskem tekmovanju v Postojni, kjer so bili razglašeni za najboljšo malo vokalno skupino. Pevci Sotočja so v tridesetih letih prepeli več sto skladb in zgradili obsežen repertoar, v katerem so slovenske ljudske in umetne pesmi, napitnice, pesmi tujih avtorjev, slovenske popevke, črnske duhovne pesmi in dalmatinske melodije.

Predstavniki Občine Ajdovščina na obisku v Quilianu

V prvih dneh februarja so se predstavniki Občine Ajdovščina mudili na obisku pobratenega italijanskega mesta Quiliano. To je že tretje srečanje v zadnjem letu dni, potem ko so se odnosi med pobratenima občinama lansko leto znova obudili.

Pobratene vezi med Quilianom in Ajdovščino so se rodile v 70 letih prejšnjega stoletja. Združevale so več generacij mladih, ki so tekom izmenjav spoznavali drugo kulturo in spletali trdne medsebojne odnose. Odnose sta občini znova okrepili lansko leto z izmenjavo obiskov obeh delegacij. Tokrat je italijansko občino Quiliano in njenega župana Nicolo Isseto obiskala delegacija Občine Ajdovščina na čelu z županom Tadejem Beočaninom. Po uvodnem srečanju obeh županov je beseda tekla o nadaljevanju že zastavljenih skupnih sodelovanj, zlasti tistih, povezanih z evropskimi projekti. Ob preteklih obiskih sta namreč občini sklenili sodelovanje v evropskem projektu "Twinnings in the community" (pobratenja v skupnosti), katerega osrednji namen je povečati vključenost mladih v demokratično življenje in družbeno odgovorno delovanje v skupnosti. Projekt se zgleduje po primerih dobrih praks, kot sta denimo Občinski svet fantov in deklet (CCRR) mesta Quiliana in otroški parlament občine Ajdovščina. Povezoval pa bo tudi z vsebinami s področja bibliotekarstva in vključenosti ranljivih skupin, namen je namreč povezovanje različnosti. Predvsem mladim z obeh občin bi želeli skrajšati razdalje, ki jih ustvarja jezikovna različnost, približati raznolike kulture in predstaviti raznolikost in pestrost drugačnosti. Za ta namen bo ustvarjen tudi digitalni prostor za izmenjavo informacij. Projekt pa bo v skupno delo združil tudi druge ustanove in organizacije – poleg Občine Ajdovščina bosta sodelovala še Lavričeva knjižnica Ajdovščina in Medobčinsko društvo prijateljev mladine. Če uspe na razpisu, se bo projekt začel odvijati v Quilianu, s prvo delavnico v letošnjem septembru, nato pa se v maju 2025 seli v Ajdovščino: *»Na tokratnem obisku italijanskega mesta Quiliano smo zastavili konkretne korake za nadaljnje skupne poti, zlasti tiste, ki se bodo odvile v sklopu evropskega projekta. Ta bo z gotovostjo doprinesel nove priložnosti združevanja, zlasti v smislu povezovanja mladih za večanje aktivne participacije ter tudi vključevanja drugačnosti. Verjamem, da bosta mesti spletli trdno prijateljstvo, ki bo vnovič povezalo občanke in občane obeh občin z željo po povezovanju, druženju in spoznavanju novih, zgleda vrednih praks.«*

V skupnost usmerjeno delo policistov

Na 11. redni seji so se svetnice in svetniki med drugim seznanili tudi s poročilom dela Policijske postaje Ajdovščina, ki ga je predstavil načelnik Marko Terbovšek, ki ocenjuje, da je stanje varnosti v občini na različnih področjih v dobrem in obvladljivem stanju.

Na zadnji seji občinskega sveta je bilo v obravnavi tudi poročilo Policijske postaje Ajdovščina, ki ga je zbranim predstavil načelnik Marko Terbovšek. Splošno stanje varnosti v občini je dobro, izpostavlja prvi mož ajdovske Policije – tako na področju kriminalitete kot javnega reda in miru. Na področju prometne varnosti je stanje primerljivo z lanskim letom, manj je bilo prometnih nesreč, kar je še posebej pomenljivo je to, da ni bilo nobene s smrtnim izidom. Skupno se je lani zgodilo 120 prometnih nesreč, od katerih jih je 66 obravnavala PP Ajdovščina. Hujših kršite javnega reda in miru PP Ajdovščina v tem letu ni obravnavala. Na področju kriminalitete je bilo zabeleženih 188 kaznivih dejanj, prevladujejo kazniva dejanja zoper premoženje. Preiskanost kaznivih dejanj označujejo kot dobro, saj znaša 47 %. S področja premoženjske kriminalitete prevladujejo vlomi v stanovanja, internetne goljufije in občasne tatvine goriva. Spodbudni so podatki kaznivih dejanj zoper življenje in telo, ki se gibljejo v nizkih številkah. Enake številke kot lansko leto pa ostajajo za število kršitev v cestnem prometu, slednje znašajo 817. Policija je v letu 2023 nadaljevala s projekti na področju v skupnost usmerjenega policijskega dela in v okviru preventivne dejavnosti izvajala naloge svetovanja, aktivnosti in drugih oblik za preprečevanje oblik nasilja in za večjo varnost v prometu.

V razpravi na seji so bile med drugim izpostavljene tudi težave s kolesarji, tako tistimi v cestnem prometu kot tistimi, ki vozijo v naravnem okolju. Policisti odgovarjajo, da so kolesarji enakopravni udeleženci v cestnem prometu, dolžnost voznika je, da kolesarja na ustrezni varnostni razdalji varno obvozi, težave se pojavijo na mestih, kjer kolesarje ni moč obvoziti, a zato velja poziv k strpnosti. Policisti nadzor skupaj z inšpekcijsko službo izvajajo tudi v naravnem okolju, tam, kjer kolesarijo po nedovoljenih poteh, kar opažajo zlasti na področju s Predmeje proti Lokavcu.

Družabno na Grivški poti

Krajanke in krajani soseske Grivška pot se radi družijo. Po prenovi njihovega kotička za druženje pa se bodo še raje dobivali na majhnem, a nadvse dobrodošlem igrišču za celotno sosesko.

Nedavno so bila obnovitvena dela zaključena. Igrišče na Grivški poti ima tako nov košarkarski koš ter varovalno mrežo zadaj za njim, da zaustavi žogo. Postavljeni so manjši novi goli, nova je tudi ograja okoli območja za šport in druženje. Pobudniki so hvaležni za opravljeno. Naj igrišče še dolgo in dobro služi krajanom Grivške poti.

Sredi soseske Grivška pot v mestu Ajdovščina je že od nekdaj zaplata zemljišča, opremljena z nekaj športnimi orodji, kjer se krajanke in krajani soseske nadvse radi in veliko družijo. Leta so pošteno načela nameščeno športno opremo, zato so se krajani obrnili na Občino, s pobudo, da se območje prenovi.

Nov kontakt Javnega stanovanjskega sklada Občine Ajdovščina

Iz Javnega stanovanjskega sklada Občine Ajdovščina obveščajo, da imajo novo stacionarno telefonsko številko, medtem ko je e-naslov ostal enak, kot doslej. Ima pa sklad podaljšan čas uradnih ur – stranke sprejemajo ob ponedeljkih dopoldan in ob sredah popoldan.

Javni stanovanjski sklad Občine Ajdovščina ima novo stacionarno telefonsko številko: 05 36 59 190. Elektronski naslov ostaja enak, kot doslej: e/ info@jss-ajdovscina.si. Več časa pa po novem sklad namenja strankam. Uradne ure ima ob ponedeljkih dopoldan, med 8.00 in 12.00 ter ob sredah popoldan, med 13.00 in 16.00.

S 1. januarjem letos je vodenje Javnega stanovanjskega sklada Občine Ajdovščina prevzela nova direktorica Alenka Čadež Kobol, ki je dotlej vrsto let vodila oddelek za gospodarske javne službe in investicije na Občini Ajdovščina. Prednostna naloga novega vodstva je zaključek lani objavljenega stanovanjskega razpisa, na katerega je prispelo 68 vlog, razdeljenih bo 21 stanovanj, rezultati bodo znani do konca marca. Pomembne naloge sklada pa so tudi obnova obstoječih in nabava novih stanovanj.

Lokavec: gradbena dela zaključena

Z zarisanimi talnimi oznakami in namestitvijo prometne signalizacije so se konec januarja zaključila gradbena dela na prenovi odseka ceste skozi Lokavec. Gradbiščne oznake tako na terenu ostajajo le še do temeljitega tehničnega pregleda, ki bo predvidoma še v februarju.

Poleti 2022 se je zbiralo ponudbe, dokončevalo papirnati del projekta, tudi še odkupovalo nekatera potrebna zemljišča. Januarja 2023 je bil izbrani izvajalec, podjetje Zigrad iz Idrije, uveden v delo. Konec januarja pa je bil opravljen še zadnji korak – zarisane so bile talne označbe in nameščena prometna signalizacija. Gradbena dela na prenovi 500 m odseka ceste skozi središče Lokavca so zaključena, prometna varnost v tem najbolj

živahnem delu Lokavca pa bistveno boljša. V okviru naložbe se je prenovilo komunalno infrastrukturo pod cesto, ob obeh straneh cestišča se je zgradilo pločnik, cestišče je preplaščeno z novo asfaltno prevleko, območje pa razsvetljeno z novo nameščeno javno razsvetljavo. Vsi priključki so priključeni, nameščena je varovalna ograja ob cesti pri podružnični osnovni šoli, urejena je okolica.

Finančno je pri izvedbi pomagala država Slovenija, ki je sofinancirala naložbo v višini 746.122,15 evrov, Občina Ajdovščina pa je iz proračuna primaknila še 195.188,37 evrov. Za sedaj so na območju prenove še vedno gradbiščne oznake, ki pa se bodo umaknile nemudoma po opravljenem tehničnem pregledu upravljavca cest.

Cesta v Gaberje prenovljena

Prenova vhodnega dela ceste v Gaberje iz smeri Ajdovščina je zaključena. Naložba je bila potrebna zaradi prometne varnosti – po iztrošenem asfaltu na ozkem ovinkastem delu ceste je namreč že močno drselo.

Prav zaradi potencialne nevarnosti zdrsov avtomobilov na gladkem in tankem asfaltu je krajevna skupnost Gaberje dala pobudo za prenovo dela ceste, ki se iz ajdovske smeri ovinkasto spušča v vas. Prenovilo se je okoli 350 metrov cestišča, ki je zdaj nekoliko širše, predvsem pa preplaščeno z dvojno plastjo nedrsečega asfalta. Ob cesti se je uredilo meteorni odvodnik, po katerem odvečna voda s ceste teče direktno v bližnji potok. Most čez ta potok je dobil novo ograjo. V sklopu naložbe se je še poškarpiralo brežine, da ne rinejo več na območje ceste. Hkrati pa se je vse pripravilo za nov odcep, za potrebe izgradnje ceste do območja, kjer se bo prihodnje leto pričela gradnja športnega parka. Naložbo v prenovo ceste pred Gaberjami v približni višini 60.000 evrov je poravnal občinski proračun.

»Življenja polni smo občutili vojno in kri, a ohranjevali smo besede blagozvočne za rod, ki tu živi.«

Pomenljiv zapis na spominskem obeležju v Gaberjah se poklanja tragičnemu dogodku – 26. februarja leta 1944 je okupator z zračnim napadom preprečil prvo konferenco partizanskih učiteljev Vipavskega okrožja. Letos tako mineva 80 let od tega tragičnega dogodka. V Gaberjah se ga bodo spomnili s prireditvijo s kulturnim programom na osrednjem vaškem trgu ob spominskem obeležju, v soboto, 2. marca popoldan. Slavnostni govor pripravlja dr. Žarko Gorup, dogodka pa se bo udeležil tudi župan Tadej Beočanin.

Napoved objave javnega razpisa

8. marca bo objavljen Javni razpis za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj otrok in mladine v letu 2024. Prijave na razpis bodo mogoče preko spleta, hkrati z objavo razpisne dokumentacije bodo objavljena tudi navodila za e-prijavo.

Razpis je namenjen organizacijam, ki se ukvarjajo z mladimi in so registrirane za opravljanje dejavnosti, na katero se prijavljajo. Razdeljen bo na več sklopov:

V okviru sklopa A bodo financirani mladinski programi in projekti, ki bodo izvedeni v letošnjem letu. Za ta namen je rezerviranih 33.000 evrov, rok za prijave pa je 29. marec 2024.

V okviru sklopa B pa bodo sofinancirana letovanja otrok in mladine, izvedena v obdobju od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024. Za ta namen je rezerviranih 18.500 evrov, rok prijave pa je nekoliko daljši – prijave so mogoče vse do 6. septembra 2024.

SKLOP B – letovanja – do 6. 9. 2024 – letovanja od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024 – 18.500

RIMROM – čezmejna rimska zgodba

Občina Ajdovščina je v torek, 30. januarja 2024, gostila prvo partnersko srečanje novega čezmejnega projekta RIMROM, financiranega iz Sklada za male projekte GO! 2025 programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021-2027. Sklad upravlja EZTS GO v sklopu Evropske prestolnice kulture Nova Gorica-Gorica 2025.

Na prvem projektnem srečanju dveh partnerjev, poleg Občine Ajdovščina je projektni partner Fundacija Oglej iz Italije, smo po celostni predstavitvi Castre z vodenim ogledom s strani Goriškega muzeja, predstavili projekt RIMROM ter usposabljanje RIMROM širši javnosti, z namenom aktivacije zainteresirane javnosti k udeležbi v projektnih aktivnostih.

Projekt RIMROM, čezmejna

rimska zgodba, bo nagovoril in krepil rimsko dediščino Kastre ob sodelovanju z italijansko Fundacijo Oglej, ki se ukvarja z razvojem arheoloških najdišč v Ogleju in je od leta 1998 na seznamu Unescove svetovne dediščine. Občina Ajdovščina se v projektu osredotoča na rimsko dediščino Kastre, ki je ključni del ajdovskega mestnega jedra z nekdanjo vojaško utrdbo s 14 stolpi. Z željo čim boljše interpretacije zgodovinskim dejstev in predstavitev potenciala, ki ga dediščina prinaša območju obeh partnerjev želimo partnerji skupaj ustvariti celostno izkušnjo obiskovalcev GO! 2025.

V sklopu projekta se bo tako v Ajdovščini kot v Ogleju izvedlo usposabljanje interpretatorjev lokalne dediščine za vrednotenje rimske dediščine, kar bo nadgradilo turistično in ostalo ponudbo, hkrati pa izpostavilo pomembnost pristnega rimskega doživetja. Glavni aktivnosti projekta bosta dva dogodka, ki bosta uprizarjala življenje Rimljanov tako v Ogleju kot v Kastri. V Kastri bo poudarek na uprizoritvi rimske Kastre in bitke pri Mrzli reki, med tem ko bo v Ogleju potekala uprizoritev rimskega Ogleja. Poleg usposabljanja interpretatorjev in drugih spremljajočih dogodkov bo v sklopu projekta realizirana tudi 3D vizualna podoba zgodovinskega območja Kastre ter pridobitev opreme za 4 legionarje, ki bodo nastopali na rimskih dogodkih.

Projekt financira Evropska unija iz Sklada za male projekte GO! 2025 programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021-2027, ki ga upravlja EZTS GO, v trajanju dveh let, in sicer od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2025, v 100% vrednosti slabih 200.000,00 €.

Il progetto RIMROM è finanziato dall'Unione europea nell'ambito del Fondo per piccoli progetti (Small Project Fund) GO! 2025 del Programma Interreg VI-A Italia-Slovenia 2021-2027, gestito dal GECT GO
Projekt RIMROM financira Evropska unija iz Sklada za male projekte GO! 2025 programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021-2027, ki ga upravlja EZTS GO.

Namigi z Ajdovske tržnice

Velikonočne dobrote

Po pustu odštevamo čas do velike noči. V človeški naravi je, da se kmalu po prazniku že veselimo prihodnjega. Prihaja velika noč, največji krščanski praznik, z njim pa tudi tradicija bogato obloženih miz. Ponudniki z Ajdovske tržnice se na ta pomemben praznik že pripravljajo. Kaj boste za svojo praznično mizo lahko našli na njihovih stojnicah?

Bodimo iskreni. V dobi potrošništva trgovci s pridom izkoriščajo vsako pričakovanje praznikov in s prezgodnjim oglaševanjem praznikom odvzemajo čar. Na Ajdovski tržnici ne gojimo tovrstnih praks. S tem zapisom želimo opozoriti na skrbnost in trud lokalnih ponudnikov, da nas pravočasno in kakovostno oskrbijo z najboljšimi sestavinami za naše jedilnike in tudi z drugimi izdelki, ki nam lahko polepšajo praznike. "Zdaj že kvačkam piščančke za veliko noč," nam je lani februarja zaupala Loredana Binkar, ki na Ajdovski tržnice ponuja unikatne uporabne izdelke, kvačkane in sešite iz različnih materialov. Pokukajte na njeno stojnico, letos je zagotovo ustvarila kaj drugačnega.

Preden boste začeli v mislih sestavljati velikonočni jedilnik, se podajte na Ajdovsko tržnico. Pri ponudnikih mesnin, na primer na stojnicah Katrne kmetije iz Skrilj in Mesnin iz doline, ki prihajajo s Kukanj, se pozanimajte o ponudbi pršuta. Velika noč mora zadišati po kuhanem pršutu in lovorju. Kaj pa tradicionalna "žepca"? S pravočasno rezervacijo in zgodnjim nakupom si boste prihranili marsikatero skrb.

Enako velja za sveža jajca. Katera se najlepše barvajo? Kako jih pobarvati z naravnimi dodatki? Kje dobiti rdečo peso in primerno čebulo? Marija Ukmar z Malnarjeve kmetije, ena od najbolj vztrajnih prodajalk na Ajdovski tržnici, pozna odgovore na vsa ta vprašanja. Na njeni stojnici boste našli sveža jajca in odlično ponudbo sezonske zelenjave, ki lahko obogati vsak jedilnik, tudi na povsem navaden dan. Jajca, krompir in svežo zelenjavo boste našli tudi na stojnici Kristjana Bratoža iz Sela. Tu boste morda kupili tudi steklenico vina, ki jo krasi podoba 200 let stare murve, prepoznavnega simbola Bratoževe kmetije.

Morda največji čar velikonočnim praznikom dodajo pekovske mojstrovine. Velikonočni zajtrk se začne z rezino čudovito rumenega, mehkega in dišečega maslenega kruha. (op. Avtorici besedila se že med pisanjem cedijo sline.) Natanko takega, kot so ga pekle naše none … Ko smo se lani približno v tem času na Planini pogovarjali z Jožetom in Marto s kmetije Pipan, je beseda nanesla tudi na veliko noč in druge velike praznike. Tisti, ki smo kdaj okusili Pipanov kruh, ob omembi maslenega kruha najprej pomislimo na gospo Marto, na njene spretne roke in na njeno krušno peč, ki jo zakuri že sredi noči, da je do jutra vse pečeno. Zdaj pa prihaja čas potic, ki so njena posebna ljubezen. Vsi, ki sami ne znamo ali tokrat ne utegnemo speči potice, smo na varni strani. Na Ajdovski tržnici bomo pri Jožetu dobili odlično potico, maslen kruh in vse druge vrste kruha, s katerimi nas Pipanovi razvajajo vsako soboto v letu.

O ja, še kar lepo število kosil nas loči do velike noči. Z vsako od teh kosil in za vse obroke vmes se najde ponudba na Ajdovski tržnici. Le spomniti se moramo, da nas ob četrtkih in sobotah v središču Ajdovščine na stojnicah pričakujejo skrbno pridelane in z ljubeznijo pripravljene dobrote iz naših krajev. Našim staršem in starim staršem smo lahko hvaležni, da se je v naših krajih ohranilo žlahtno izročilo. Današnjim pridelovalcem pa smo lahko hvaležni, da lahko po tem izročilu še vedno pripravljamo tradicionalne jedi in tako živimo bolj zdravo. Na nas je, da ta dragocena dediščina živi naprej. Zato že naslednjo soboto zavijmo na parkirišče za starim mlinom in se sprehodimo do Ajdovske tržnice, kjer nas čakajo dobrote kot nekoč …

Občina Ajdovščina prodrla tudi v program Interreg Centralna Evropa

S prijavo na program Interreg Centralna Evropa je Občina Ajdovščina dosegla novo zmago. V vlogi pilotnega območja, kjer se bo izboljševala protipožarna ogroženost naravnega okolja, se pridružujemo projektu z imenom Wildfire CE, v katerem sodelujejo še italijanski, nemški, češki, avstrijski in tudi drugi slovenski partnerji na čelu s Saškim državnim ministrstvom za regionalni razvoj. V vlogi našega pridruženega partnerja nastopa tudi Gasilsko-reševalni center Ajdovščina.

Programu Interreg Centralna Europa se z novim projektom, vrednim nekaj manj kot 200.000 evrov, pridružujemo prvič. Polni naziv sodelovanja, okrajšanega pod imenom Wildfire CE, je Čezmejna ocena ogroženosti, obveščanje in obvladovanje tveganj požarov v naravi v Srednji Evropi. Gre za projekt sodelovanja za bolj zeleno Evropo v okviru specifičnega prioritetnega cilja številka 2, ki poudarja izboljšanje odpornosti na tveganja, povezana s podnebnimi spremembami. Skupni cilj partnerjev, sodelujočih v projektu, je čim tesnejše povezovanje in sodelovanje pri spopadanju z nepredvidljivimi in hitro spreminjajočimi se vremenskimi razmerami. Za ta namen bomo najprej izboljšali lokalne sisteme za izboljšanje preprečevanja ogroženosti. Na našem območju bomo tako postavili mrežo senzorjev za zgodnje odkrivanje požarov. Takšnih senzorjev pri nas še ni. Požare se v tem trenutku detektira s pomočjo termokamer, ki zaznavajo povečano temperaturo. Za razliko od termokamer pa omenjeni senzorji zaznavajo že tlenje in s tem znatno pripomorejo k preprečevanju oziroma omejevanju požarov. Konkretneje, senzorji poleg temperature merijo še prisotnost ogljikovega monoksida, ogljikovega dioksida, hlapljive organske spojine, zračno vlažnost in zračni pritisk. Zaradi goste mreže ti omogočajo hitro odkrivanje požarov ter predvidevanje njihovega širjenja. Novi sistem so razvili in postavili v Nemčiji, v Sloveniji oziroma na območju Mediterana pa bomo s takšno noviteto ponovno – prvi.

Zelena Ajdovščina

Zasajene še zadnje sadike trajnic na podeželju in dreves v mestu

Pred kratkim so bile zasajene še zadnje sadike v projektu Zelena Ajdovščina: trajnice v krožišču na Colu ter drevesca na travniku pred Športnim centrom Ajdovščina. Zasaditve so tako zaključene, mlada drevesca in grmi pa že napenjajo brste in napovedujejo pomlad - v Ajdovščini še bolj zeleno, kot smo jo vajeni.

Še zadnje sadike trajnic in drevesc so čakale, da mine najhujši mraz in se zaključijo gradbeni projekti. Zadnje drevesca v projektu mestnih zasaditev so bila vsajena na območje pred Športni center Ajdovščina, po zaključku gradbenega posega v prenovljen vhodni del objekta. V podeželskem delu projekta pa je bilo kot zadnje zasaditve deležno novo krožišče na Colu, okrašeno s travnatimi trajnicami, ki bodo sčasoma gosto prerasle celotni otok in s svojim plapolanjem simbolizirale našo značilno burjo, s čimer sledi siceršnji vizualni podobi krožišč v občini. Projekt zasaditev Zelena Ajdovščina, ki se uresničuje z dotacijo Taje in Iva Boscarola se v prvem delu tako uspešno zaključuje, hkrati pa se bistveni del te zgodbe komaj pričenja, brsti, kot popki na zasajenih drevesih in grmovnicah. Ti so pozimi dobro zaščiteni spali, v teh dneh pa že oživljajo in se napenjajo. Iz dneva v dan so bolj debeli, vsaka vrsta ima svoje barve in slog. Nekateri so bolj drobni drugi debeli, nekateri okrogli drugi podolžni, eni vzbrstijo še v mrazu, drugi čakajo na prve tople sončne žarke, iz nekaterih bo nastal cvetni poganjek, iz drugih se bo razvil list ali vejica ... Najdemo jih v vseh barvah – prava podoba življenja v malem. Pomlad je najlepši čas za opazovanje teh zanimivih procesov na drevesih, v upanju, da nam vreme ne bo spet kakšno zagodlo. Če so pozimi brsti zaščiteni pred mrazom, pa so spomladanske pozebe lahko usodne, predvsem za sadno drevje, pa tudi okrasne drevesne in grmovne vrste v takem primeru potrebujejo čas, da si opomorejo.

Izraz 'brstenje' tudi sicer radi uporabljamo v besednih upodobitvah za prebujanja - ljubezni ali pa idej – kot je ideja o ozelenitvi našega mesta in občine. Brstenje simbolizira nov začetek, radost, svežo energijo, to pove, kako globoko pomemben simbol je. Projekt Zelena Ajdovščina je tako ob vseh koristih, ki jih bomo imeli od samih zasaditev, prinesel še eno pomembno dodano vrednost - izkazalo se je, da je odnos velike večine občank in občanov do ozelenitev izredno pozitiven ter nas na združuje v pozitivnem razmišljanju in odnosu do okolja in narave nasploh, kar je neprecenljive vrednosti za zeleno prihodnost naše lokalne skupnosti.

Valentinov srček

Tudi na letošnje valentinovo je Grajski vrt okrasil srčkan okvir, zaljubljene fotografije pa so nato preplavile socialna omrežja. Leseno valentinovo srce je nastalo v Garaži, izdelale pa so ga punce!

Prejšnjo sezono je Garaža ponudila poseben tehnični program, namenjen dekletom, s ciljem navdušiti jih za tehnične poklice. Odziv je bil nadvse dober, izkazalo se je, da punce rade šrafufajo, žagajo, zabijajo, merijo, predvsem pa so pri tem delu zelo natančne, pa tudi ustvarjalne. Tako je skozi ta projekt pod spretnimi rokami teh deklet nastal valentinov srček. Izdelan je iz lesenih pobarvanih tramov, fiksiran na železnem podstavku. Okrašen je z lučkami, tako da ga je lepo videti tudi po temi. Na lansko valentinovo je prvič krasil grajski vrt in požel ogromno zanimanja pri obiskovalcih. Punce so se resnično izkazale, saj je srce brez večjih poškodb, ob velikem navdušenju obiskovacev, preživelo že drugi praznik zaljubljencev.

Ilustracije Ane Maraž na knjižnem sejmu v Bologni

Ilustratorka Ana Maraž bo s svojimi ilustracijami kot edina Slovenka sodelovala na letošnjem že 61. mednarodnem sejmu otroških knjig v aprilu v Bologni. To je velik uspeh za domačo ilustratorko, ki pa se je s svojimi izvirnimi likovnimi stvaritvami že dodobra uveljavila in na policah hrani tako knjige s svojimi ilustracijami kot tudi pomembne nagrade, ki jih je prejela za svojo ustvarjalnost.

Slovenija bo častna gostja letošnjega 61. mednarodnega sejma otroških knjig, ki bo aprila potekal v Bologni. V okviru sejma bo med 8. in 11. aprilom na ogled razstava ilustracij, že 58. po vrsti. Za sodelovanje se je prijavilo kar 3520 ilustratorjev iz 81 držav, ki so skupno prijavili 17.600 del. Ana Maraž je bila izbrana kot edina Slovenka in bo ena od 79 ilustratorjev iz 31. držav, ki se bodo s svojimi deli predstavili na razstavi.

Ana, še do nedavnega Ajdovka, dandanes pa Vipavka, je diplomirala na Pedagoški fakulteti v Ljubljani na oddelku za likovno pedagogiko. Že vrsto let je zaprisežena in nadvse ustvarjalna ilustratorka, ki veliko ustvarja in tudi veliko razstavlja. Njene nagrajene ilustracije krasijo knjige Kako dolg je čas, Božaj veter in Protideževna juha – prav ilustracije iz te knjige so Ani omogočile nastop na prestižni ilustratorski razstavi v Bologni. Redno pa sodeluje tudi z revijama Cicido in Ciciban.

Čestitke Ana!

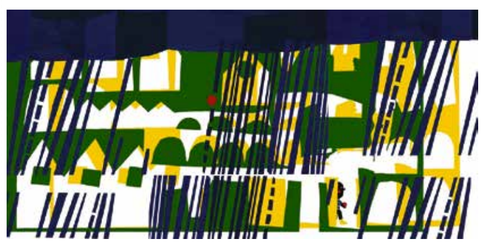

Ilustracija Ana Maraž iz slikanice Protideževna juha avtorice Majde Koren, ki je izšla lani pri založbi KUD Sodobnost International.

Kotiček Mladost na burji

Lep pozdrav vsem otrokom in mladim, ki ste vključeni v program Mladost na burji. Čas hitro teče in ponovno so pred vami izzivi na štirih področjih programa Mladost na burji – Moja skupnost, Moj prijatelj, Moje zdravje in Moj poklic. Ne pozabite vseh aktivnosti zapisati v svoj dnevnik Mladost na burji.

Moja skupnost

Prvi pomladni mesec prinaša številne praznike, od mednarodnega dneva žena, gregorjevega, materinskega dneva do velike noči. Razišči pomen in zgodovino teh praznikov ter običaje praznovanja. Bodi aktiven/-a v svoji lokalni skupnosti - sodeluj ali obišči prireditve v obeležitev teh praznikov.

Moj prijatelj

Kdaj si nazadnje ustvaril/-a in napisal/-a komu voščilnico za velikonočne praznike? Sodeluj v dobrodelni akciji »Sreča v očeh, ki pogreje srce«, v kateri želi organizator – Pedagoška fakulteta v Kopru – zbrati čim več ročno ustvarjenih in napisanih velikonočnih voščilnic za starejše, ki bivajo v domovih in centrih za starejše. Časa imaš do 15. marca. Za več informacij o dobrodelni akciji in kam poslati voščilnice, si oglej starejše objave na Facebook strani »Mladost na burji« ali pa na Instagramu »Program Mladost na burji«. Voščilnice lahko prineseš tudi v pisarno Inštituta za mladinsko politiko v Hiši mladih, kjer bomo poskrbeli, da bodo prišle na pravi naslov.

Moje zdravje

Naj bo mesec marec v znamenju skrbi za okolje. Temeljito pospravi in uredi svojo sobo ali kotiček, kjer se učiš. Posvoji lončnico, pozanimaj se, kakšno nego potrebuje in dobro poskrbi zanjo. Če imajo tvoja družina ali sorodniki vrt, jih prosi za pomoč pri obdelavi gredice. Če živiš v bloku, se pozanimaj, kje bi lahko zasadil/-a cvetlice. Udeleži se čistilne akcije in pridobi dodatne informacije o ločevanju odpadkov. Odstrani tudi digitalne odpadke, ki so nevidni in trošijo dodatno električno energijo ter s tem podaljšaj življenjsko dobo naprav. Digitalni odpadki so nepotrebna elektronska sporočila, datoteke, podvojene fotografije in videoposnetki. Več o digitalnem čiščenju si preberi na Facebook strani »Mladost na burji« ali pa na Instagramu »Program Mladost na burji«.

Moj poklic

V marcu obeležujemo dva svetovna dneva: 21. marca dan lutkarstva in 27. marca dan gledališča. Ali veš, da je Milan Klemenčič utemeljitelj slovenskega lutkarstva? Na svojem domu v Šturjah je davnega leta 1910 dvignil zastor Malega marionetnega gledališča. Poišči spominsko obeležje na ta dogodek na pročelju hiše na Slomškovi ulici, kjer je ta slavni lutkar prebival. S pomočjo spleta ustvari preprosto marioneto – potreboval/-a boš le papirnati tulec, plastične zamaške, šeleshamer, vrvico, leseno palčko ter malo spretnosti in domišljije. Izmisli si kratko zgodbo ali pesem – naj marioneta oživi in razveseli tvoje družinske člane.

Za več informacij in pomoč pri izvajanju aktivnosti v programu smo na razpolago v pisarni Inštituta za mladinsko politiko v Hiši mladih, v ajdovskih Palah. Obiščeš nas lahko vsak delavnik od 8. do 16. ure. Najdeš nas tudi na Facebooku »Mladost na burji« in na Instagramu »Program Mladost na burji.«

Urška Brežnjak, vodja programa Mladost na burji
foto Manja Resnik

Bližina sočloveka kot zdravilo, saj so odnosi življenjsko vezivo

Človek je družbeno bitje. Res je, da nismo vsi enako družabni in da so med nami tudi samotarji, ampak dejstvo je, da bi brez vpetosti v družbo težko jadrali po valovih življenja. Še posebej po upokojitvi postane vpetost v družbo izziv – službe, ki je zagotavljala okolje raznolikih medčloveških odnosov, ni več, kar naenkrat si odvisen od socialne mreže, ki si jo bolj ali manj uspešno spletel in družinskih članov. A tudi tej imajo svoja življenja, zato je vedno težje ohraniti ravnovesje. Z leti se stiki redčijo – naši prijatelji, bližnji, sosedje žal zapuščajo naš svet, hkrati se tudi naše zdravstveno stanje slabša, tako da nismo več sposobni obhajanja ljudi in družabnih dogodkov kot nekoč. In ostajamo sami. Osamljeni. Z vedno manj odnosi. A prav odnosi nam bogatijo vsakdan, zato moramo ljudi, ki ostajajo v naših življenjih, ohranjati blizu. Za naše čustveno zdravje gre. Ker se tega v Hiši dobre volje še kako zavedamo, spontano, a tudi povsem zavestno gradimo odnose, ki življenju dodajajo smisel. S tem se borimo proti osamljenosti, hkrati pa si s tem zagotavljamo tisto vse bolj potrebno motivacijo. Da ostajamo nasmejani. Zadovoljni. Hvaležni.

Medgeneracijski odnosi in sproščujoče dejavnosti krepijo dobro počutje:

Nekatere odnose vzpostavimo na novo, tiste že dodobra usidrane v naš vsakdan, pa z veseljem nadgrajujemo in se s tem vzajemno nagrajujemo. Ker so odnosi – tisti pristni, dobri, pozitivni – v življenju najlepše darilo. Z dijakinjami in dijaki Srednje šole Veno Pilon Ajdovščina že dlje časa spletamo prijetno vez, zato smo bili presrečni, ko so nam prinesli šopek srčkov, na katerih lahko vsak dan preberemo novo misel. In te misli utrjujejo prav vero v odnose. V spoštovanje. V vzajemno učenje. Mladine in otrok smo nasploh vedno veseli, saj nam v Hišo prinesejo razigranost in brezskrbnost. Z njimi se pogovarjamo, igramo družabne igre, ustvarjamo … Veseli smo, da nas tudi med počitniškim varstvom radi obiščejo in tako tudi sebi pričarajo prav posebne trenutke, ki jih bodo nosili vedno s seboj. Odnosi z mladimi nas pomlajujejo in predstavljajo zgled, da se včasih tudi sami spet vrnemo v mlajša leta in se brez zadržkov prepustimo otroški norčavosti – za pusta smo se z veseljem preobrazili v rožice in se iz srca smejali dvema vrtnarkama, ki s srcem in dušo skrbita za cvetlice Cvetličnega centra Dobre volje. Nista pa le izjemni vrtnarki, ki predstavljata tisti pomemben substrat, na katerem naši dobrovoljci in dobrovoljke dnevno zacvetijo in cvetijo, a s svojo predanostjo iz dneva v dan čarajo dobrovoljne odnose. In to našo povezanost s ponosom delimo tudi z javnostjo. Razveselili smo se hobotnic iz Radia Robin, ki je našo pustno ustvarjalno veselje nagradil s carskimi krofi. Ustrašili pa se nismo niti zelenih Nezemljanov, ki so trdili, da so iz sosednjega planeta PUM. Bogatejši smo sicer še za nezemeljski odnos, a kaj, ko ga bomo le stežka vzdrževali. Sicer pa je tudi spoznavanje Vesoljcev lahko ena od aktivnosti, ki dodaja življenju smisel. A ne? Kot še na desetine dejavnosti, ki so v Hiši dobre volje del vsakdana. Doc. dr. Anamarija Kejžar iz Zavoda D (Svetovalni center za demenco) je na zadnjem srečanju »Alzheimer cafe« potrdila: dobre aktivnosti za in z ljudmi z demenco so tiste dejavnosti, ki ohranjajo naše dobro počutje. In to ne velja le za osebe z demenco, a prav vse nas in to v vseh obdobjih življenja. Tudi tiste povsem vsakdanje aktivnosti lahko ozaveščene postanejo dejavniki našega dobrega počutja. In ena od dejavnosti, ki lahko zagotovo veliko pripomore h kakovosti naših življenj, je prav druženje in skrb za dobre medosebne odnose. Nasmejan človek, ki nas gleda v oči, je največja nagrada.

Vzdrževanje dobrih odnosov kot naložba v čustveno zdravje:

Psihologinja Anja iz Centra za krepitev zdravja nam je s svojim obiskom in prijetnim pogovorom o našem čustvenem zdravju odprla pomembne razmisleke o tem, kako pomembni so odnosi. Vsak si želi, da v življenju ni sam, da je obkrožen z ljudmi, ki mu lepšajo svet. Tisti najboljši odnosi, ki si jih vsi želimo, nas namreč bogatijo. Osmišljujejo naš obstoj. Niso vsi odnosi dobri, še zdaleč ne in v idealnem življenju bi morali tiste odnose, ki nas bremenijo, prekiniti. Našo energijo bi morali vlagati v tiste kvalitetne, izpopolnjujoče odnose. Ohranjati in graditi bi morali tiste vezi, ki našemu življenju dodajajo vrednost. Naša človečnost in osebnost se odraža v odnosih z drugimi ljudmi. Ker odnosi vplivajo na naše čustveno doživljanje, je negovanje odnosov ena od pomembnejših naložb v naše zdravje. V starosti se stiki sicer resda zredčijo, a odnose s tistimi ljudmi, ki nas obkrožajo, moramo vzdrževati, ohranjati. Crkljati. Dobro vemo, kako pomembno je, da imaš ob sebi nekoga, na katerega lahko brezpogojno položiš svojo utrujeno glavo. Da se lahko nasloniš na ramo in se potožiš. Zajočeš. Spregovoriš o stvareh, ki te bremenijo. Da skupaj z nekom poiščeš odgovore na vprašanja, ki ti vzbujajo dvome. Strah. Da imaš ob sebi nekoga, ki mu zaupaš in s katerim se lahko pogovoriš o vsem. Brez sodb. Brez ovir. Da se lahko iz srca (na)smeješ. Zato je pomembno, da smo hvaležni. Ne samo za ljudi, ki nas obkrožajo in omogočajo tisti steber, ki nam pomaga ostajati pokonci. Hvaležni moramo biti tudi za to, kar smo. Moramo se zavedati lastne vrednosti, znati se moramo pohvaliti, si priznati svoje dobre plati in biti ponosni na to, kar še zmoremo, kar še lahko naredimo. Imeti se moramo radi. Tako kot moramo imeti radi soljudi. In v odnosih z drugimi poskrbeti za vzajemno spoštovanje. Se zavedati, da smo si med seboj različni, da ne moremo pričakovati od drugih, da bodo ravnali vedno tako kot bi mi. A s tem, ko se približamo razmišljanju drugega, ko ga spoštujemo takšnega, kot je, ko poskušamo v njem videti tisto najboljše, gradimo zdrav, kakovosten in uspešen odnos. In s tem pridobimo vsi. S kakovostnimi odnosi si omogočimo življenje polno nagrad in lepega. Ker kaj je lahko še lepšega od iskrenega prijatelja?

Tudi prijatelje dobite pri nas, zato ne oklevajte in nas kontaktirajte. Odprti smo vsak delavnik **od ponedeljka do petka med 7 h in 17 h**. Če želite več informacij, se lahko obrnete na Hišo dobre volje na **051 230 883** ali **hisa.ajdovscina@dung.si**, vedno pa vam je na voljo tudi strokovna delavka **Tina Krog** na **051 605 699** ali **tina.krog@dung.si.** Dobrodošli!

Zarisane bodo poti Čezmejnega Martinovega kroga

Na Regijsko razvojno agencijo ROD Ajdovščina je konec januarja prispelo obvestilo, da smo bili na razpisu INTERREG VI-A Italija-Slovenija 2021-2027 (Sklad za male projekte GO! 2025) uspešni s projektom »Čezmejni Martinov krog« z akronimom GO walking, v katerem bo RRA ROD izvajala koordinacijo.

Na prvi razpis Sklada za male projekte je prispelo 239 vlog projektnih predlogov, od tega bo sredstva za financiranje prejelo skupno 44 najbolje ocenjenih projektov.

V projektu GO walking gre za vzpostavitev 260 km krožne poti (od tega jo je približno 100 km že označene), ki bo povezana z ostalimi potmi tega območja. Dogajanje v okviru evropske prestolnice kulture 2025 »GO! 2025« bo tako dobilo novo ponudbo trajnostnega turizma, ki bo promovirala kulturne in naravne bisere podeželja ter hojo kot zdrav življenjski slog. RRA ROD je v projektu prevzela vlogo vodilnega partnerja, na italijanski strani pa je partner PromoTurismoFVG. Skupna vrednost projekta, ki je sofinanciran v celoti, je 199.936,50 EUR.

RRA ROD bo vključena v vse skupne projektne aktivnosti, tako na slovenskem kot italijanskem območju. Vodila bo ekipo zadolženo za vzpostavitev 160 kilometrov dolgega Čezmejnega Martinovega kroga, kar vključuje načrtovanje, trasiranje, označevanje poti ter komunikacijo z lokalnimi skupnosti. Čez občini Ajdovščina in Vipava poteka nekaj več kot 80 km poti.

Po končanem projektu na tem območju ne ostaja samo nova krožna kulturna pot Sveta Evrope, skupni zemljevid, usposobljeni vodniki ter strategija upravljanja turističnih poti z akcijskim načrtom, temveč tudi dobra podlaga za prihodnji razvoj novega trajnostnega turističnega produkta, ki bo imel najnujnejše, kar potrebuje ljubitelj hoje za sproščeno in varno popotovanje: orientacijsko spletno stran, možnost rezervacije prenočišč ter dober vpogled v dodatno ponudbo.

Zelena luč strategiji lokalnega razvoja za območje LAS Vipavska dolina do 2027, za izvedbo projektov na voljo 1,3 mio eur

Ministrstvi za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in za kohezijo in regionalni razvoj sta z izdano odločbo sredi letošnjega januarja potrdili ključni dokument, ki na območju LAS Vipavska dolina predstavlja osnovo za koriščenje nepovratnih sredstev dveh evropskih skladov (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja/EKSRP in Evropski sklad za regionalni razvoj/ESRR) preko skupnega pristopa »lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost« (CLLD/LEADER).

Sredstva omenjenega pristopa se delijo preko lokalne akcijske skupine LAS Vipavska dolina, ki jo upravlja Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina. Potrjena strategija izpostavlja 28 potreb območja, ki jih bo mogoče naslavljati v okviru dveh ukrepov: Dvig kakovosti bivanja in Dvig dodane vrednosti lokalnim produktom in storitvam. Strategija je javno objavljena na spletni strani **www.las-vipavskadolina.si.**

Lanskega decembra potrjena **nacionalna uredba**, ki predpisuje pravila izvajanja strategije, prinaša precej sprememb, med drugim drugačne definicije projektov, po novem je tudi DDV upravičen v okviru pravil s področja davčne zakonodaje, možna bodo predplačila, podpora se bo dodeljevala po poenostavljenih oblikah stroškov, itd.

Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina v vlogi vodilnega partnerja LAS Vipavska dolina pričenja z intenzivnim delom na pripravi lokalnih pravnih podlag za izbor projektov. V prihodnjih mesecih bodo organizirane tudi delavnice za potencialne prijavitelje projektov. Vabljeni k spremljanju objav.

Sofinancira Evropska unija
SKUPNA KMETIJSKA POLITIKA

V grškem Patrasu o vsebini evropske sladoledne ceste

Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina je vključena v projekt GELATOn the ROAD, ki vzpostavlja prvo Evropsko sladoledno cesto. Gre za inovativen turistični produkt, ki ne bo povezoval le evropskih proizvajalcev domačega sladoleda, ampak bo skozi svoje vsebine krepil kulturni turizem, trajnostne prakse in krožno gospodarstvo.

Med 14. in 16. februarjem je v grškem Patrasu potekalo srečanje projektnih partnerjev iz dvanajstih evropskih držav. Partnerji so po prvih desetih mesecih izvajanja projekta pregledali trenutno stanje aktivnosti in začrtali smernice za nadaljnji potek. Sladoledna cesta je že dobila svoj obris na zemljevidu Evrope, sedaj dobiva še konkretne vsebine. Uporabniki, ki se bodo podali po njej, bodo lahko v t.i. potnem listu zbirali žige posameznih obrtniških sladoledarjev, kot je to bolje poznano na postojankah ob planinskih poteh. Snuje se POP-UP muzej, ki bo potoval po Evropi in se ustavil tudi v naših krajih. Vseboval bo predstavitev zgodovine proizvodnje sladoleda, ki bo v interaktivni obliki razdeljena na splošno zgodovino razvoja sladoleda od njegovega nastanja do današnjih dni ter na zgodovino vezano na lokalno okolje, v kateremu se bo muzej ustavil. V okviru muzeja bo izvedeno tudi tekmovanje lokalnih okusov, izobraževanje proizvajalcev, kuharske delavnice itd. V Vipavski dolini se bo ustavil predvidoma naslednjo pomlad.

Predstavniki gostiteljskega partnerja iz Grčije, agroživilskega podjetja regije Zahodna Grčija (AGRIFOOD WEST) so se pred partnerstvom izkazali z odlično organizacijo srečanja in gostoljubjem. Poleg operativnih sestankov, ki so predstavljali večji del dvodnevnega programa, je bil izveden tudi masterclass – okusen in poučen mojstrski tečaj o pripravi domačega sladoleda. Vodil ga je Sandro Molin Pradel, ki prihaja iz italijanskega mesta Longarone in velja za enega najbolj cenjenih izdelovalcev sladoleda v Evropi. Partnerji smo imeli priložnost pokusiti tudi sladoled z lokalno noto. V osnovno sestavino vanilje je bil namreč vmešan grški sir, poznan tudi pod imenom feta. Izvirna in okusna kombinacija za samostojno sladico ali polivko k tradicionalnim grškim zelenjavno-mesnim jedem.

Vabljeni, da nas spremljate tudi na spletni strani:
https://gelatontheroad.eu/

Co-funded by the European Union
REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KULTURO

Odmevno predavanje o raku kože

Poglobljena analiza in preventivni ukrepi

V torek, 6. februarja 2024 smo na Ljudski univerzi Ajdovščina izvedli še eno predavanje v sklopu naših mesečnih predavanj na temo zdravja. Temeljni namen teh predavanj je informirati in ozaveščati ljudi o pomenu preventive ter zdravljenja različnih obolenj, predvsem rakavih. Tokrat smo spregovorili o raku kože, razumevanju in preventivi. V čast nam je bilo, da smo gostili izjemnega strokovnjaka s področja dermatologije asistenta Boruta Žgavca, dr. medicine.

Asistent Borut Žgavec je specialist dermatovenerolog in dermatohistopatolog, ki se ukvarja z estetsko in klasično dermatologijo, diagnostiko ter zdravljenjem kožnih bolezni. Je član številnih domačih in mednarodnih strokovnih organizacij, svetov in kolegijev.

Dvorana Ljudske univerze Ajdovščina je bila napolnjena do zadnjega kotička. Doktor Žgavec je s svojim znanjem in izkušnjami poglobljeno osvetlil različne vidike te resne bolezni, ki vsako leto prizadene številne posameznike. Predavanje ni temeljilo le na obravnavanju medicinskih vidikov raka kože, ampak tudi pomembnosti ozaveščanja in preventivnega ravnanja. Predavatelj je poudaril pomen rednega spremljanja svoje kože, prepoznavanja sprememb in pravočasnega ukrepanja.

LUA

Učni center Brje vabi

Ljudska univerza Ajdovščina v Učnem Centru Brje organizira različna brezplačna predavanja in delavnice, ki so namenjena vsem, ki želijo pridobiti in nadgraditi svoja teoretična, predvsem pa praktična znanja na področju pridelave, predelave sadja, zelišč ter trženja izdelkov na domu. Letošnje leto bo še posebej pestro, saj ponudba izobraževanj zajema različne vsebine, ki bodo zadovoljile različne interese in potrebe udeležencev.

Predavanja in delavnice potekajo tako teoretično kot praktično, omogočajo pa pridobivanje uporabnih znanj, ki jih udeleženci lahko takoj uporabijo v praksi. V letošnjem letu bodo obravnavane številne teme, med katerimi izstopajo:

- gojenje različnih sadnih vrst
- praktični prikaz obrezovanja sadnega drevja in oljk
- vse o krompirju
- kako pripraviti in načrtovati vrt
- sušenje poletnega in jesenskega sadja
- zelišča v kozmetiki in kuhinji

Podrobne informacije o datumih predavanj in delavnic ter prijavnem postopku so dostopne na spletni strani www.lu-ajdovscina.si. Za dodatne informacije nam lahko pišete na **anja.jamsek.furlan@lu-ajdovscina.si** ali pokličete na telefonsko številko **053664752**.

Začetek nove sezone predavanj v Učnem centru Brje

V januarju 2024, smo v Učnem centru Brje začeli z novim nizom predavanj. Gostili smo dr. Dejana Subana, ki je predaval o HACCP-u za rastlinska živila. Dr. Suban je osvetlil temeljna načela HACCP. S svojim bogatim znanjem je podal vpogled v dobre higienske prakse ter razložil, kako vzpostaviti in vzdrževati čisto in varno delovno okolje. Eden izmed poudarkov predavanja je bilo tudi spoznavanje strategij za spremljanje, preverjanje in potrjevanje, s čimer je dr. Suban omogočil udeležencem vpogled v učinkovite načine nadzora in zagotavljanja skladnosti z zakonskimi zahtevami.

Posebno pozornost je namenil tudi sledljivosti in odpoklicu izdelka, pri čemer je predstavil, kako natančno slediti poti proizvoda od začetka do končnega uporabnika ter izvesti odpoklic izdelka, če je to potrebno. V drugem delu predavanja so bili udeleženci deležni praktičnih primerov HACCP načrtov, prilagojenih različnim panogam. Predavanje se je zaključilo z nasveti o pripravi na uvedbo HACCP sistema, kjer je dr. Suban delil koristne smernice o tem, kako začeti z izvajanjem HACCP na kmetiji.

'Joga je praksa za umirjanje uma.'

Joga je starodavna hindujska praksa, pri kateri z dihalnimi vajami, telesnimi položaji in osredotočenostjo uma dosežemo telesno in duševno harmonijo. V sodobnem svetu smo z našim mehanističnim načinom razmišljanja naravo in človeka razdrobili na posamezne sestavne dele in ob tem izgubili občutek medsebojne povezanosti. V želji po zadovoljstvu smo svoj vsakdan prenasičili z dražljaji in s stvarmi, vendar je zazevala praznina … Joga združuje telo, dih in um ter nam s tem vrača občutek celosti …

Jeseni sem pograbila svojo vadbeno blazino in se odpravila v dvorano društva Most, kjer nas je pričakala mentorica Jana Kržišnik Kim, ter pričela vaditi jogo. Zavedanje o koristih joge vedno bolj prodira v zahodno kulturo. Tako lahko npr. na spletni strani prestižne ameriške klinike Johna Hopkinsa preberete, kako z jogo izboljšamo svojo moč, prožnost in ravnotežje ter zmanjšamo bolečine in nelagodje v križu in sklepih. Raziskave potrjujejo ugodne učinke na delovanje srca in ožilja z umirjanjem srčnega utripa in zniževanjem krvnega tlaka. Joga prispeva k lažjemu vzdrževanju normalne telesne teže, pomaga izboljšati presnovo sladkorja in holesterola. Zmanjšuje tesnobo, ugodno vpliva na naše razpoloženje, izboljša spanje in odpornost na stres. Povečuje pozornost in krepi spomin ter zmanjšuje raztresenost in vzkipljivost. Tako joga vedno bolj vstopa na področje mentalnega zdravja in medicinske rehabilitacije, uvajajo jo v vojsko, na delovna mesta in v šole …

Vsako sredo dopoldne se posedemo na svoje blazine in prisluhnemo uvodnim besedam naše mentorice, ki nam ob spremljavi umirjene glasbe pripoveduje o osemstopenjski poti joge: o sočutju in obzirnem ravnanju, o iskrenosti, neprilaščanju, zmernosti in izpuščanju … Posvetimo se dihanju: ob globokem vdihu se osredotočimo na dvigovanje prsnega koša in ozavestimo, kako prodira zrak v skrajne kotičke naših pljuč. V vsakem jogijskem položaju usmerimo pozornost v posamezne mišične skupine, ki se raztezajo, in ob vsakem vdihu svoj gib še poglobimo … Kobra, mačka, bojevnik, drevo … Uro zaključimo s sproščanjem, pokrijemo se z mehko odejo in se z mislimi sprehodimo po svojem telesu …

Vlasta I. B.

50 zlatih odličij in 5 Zvezd odlične kakovosti za Mlinotest

Zimske olimpijske igre? Ne, to so rezultati ocenjevanja Mlinotestovih izdelkov na GZS

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ki deluje v okviru Gospodarske zbornice Slovenije, je ocenila in v pričetku februarja podelila priznanja za odlično kakovost kruha, pekovskega in finega pekovskega peciva, svežih slaščic, keksov ter izdelkov iz testa in testenin. Mlinotestu je komisija neodvisnih strokovnjakov podelila kar 50 odličij najvišje kakovosti. O uspehih smo se pogovarjali z Dajano Špacapan, direktorico za tehnično podporo in razvoj v Mlinotestu, o prejetih medaljah pa smo povprašali tudi nekaj ključnih zaposlenih v Mlinotestu.

Dajana Špacapan

Simon Rudolf, vodja obrata Sušenih testenin in obrata Svežih testenin: *»V lanskem letu smo zaključili 6-letni cikel investicij v proizvodna obrata svežih in sušenih testenin. Prenovljene linije nam omogočajo najsodobnejši način proizvodnje in izdelavo testenin najboljše kakovosti. 12 zlatih medalj na področju testenin je dokaz, da Mlinotest kot največji proizvajalec testenin v Sloveniji dosega samo špico v proizvodnji svežih in suhih testenin.«*

Matej Bizjak, razvojni tehnolog za kruh in pekovsko pecivo: *»Bistvo razvoja vsakega kruha ali pekovskega izdelka je najprej osnovna ideja, ki mora biti v skladu s strategijo in mora imeti potencial, da bo dobro sprejet na trgu. Na osnovi ideje o končnem izdelku se najprej izdela osnovna receptura s sestavinami in tehnološki postopek, kateremu sledijo poskusi v proizvodnji, dokler izpod rok izkušenih pekov ne dobimo takšnega izdelka, kot smo si ga zamislili. Včasih razvoj uspe v nekaj tednih, včasih pa traja tudi kakšno leto ali več. V Mlinotestu vsako leto razvijemo nekaj 10 novih kruhov in pekovskega peciva, a na koncu potrošnikom ponudimo le tiste, ki so zares najboljši in za katere smo prepričani, da bodo dosegli pričakovanja najbolj zahtevnih kupcev.«*

Ingrid Valič Lumare, vodja proizvodnje v obratu Kruh Koper in avtorica recepta Zlate orehove potice: *»V obratu v Kopru negujemo tradicijo izdelave izdelkov, značilnih za naše okolje. Zlata potica je bila narejena prav z namenom, da združi tradicijo, vrhunske sestavine in ročno izdelavo. Lahko rečemo, da je to potica, kot bi jo izkušene gospodinje naredile doma in veseli me, da je tudi neodvisna komisija prepoznala te kvalitete.«*

Monika Šporin, vodja obrata Velike pekarne: *»Za nami je ravno pustna norija in čas, ko vsi v pekarni krofe tudi sanjamo. Krof je poseben izdelek, v osnovi zelo občutljiv za izdelavo. Kot veste, v Mlinotestu letno izdelamo okoli 4 milijone krofov, od tega glavnino v predpustnem času. Za vse zaposlene v Veliki pekarni so prejete zlate medalje kakovosti – ne samo za krofe, ampak za prav vse kruhe in pekovske izdelke - tudi potrditev, da delamo v pravi smeri.«*

Natalija Vidic, vodja obrata Slaščičarne: *»Razvojno delo v slaščičarni zahteva veliko znanja in izkušenj. Veliko je ljubiteljskih slaščičarjev doma, a razvoj izdelka za industrijsko izdelavo ima čisto svoje značilnosti in omejitve. Uporabiti je potrebno specifične surovine, prilagoditi način izdelave ter zagotoviti primeren rok uporabe, da lahko izdelke dostavimo končnemu kupcu – v Sloveniji in tujini, kamor uspešno prodiramo zadnja leta. Zahvala, da to lahko dosežemo, gre vsem, ki so vključeni v proces razvoja in proizvodnje. Zato smo še toliko bolj ponosni na vsako priznanje, saj dokazuje, da nam vse te zahteve uspeva izpolnjevati na način, da ohranimo najvišjo kvaliteto izdelka.«*

Letos ste prejeli kar 50 zlatih medalj za odlično kakovost. Je to več kot v prejšnjih letih, koliko medalj pravzaprav imate v svoji zbirki?

Dajana Špacapan: Letošnja »bera« je skoraj dvakrat bogatejša kot lani, če letošnjih 50 odličij prištejem k vsem medaljam, ki smo jih prejeli v preteklih letih, je skupna številka krepko preko 300. No, če sem prav natančna, jih je skupaj kar dobrih 319.

Ocenjevanje pekovskih in slaščičarskih izdelkov s strani GZS ima že dolgo tradicijo, letošnja podelitev je bila že štiriindvajseta po vrsti. Kaj vam kot živilskemu podjetju pomeni sodelovanje na tem ocenjevanju in prejem zlatih priznanj za kakovost? Ali redno sodelujete?

Mlinotest na teh ocenjevanjih sodeluje že dolga leta, se je pa seveda z leti nabor izdelkov, ki jih prijavljamo, spremenil in razširil, skladno z razvojem novih izdelkov, ki jih ponujamo kupcem.

Na tovrstna ocenjevanja gledamo kot na potrditev celoletnega truda vseh zaposlenih v proizvodnji, tehnologov, razvojnikov in kontrole kakovosti. Pomembno je poudariti, da se izdelke za tovrstno ocenjevanje vzorči iz redne proizvodnje in so torej isti izdelki, kot jih kupec najde v Mlinotestovih trgovinah in pri ostalih trgovcih. Za nas je ocenjevanje tudi priložnost za primerjavo naših izdelkov z izdelki konkurence, saj neodvisna komisija oceni tako naše kot izdelke konkurence, kar nam ponudi zelo dober vpogled v to, kje se še lahko izboljšamo. Če lahko dam primerjavo s športom, je to kot nekakšno državno tekmovanje.

Velikokrat se v povezavi s tem ocenjevanjem omenjata samo kruh in pekovsko pecivo, dejansko pa se ocenjujejo tudi slaščice in testenine. Lahko se npr. pohvalimo, da so prav vse podeljene zlate medalje s področja testenin bile podeljene Mlinotestovim izdelkom.

Na kakšen način pravzaprav poteka ocenjevanje? Verjamemo, da si povprečen kupec ne zna predstavljati. Katere so tiste glavne lastnosti, ki jih komisija ocenjuje?

Izdelke ocenjuje neodvisna strokovna komisija. Člani komisije so usposobljeni in preverjeni ocenjevalci. To pomeni, da izdelke in njihove značilnosti dobro poznajo, prav tako poznajo zakonodajo, ki se nanaša na to področje. Skupina ocenjevalcev mora biti tudi kalibrirana, kar pomeni, da pri testnem ocenjevanju njihove ocene posameznih lastnosti ne smejo bistveno odstopati.

Ocenjevalci ne vejo, čigave izdelke ocenjujejo in vsak ocenjevalec ocenjuje zase. Vse ocene se potem združijo v skupno oceno.

Ocenjuje se obliko, videz, strukturo ter vonj in okus izdelka. Vsaka lastnost je ocenjena z oceno od 1 do 5 in na koncu pomnožena z različnimi vrednostmi, saj ima vsaka ocenjena lastnost drugačen vpliv na končno oceno.

V skupini kruha mora izdelek za zlato medaljo doseči 4,8 od 5 točk, pekovsko pecivo (žemlje, kajzerice in podobno) in slaščice pa morajo za zlato medaljo dobiti vsaj 4,7 od 5 možnih točk.

Pri testeninah je lestvica nekoliko drugačna, ocenjuje se zunanji izgled, prožnost, okus, vonj in razkuhanost ob predpisanem času kuhanja. Za zlato medaljo mora izdelek dobiti 18,5 od 20 možnih točk.

Kot vidite, je prostora za napake zelo malo.

GZS je letos uvedla tudi povsem novo, lahko bi rekli še višje priznanje, to je Zvezda odlične kakovosti, med vašimi izdelki pa je kar pet takšnih, ki so prejeli to najvišje priznanje. Kakšni so pogoji za doseganje tega priznanja?

Ja, letos je GZS uvedla novo »kategorijo« - nekakšen »best of the best« med izdelki. Priznanje Zvezda odlične kakovosti pomeni, da je izdelek zadnjih 5 let prav vsako leto pridobil zlato medaljo. To priznanje dokazuje predvsem konstantno najvišjo kakovost izdelka. Mlinotest je to priznanje dobil za Ajdov kruh z orehi, Baby kruhek, Zlato orehovo potico ter dve žemlji. Prepričana sem, da vaši bralci vse te izdelke dobro poznajo in lahko potrdijo, da je prejeto priznanje zasluženo.

Na katere izdelke z medaljo ste najbolj ponosni?

Ponosni smo prav na vseh petdeset izdelkov, ki so prejeli odličja. Če me že vprašate, bi pri kruhu izpostavila Kraševca, Ajdov kruh z orehi in naš Beljakovinski kruh, ki je pravi hit na tujih trgih, pa tudi bolj »običajno« Rustikalno belo štruco. Pri pekovskem pecivu bi izpostavila kar vse naše žemlje in kajzerice, pri slaščicah mini rezine Brownie in Cheesecake.

Glede na to, da je ravnokar minil pust, ne morem mimo našega Carja med krofi, to je krof z mareličnim polnilom, posebno mesto pa ima tudi Zlata orehova potica. Tu vam zaupam še skrivnost, da bo letos za Veliko noč dobila sestro, Zlato potico Ajdovko, s slovenskimi orehi, ajdo in medom.

Pri testeninah smo vsekakor ponosni na priznanje za našo novost – Mlinotest Divita Rigatone »Al bronzo« ter na večletno uspešnico Mlinotest Divita Pirine torteline s pršutom, ki so na ocenjevanju dobili prav vse možne točke.

Kaj meni kot potrošniku pove medalja kakovosti o nekem izdelku?

Zlato odličje kupcu sporoča, da gre za izdelek visoke, nadzorovane in kontinuirane kakovosti, privlačnega izgleda in odličnega okusa. V poplavi takšnih in drugačnih izdelkov na trgovskih policah je izbira izdelka, ki je na tem ocenjevanju dobil zlato priznanje ali celo postal Zvezda odlične kakovosti, gotovo prava izbira, ki kupcu olajša nakupno izbiro. Lahko bi rekli, da je to preprosto izbira, na katero se lahko zaneseš.

Tončka Mavrič

Participativni proračun v šolski praksi

Učenje aktivnega državljanstva

Leta 2016 je Občina Ajdovščina prvič del svojega proračuna namenila izvedbi participativnega proračuna – Moja pobuda, in tako povabila občanke in občane k oddaji predlogov, ki bi izboljšali in obogatili njihovo življenje. S projektom Moja Pobuda je občina Ajdovščina postala ena izmed prvih občin v državi, ki so izvedle participativni proračun. S tem spodbuja aktivno odločanje slehernega posameznika pri pomembnih vprašanjih v skupnosti.

Potencial in priložnosti participativnega proračuna smo v letošnjem šolskem letu spoznali tudi na SŠVP Ajdovščina. V začetku februarja so se dijaki 3. letnikov obeh programov v okviru predmeta Aktivno državljanstvo udeležili enodnevne delavnice na temo participativne demokracije in proračuna, ki so jo vodili predstavniki dveh nevladnih organizacij iz Maribora, vključenih v projekt Active Citizens Fund – Organizacija za participativno družbo ter Pekarna Magdalenska mreža.

Da bi razumeli koncept participativnega proračuna, smo se na začetku delavnice dijaki seznanili s temelji demokratične družbe in vladanja, spoznali smo politični spekter in demokratično ureditev v Sloveniji, predstavniško demokracijo (v kateri ljudstvo izvoli svojega predstavnika) in neposredno demokracijo (vse odločitve sprejema ljudstvo kot celota), ki smo jo spoznali na primeru avtonomnih skupnosti v mehiški zvezni državi Chiapas. Razmišljali smo, kako pomembno je, da se ljudstvu pusti prostor pri odločanju, izražanju mnenja, stališč in spoštuje njihove kulturne pravice. Obenem smo izvedeli, kako in kdaj smo državljani v Sloveniji vplivali na odločitve političnih voditeljev (referendum za pitno vodo, kampanja za pitno vodo v Anhovem) ter se dodatno poglobili v možnosti, kako ljudstvu preko participativnega proračuna omogočiti aktivno sodelovanje z odločevalci.

Ko smo se seznanili s potekom izbora, načini prepoznavanja problemov in oblikovanja predlogov, ki bi bili financirani iz virov participativnega proračuna, smo se v praktičnem delu delavnice sprehodili po šoli in skrbno zapisali težave, ki smo jih opazili. Cilj je bil, da se ne osredotočimo le na arhitekturo, ampak tudi na to, kako prostor povzroča težave za določeno skupino dijakov. Razmišljali smo z vidika dostopnosti, vključenosti in vzdušja, če bi se spremememba realizirala v praksi. V nadaljevanju smo primerjali nabor problemov in rešitev zanje ter razpravljali o smiselnosti ukrepov. Argumentirane predloge in ideje za rešitve, ki bi jih skozi mehanizem participativnega proračuna želeli uresničiti, smo vpisali v posebno aplikacijo. Predlogi dijakov so različni in zajemajo manjše in večje projekte, med njimi pa izstopa veliko število takih, ki se nanašajo na pomanjkanja prostora za druženje ali iskanje prostorov s prijetnejšim vzdušjem, kjer bi dijaki preživljali čas pred začetkom pouka, med odmori in v slabem vremenu. Želje oz. ideje dijakov stremijo tudi k posodobitvi notranje infrastrukture.

Svojo nalogo bo sedaj prevzela skupina v sestavi gospoda ravnatelja, predstavnika dijaške skupnosti in dveh objektivnih zunanjih opazovalcev, ki bodo iz seznama predlogov izbrali tiste, ki ustrezajo merilom proračuna, realnosti izvedbe in časovnemu okvirju. Predlogi bodo šli nato v glasovanje na dijaški skupnosti.

Ob koncu bi rad izpostavil, da primera uvajanja participativnega proračuna na občinski ravni in v primeru naše šole nista samoumevna. Kot je občina Ajdovščina orala ledino na tem področju na ravni občin, smo pilonovci eni prvih, ki imamo možnost odločanja na ravni šole. Sodelovanje v takih projektih je dragoceno, zato se je potrebno zavzeti zanje, saj aktivno soodločanje krepi odgovornost in občutek pripadnosti šoli, lokalni skupnosti in družbi, Dijaki skozi občutek avtonomije ne krepimo le kompetenc predmeta Aktivnega državljanstva, ampak tudi sposobnost kritičnega razmišljanja, reševanja problemov in sodelovanja, obenem pa postanemo pomembni oblikovalci družbe prihodnosti za naše zanamce in prihodnje pilonovce.

Nejc Franko, 3. letnik
Predšolske vzgoje

Vključevanje mladih v odločanje

V času mojega aktivnega delovanja pri tabornikih in v Mladinskem svetu Ajdovščina sem izkusil pomen vključevanja mladih v odločanje. Takrat smo na različne načine izražali pričakovanja, ki so se nam zdela pomembna. Izobraževali smo se o tem, kako pomembno je, da sodelujemo v določenih organih, dajemo predloge, pripravljamo načrte in sodelujemo pri realizaciji. Tako smo marsikatero idejo uresničili. Ni bilo dovolj, da smo le podali ideje, potrebno je bilo narediti načrte in poskrbeti za realizacijo. Nekatere stvari so bile manjše, druge večje – kot npr. ustanovitev Mladinskega centra Ajdovščina ter zagotovitev hostla v tem centru. Menim, da je bil poleg uresničenih idej vsaj toliko pomemben tudi proces, v katerega smo bili vključeni. Vsega seveda ni bilo mogoče doseči, a s tem ni nič narobe.

Proces vključevanja mladih v odločanje sem zaradi lastne izkušnje vedno povezoval z mladinskim delom. Ta pogled sem razširil, ko sem se pred nekaj leti skupaj z vodjo dijaškega doma Karmen Lemut in predstavniki Inštituta za mladinsko politiko udeležil izobraževanja z enako tematiko v Litvi. Takrat sva s Karmen Lemut razmišljala, kako, v kakšnem obsegu, pri katerih odločitvah … lahko vključujemo mlade tudi v šolah. Menim, da je za to področje še ogromno prostora in lahko na tem v šolskem sistemu še precej naredimo.

V letošnjem šolskem letu smo v šoli uvedli participativen proračun. V finančnem načrtu bomo rezervirali sredstva, na katera bodo imeli vpliv neposredno dijaki sami. V okviru državljanske vzgoje so bili dijaki tretjih letnikov obeh programov preko izpeljanih delavnic izpostavljeni sestavljanju predlogov, ki bi jih želeli na šoli realizirati. Vsi dijaki šole bodo v nadaljevanju med predlogi izbrali tistega, ki ga na šoli za razpoložljiva sredstva želijo realizirati.

Vključevanju mladih v odločanje želimo na šoli posvečati pozornost tudi v prihodnje, saj v tem prepoznavamo potencial. Mladi imajo namreč pogosto odlične ideje, vedo, kaj potrebujejo in si želijo, vključenost pa okrepi pripadnost in zavezo. Zato se tudi letos povezujemo z Inštitutom za mladinsko politiko pri prijavi evropskega projekta na to temo, ki bo v primeru uspeha pri prijavi terjal sistematično delo na tem področju, obenem pa omogočal participacijo dijakov pri še več odločitvah ter izmenjavo izkušenj z mladimi iz drugih držav.

Andrej Rutar,
ravnatelj SŠVP Ajdovščina

Dan šolske dijaške skupnosti

Na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina se je tudi v letošnjem šolskem letu tradicionalno odvil dan dijaške skupnosti, na katerem izvoljeni predstavniki razredov v tematsko raznolikih delavnicah in skozi pogovor iščejo konstruktivne ideje in rešitve, ki krepijo vizijo šole in pomagajo sooblikovati šolski vsakdanjik.

V času neznosnega hitenja in hitrega spreminjanja okolja se tudi dijaki soočamo s stresom, težavami pri učenju ter mnogimi šolskimi izzivi. Nekatere težave in problematike skuša tako na individualni ravni kot na ravni cele šole reševati dijaška skupnost. Ob porastu stisk mladih je poleg učiteljev in vzgojiteljev skupnost dijakov Srednje šole Veno Pilon Ajdovščina pomemben člen, ki pripomore k iskanju dodatnih rešitev za izboljšanje življenja dijakov na šoli. Na srečanjih zaznavamo težave in o njih usmerjeno razpravljamo. Pred tremi leti smo v organizaciji šole in šolske skupnosti organizirali prvi dan šolske dijaške skupnosti, ki v strnjeni obliki druženja in dela omogoča poglobljeno ukvarjanje s pomembnimi temami.

Letošnji dan šolske dijaške skupnosti je bil namenjen raziskovanju vloge dijaške skupnosti pri reševanju izzivov v okolju. Začetek dneva smo se dijaki spoznali z delovanjem Dijaške organizacije Slovenije (DOS), ki predstavlja najvišje predstavniško telo dijakov v Sloveniji, njena predsednica v letošnjem šolskem letu je naša dijakinja iz 4. letnika gimnazijskega programa, Nika Rojc. Organizacijo in njeno poslanstvo sta predstavila član predsedstva DOS Vid Čeplak in članica sveta DOS Mia Kraiger. Simon Trussevich, varuh dijakovih pravic, pa je orisal pomen varuha za dijake in predstavil, kdaj se dijaki lahko obrnejo nanj. Dijaki so preko predstavite in zanimive razprave spoznali projekte dijaške organizacije, njeno poslanstvo ter svojo vlogo pri iskanju rešitev za dijaško problematiko.

V nadaljevanju smo se dijaki v soorganizaciji s Hišo mladih in Inštitutom za mladinsko politiko spoznavali z delovanjem inštituta in pridobitvijo certifikata Mladim prijazna občina, ki se podeljuje slovenskim občinam za uspešno izvajanje ukrepov s področja mladinskih politik. Med občine, ki so si zaslužile ta laskav naziv, sodi tudi občina Ajdovščina. Dijaki smo pod mentorstvom Tadeja Kobala, direktorja Inštituta za mladinsko politiko, spoznali delovanje lokalne samouprave in po skupinah

reševali težave mladih. Ugotavljali smo, na katero organizacijo oz. institucijo bi se ob določeni težavi mladih obrnili. Cilj delavnice je bil prenesti znanje iz situaciji na reševanje težav v šolskem okolju in življenju. Srečanje smo zaključili s spoznavanjem delovanja Evropske unije in premislekom, kako lahko znotraj nje aktivno sodelujemo. Delavnico je pripravil Mladinski svet Ajdovščina.

Dijaška skupnost Srednje šole Veno Pilon Ajdovščina presega zgolj izražanje idej. V povezovanju z zunanjimi organizacijami prodorno stremi k uresničevanju želja in zadovoljevanju potreb dijakov ter izboljšavam za dijake v šolskem in lokalnem okolju. S tem pa prispeva tudi k dvigu pripadnosti – tako šoli kot lokalnemu okolju.

Nejc Franko, 3. letnik
Predšolske vzgoje

Kam z zelenim vrtnim odpadom?

Zeleni vrtni odpad je biorazgradljiv odpadek, ki nastaja pri delu na vrtovih, zelenicah, sadovnjakih in urejanju živih mej. Med te odpadke spadajo rože, plevel, listje, pokošena trava, ostanki od obrezovanja, veje dreves in drugi biorazgradljivi odpadki.

Te odpadke je najbolje kompostirati na svojem vrtu z namenom pridobivanja koristnega organskega gnojila, ki izboljšuje sestavo prsti ter povečuje zadrževanje vlage in toplote v tleh. Z nastalim kompostom vračamo zemlji kar smo ji s pridelki vzeli, hkrati pa zmanjšujemo količino odpadkov.

Zelenega vrtnega odpada ni dovoljeno mešati z drugimi odpadki in ga odlagati v zabojnike za ostanek odpadkov oziroma na ekoloških otokih!

Zbirni center je za občane odprt ob delavnikih od 7:00 do 15:00, v ponedeljkih in petkih do 17:00, v sobotah od 8:00 do 15.00 ure.

Če ne kompostirate, lahko zeleni vrtni odpad **pripeljete v zbirni center pod Dolgo Poljano** in ga **brezplačno** oddate. V naši kompostarni, ki deluje v okviru Centra za ravnanje z odpadki Ajdovščina, ga bomo predelali v kompost. Poleg zelenega vrtnega odpada, ki zagotavlja zračnost v kompostnem kupu, kompostiramo tudi biorazgradljive kuhinjske odpadke in neobdelan les (to je les, ki ni barvan, lakiran ali lepljen).

Enkraten odvoz zelenega vrtnega odpada naročite na GSM 031 302 985, za najem 120 ali 1100 litrskega zabojnika pa pokličite na tel. št. 05 36 59 751 ali 05 36 59 713. Odvoz se zaračuna po veljavnem ceniku KSD d.o.o. Ajdovščina.

Če nimate možnosti za lasten prevoz zelenega vrtnega odpada, lahko odvoz naročite komunali:

- **za večje količine naročite dostavo 7m3 kontejnerja** (cena: 48,12 € z DDV)

V soseskah se lahko za naročilo kontejnerja dogovorite s sosedi in si strošek odvoza porazdelite.

- **za manjše količine do 2m3 lahko pri nas naročite odvoz s poltovornim vozilom**
- **v najem lahko vzamete 120 ali 1100 litrski zabojnik** za redno zbiranje zelenega vrtnega odpada. Frekvenca praznjenja se določi glede na vaše potrebe (na 14 dni ali 1x mesečno).

Pri 'Aljaževem stolpu'

Četrtkovi pohodniki za dušo in srce smo tokrat obiskali 'Aljažev stolp', res zanimivo doživetje nam je polepšalo že tako prelep sončen dan.

Zjutraj smo se hitro razporedili po avtomobilih in vzeli pot pod kolesa. Nevšečnosti na parkirišču pri izhodišču naše poti nam niso kalile dobre volje in, skupno zmoremo, kaj ne, smo tudi te zagate hitro premagali.

Začetek pohoda je pomenil ogrevanje: dokaj široka pot, počasna zložna hoja, kapljice rose so se blestele na že zelenih travah, utišano brnenje prometa za nami je omogočalo prijeten klepet. Kmalu smo prišli do prvih strnjenih hiš, ki so potrpežljivo čepele na obeh bregovih potoka in čakale na prve poljube sončnih žarkov. Potok je zamolklo mrmral vodno melodijo v zgledno čisti in urejeni strugi. Edinstvenost kraja smo prepoznali v domiselnem in unikatnem prometnem znaku 'kokoši na cesti', poglede je pritegnil tudi mogočen hrast, ki je s koreninami objemal zemljo, z razraščeno krošnjo pa podpiral nebo.

Pot proti vrhu je dobro zavarovana, z leve in desne obraščena z drevesi in grmovjem, deloma tudi usekana v zemljino. Sledili smo kažipotom, strmino smo ob pomoči palic počasi premagovali in nekje pri četrtem okljuku ugledali strehe hiš globoko pod nogami. To nas je spodbudilo za nadaljevanje pohoda po sončnem pobočju, tudi senčni odseki poti so bili zaradi suhega listja in utrjene podlage prav prijetni. Pri razpotju nas strma, skoraj direktna smer ni prepričala, odločili smo se za bolj položno varianto, ki je omogočala varno hojo tudi med klepetanjem. Na manjšem sedlu smo zavili levo in previdno premagovali višinske metre, ker je bilo kamenje spolzko. Za trenutek smo postali ob kapelici

pred zadnjo strmino, v starem, z mahom poraščenem, koritu je plaho odpirala cvetke drobna rastlinica. Kmalu smo dosegli kamniti vrh z Aljaževim stolpom. Za ljubitelje številk in natančneže: koordinate cilja so: 45,7893469°N 13,9577491°E. Višina vrha je res bolj skromna, razgled pa čudovit po celi Vipavski dolini. Tudi višina Aljaževega stolpa ni 'triglavska'. To nas ni motilo, stolp se srebrno blešči, lepo in natančno izdelan, dobro učvrščen ponuja slikovito podlago za fotografiranje.

Vzeli smo si čas za malico, kramljali o vsem mogočem, se fotografirali. Počasi smo se vračali po isti poti do Orehovice, pred mostom čez Pasji rep pa zavili levo po vasi rahlo navzgor do makadamske poti. Ob razcepu smo pomislili, da se je Damjanu mudilo vprašati možakarja za pot do Podnanosa, ker ga pa kar ni bilo nazaj, smo mu sledili. Osupli smo ugotovili, da možakarja sploh ni, je le hudomušno narejena votla lutka, ki opazuje nerodnega kolesarja, ko so ga popiti maligani potisnili v obcestni jarek. Tokrat tudi znanje in izkušnje obeh zdravnikov, ki nas spremljata na pohodih, niso rešili ponesrečenca. Morda bo to uspelo osličku, ki je v vozičku peljal razposajene zajčke. Prepustili smo jim skrb za reševanje, naj sami presodijo, če bi kazalo obvestiti policijo.

V Podnanosu smo šli po sledeh navihanih deklic, ki so hodile 'po novo mamo' in občudovali urejene hiše. Po strmem mostu smo prečkali potok in se vrnili do avtomobilov, nasmejani in dobre volje, saj smo v sončnem dopoldnevu naredili nekaj za duše in srca.

Anb, DU Ajdovščina

15. februar

Mednarodni dan boja proti otroškemu raku

Letos je Zdravstveni dom Ajdovščina v sodelovanju z NIJZ-jem Nova Gorica, ter društvom ko-RAK ta dan obeležil na srednji šoli Vena Pilona v Ajdovščini.

V dopoldanskem času smo dijake obeh programov srednje šole, tako gimnazije, kot predšolske vzgoje informirali o otroškem raku v obliki stojnice, ki smo jo postavili na glavni hodnik šole. Stojnica je bila polna reklamnega materiala, ki so nam ga radodarno posredovali iz Društva Junakov 3.nadstropja, Inštituta Zlata pentljica ter Ustanove Mali Vitez. Dijaki so si pripeli zlate pentlje, kot simbol boja proti otroškemu raku. Skozi igro so se tudi preizkusili, koliko o raku že vedo. Empatija in vedoželjnost dijakov pa je še poglobila debate o tem, kako zdrav način življenja, ali genetika vplivata na razvoj rakavih obolenj. In na tem mestu bi rada izrazila tudi posebno zahvalo vsem dijakom, kot tudi gospodu ravnatelju Andreju Rutarju, ter svetovalni delavki gospe Ivani Daolio, ker so z nami soustvarili poučen dan, nam odstopili svoje prostore in so vedno, zelo odprti za življenjske oziroma zdravstveno vzgojne vsebine, ki so mladim še kako potrebne. V okviru tega so tudi ves teden potekale učne delavnice na to omenjeno tematiko, za tretje letnike SŠVP.

Mednarodni dan boja proti otroškemu raku na Srednji šoli Vena Pilona v Ajdovščini je tako postal ne le obeleženje tega dne, marveč tudi pomemben korak k skupnemu cilju – informirati mlade o tej bolezni, ter spregovoriti o tovrstnih tabu temah. Izhajajoč iz podatka, da v Sloveniji vsako leto zboli približno 80 otrok za to boleznijo, je koristno vedeti, kako se izražajo prvi simptomi in na kaj je dobro biti pozoren, saj je hitra diagnoza ključ do večje možnosti za ozdravitev. Med najpogostejše otroške rake sodijo levkemija, možganski tumorji in limfomi. Otroška onkologija je veja medicine, ki se ukvarja z diagnostiko in zdravljenjem raka pri otrocih. Zato smo ravno od tam, v drugem, popoldanskem dnevu z veseljem in ponosom gostili dve zdravnici. Dr. Orjana Velikonja iz Pediatrične klinike, in dr. Lorna Zaletel Zadravec iz Onkološkega inštituta Ljubljana, ki so nam orisale potek teh bolezni. Slušatelji so imeli edinstveno priložnost prisluhniti strokovnjakinjam in razširiti svoje znanje o tej občutljivi tematiki. Kljub resnosti teme pa je bila prisotna tudi pozitivna energija, ki je spodbujala k optimizmu in veri v boljšo prihodnost in še boljšemu zdravljenju. Obema zdravnicama gre zahvala za predanost svojemu poklicu, ter srčno in spodbudno predavanje.

Nadvse zanimivo je zgodbo o bolezni slišati iz dveh zornih kotov. Iz medicinskega stališča zdravnika in pa pogled skozi oči bolnika. In zato so bili naši najpomembnejši predavatelji ravno pričevalci, in njihovi starši, ki so to hudo bolezen preživeli, in z nami delili svojo izkušnjo. Kako je bolezen stopila v njihovo življenje, kako so se z njo borili, kako so potekali dnevi v bolnici in kakšen je bil njihov svet v obdobju okrevanja, ter še veliko podrobnosti, na katere zdrav človek sploh ne pomisli. Odraščati kot zdrav otrok in mladostnik ni nekaj samoumevnega. Zdravje je privilegij, ki pa ga moramo čuvati in biti zanj hvaležni.

Soočili so se z diagnozo, sprejeli bolezen in se z njo borili, ter jo premagali. To so resnični JUNAKI, z velikimi črkami. So zgled upanja, vztrajnosti in potrpežljivosti. Zato velik HVALA, ker ste to zgodbo zmogli podeliti z nami. Najlepša hvala Mojci Bone, Niku in Martini Bratina, ter družini Pregelj.

Sloga, znanje in srčnost, ter tudi kakšna solza, izražena na tem dogodku, so postali močna opora v boju proti nepravični bolezni, ki prizadene najranljivejše člane naše družbe - otroke. Hvala tudi vsem, ki ste s svojo prisotnostjo na predavanju pokazali sočutje in s tem podprli gesto o boju proti otroškemu raku.

Zdravstveni dom Ajdovščina
Vzgoja za zdravje
otrok in mladostnikov

CKZ AJDOVŠČINA CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA

KOLEDAR DELAVNIC

Pri skrbi za vaše zdravje vam slovenski zdravstveni sistem nudi preventivni program Skupaj za zdravje. Udeležite se ga lahko v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja.

MAREC 2024

DATUM	URA	DELAVNICA
21.3.2024	18h	ZVIŠAN KRVNI TLAK
25.3.2024	13h	ALI SEM FIT?
25.3.2024	16h	ZVIŠANE MAŠČOBE V KRVI
26.3.2024	12h	TESTIRANJE TELESNE PRIPRAVLJENOSTI - starejši od 65 let
26.3.2024	13h	TESTIRANJE TELESNE PRIPRAVLJENOSTI - odrasli do 65 let
28.3.2024	18h	TEHNIKE SPROŠČANJA

DELAVNICE SE IZVAJAJO V PROSTORIH CENTRA ZA KREPITEV ZDRAVJA - BEVKOVA ULICA 13, AJDOVŠČINA
ŠTEVILO UDELEŽENCEV NA DELAVNICAH JE OMEJENO, ZATO JE ZA UDELEŽBO OBVEZNA PREDHODNA PRIJAVA NA TEL. ŠT. 051 415 731

DATUM	URA	DELAVNICA
21.3.2024	8h	TEHNIKE SPROŠČANJA
27.3.2024	8h	ZVIŠANE MAŠČOBE V KRVI
27.3.2024	10h	ZDRAVO ŽIVIM

DELAVNICE SE IZVAJAJO V PROSTORIH DOMA KRAJANOV AJDOVŠČINA - PREŠERNOVA 26, AJDOVŠČINA
ŠTEVILO UDELEŽENCEV NA DELAVNICAH JE OMEJENO, ZATO JE ZA UDELEŽBO OBVEZNA PREDHODNA PRIJAVA NA TEL. ŠT. 051 415 731

DATUM	URA	DELAVNICA
6.3.2024	18h	PODPORA PRI SPOPRIJEMANJU Z DEPRESIJO
19.3.2024	18h	ZDRAVO JEM

ZA UDELEŽBO NA DELAVNICI JE POTREBNA NAPOTITEV OSEBNEGA IZBRANEGA ZDRAVNIKA, REFERENČNE MEDICINSKE SESTRE ALI ZDRAVNIKA SPECIALISTA. ŠTEVILO UDELEŽENCEV NA DELAVNICI JE OMEJENO. DELAVNICA BO POTEKALA V CENTRU ZA KREPITEV ZDRAVJA, BEVKOVA ULICA 13, AJDOVŠČINA.

19.3.2024	13h - 15h	JAVNI TEST HOJE NA 2km - STADION VIPAVA - PRIJAVE NISO POTREBNE

ZA DODATNE INFORMACIJE O IZVEDBI DELAVNICE, TERMINIH DELAVNIC IN INDIVIDUALNIH POSVETIH SMO VAM NA VOLJO OD PONEDELJKA DO PETKA, V ČASU OD 8h DO 14h, NA TEL. ŠT: 051 415 731

SKUPAJ ZA ZDRAVJE

O naravnih 'drogah' v vrtu

Na Gočah, v prostorih krajevne skupnosti, smo 7. februarja prisluhnili Jerneju Mazeju o naravnih 'drogah', ki jih lahko najdemo na domačem vrtu. Predstavil nam je tako tiste, katerim se je bolje izogniti, kot tudi tiste z zdravilnimi učinki, ki pozitivno vplivajo na naše razpoloženje.

Da iz maka izdelujejo opij, je mnogim poznano, toda ali ste že slišali za mandragoro? Tisti, ki ste brali knjige o Harryju Potterju prav gotovo, saj je znana kot ena najbolj 'čarovniških' rastlin. V srednjem veku so korenine mandragore služile za talismane in čarovnije. Mandragora je močan narkotik, deluje pomirjevalno in je lahko tudi halucinogena. Halucinogene učinke ima tudi datura rastlina z velikimi trobentastimi cvetovi bele barve. Vsi deli te rastline, še posebej semena, so strupeni.

Od tistih, ki jih lahko v zmernih količinah varno uporabljamo, smo začeli pri baldrijanu. Ta pomaga pri napetosti, tesnobi in razburjenosti, zato se uporablja za sprostitev in obvladovanje stresa. S svojimi pomirjevalnimi učinki pomaga tudi pri nespečnosti.

Podobne učinke imata tudi rožni

koren in sivka, ki je nepogrešljiva tako za čaje kot za okras. Jernej nam je pri tem pojasnil razliko med sivko in lavandinom. Tudi hmeljni storžki oz. kobuli se uporabljajo kot blago pomirjevalo in nam pomagajo zaspati. Grenke snovi, ki jih vsebujejo, spodbujajo izločanje želodčnega soka, zato se rastlina lahko uporablja tudi pri pomanjkanju apetita in prebavnih motnjah. Značilna aroma hmelja je posledica eteričnega olja, ki ga vsebuje. Uporabljajo se predvsem posušena hmeljeva semena in ženski cvetovi. Zgodaj pomladi lahko naberemo tudi bele poganjke hmeljske korenike.

Večer smo zaključili ob prijetnem klepetu in ob pokušnji hmeljevega sirupa.

Tanja Volk Lozej

VRTNI CENTER AJDOVŠČINA

ODPIRALNI ČAS:
ponedeljek - petek:
8:00 - 18:00
sobota: 8:00 - 12:00

Goriška 64, obrtna cona Gmajna,
Tel: 05/ 36 71 500

Bogata ponudba semen, krompirja, sadik in substratov (zemlja).

Krožek Spoznavanje narave v Pivki

S krožkom Spoznavanje narave Društva Most smo bili 15. februarja v zverinjaku. Pardon, v DINA centru za velike zveri v Pivki. V sliki in besedi smo spoznavali medveda, volka in risa, ki sobivajo z nami in nam vzbujajo zelo različne občutke, ob občudovanja, do nelagodja in celo strahu. Spoznavali smo njihove življenjske značilnosti, njihovo 'družinsko' življenje, prehranjevalne in lovske navade, srečanja s človekom in odzive nanj, pa seveda tudi škodo, ki jo lahko povzročajo, in nasvete, kako se pred njo zavarovati.

Te naše sopotnike smo spoznavali skozi čudovite fotografije v filmu iz ust strokovnjakov. Vodička Tjaša pa je dve uri odgovarjala na naša vprašanja, ki jim ni bilo konca. Imenitno urejen center, ki ponuja zanimive vsebine in raziskovanje za otroke, mladino in 'starino'.

Irena Breščak, foto Jana Maraž in Irena Breščak

Stanko Vidmar iz Lokavca z najboljšimi krodegini

Skupina zagnanih gostincev je izvedla tradicionalni dan za krodegine, ki so ga (5. februarja 2024) že sedmo leto izpeljali v gostilni Ukmar v Dutovljah. Letos je na ocenjevanje, ki ga je opravila 11-članska strokovna komisija pod vodstvom novinarja s področja kulinarike Tonija Gomiščka, prispelo 65 vzorcev krodeginov iz cele Primorske in zamejstva.

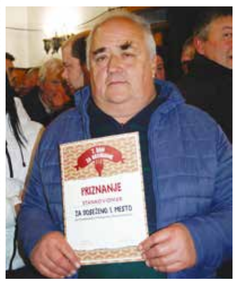

Krodegin (kožarica) je najstarejša oblika klobase in velja za revno varianto izdelkov iz svinjine. K nam je prišla iz Italije, kjer jo poznajo že dva tisoč let.

Okus in kvaliteta kožaric, pri katerih so zelo pomembna razmerja med sestavinami (po tretjino mora biti kože, mesa in slanine), se iz leta v leto izboljšuje tudi po zaslugi ocenjevanj.

Na letošnjem je absolutni zmagovalec postal Stanko Vidmar iz Lokavca, ki je poleg praktične nagrade prejel še sliko dutovskega slikarja Adija Žvaba z motivom kraških peric.

Stanko Vidmar, ki je bil na lanskem ocenjevanju četrti, je bil z letošnjim osvojenim prvim mestom nadvse zadovoljen, kajti »s tem smo odpravili kakšno napako, ki smo jo delali pri izdelavi krodeginov v lanskem letu.« Po upokojitvi (geometer na Primorju in CPG) se je z dušo in srcem posvetil kmetijstvu. Vzreja štiri do pet prašičev: »Krmimo jih z doma pridelanimi poljščinami in žiti - od krompirja, korenja, pese, ječmena, detelje … Poleg klobas pridelujem še salame, tlačenke, ocvirke, mast … Ukvarjamo se tudi s pridelavo zelenjave in sadja in ohranjamo semena starih avtohtonih sort,« pove Stanko Vidmar.

Z izbranimi jedmi iz krodeginov se je številnemu občinstvu med drugimi predstavila tudi Kmetija Arkade Cigoj iz Črnič.

Olga Knez, tekst in foto

Ni je čez doma pridelane hrane

Če boste imeli 'krompir', boste imeli lep krompir

Krompir je četrta najpomembnejša kulturna rastlina po količini pridelane hrane na svetu ter predstavlja bistveno sestavino številnih kuhinj, sploh slovenske. S krompirjem je bilo tesno povezano življenje naših prednikov, zaradi česar smo zasloveli kot 'krompirjeva dežela'. K temu je seveda prispevala Marija Terezija, ki je leta 1767 izdala ukaz o pridelovanju in uporabi krompirja in preprečila lakoto tudi v deželi Kranjski. Še danes krompir domuje na skoraj vsakem slovenskem vrtu, vsaj zaradi prvega pridelka – mladi krompirček (ocvrt na svinjski masti) – je neprecenljiv del majskega ali junijskega kosila!

Da smo krompirjevci, na malce humoren način priča tudi čisto zaresno 'Društvo za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi'!

Tradicionalno velja, da se na Vipavskem sadi krompir okrog sv. Jožefa (19. marca) in čeprav je do takrat še skoraj tri tedne, pa ne gre odlašati z nabavo semena. Pravijo, da je letos s semenskim krompirjem kriza, menda zaradi kmečkih protestov po Evropi, predvsem na Nizozemskem, odkoder prihaja k nam večino semena. Nekaterih sort je že zmanjkalo, vendar je sortni izbor iz leta v leto širši in boste vendarle lahko našli alternativo svojim favoritom in morebiti vas tudi kakšna nova sorta prijetno preseneti.

Poleg tega je dobro kakih deset dni pred sajenjem seme nakaliti, kar sicer ni nobena znanost, le v nekoliko toplejši prostor ga je treba v tem času preseliti. Priporoča pa se, da čimprej po nakupu krompir razprostrete po platojčkih (zabojčkih) – kalčki se radi zapletajo v mrežaste vreče in jih potem pri 'reševanju' kar nekaj odpade.

Včasih smo poznali zgolj sorto Igor, danes jih je za vse okuse, pa naj gre za kombinacijo barv (belo meso in vijoličasta kožica kot ekstrem in vse kombinacije vmes), tipe (A do C) in kombinacije vmes, se pravi za kuho, 'tenstanje', solate ali cvrte (pečenje). Imajo pa sorte tudi številčne oznake od 9,5 navzdol (na 10 se očitno še čaka), pri čemer pomeni višja številka zgodnejši krompir, ki ga ob primernih pogojih izkopljemo že po 55 do 60 dneh, torej sredi maja. Po obliki so potem okrogli, ovalni, pa kifeljčarji, gladki ali z različno globokimi očmi …. Je pa vendarle treba opozoriti še na velikost semena – vse več boste našli drobnega in kalibriranega semena (približno iste velikosti), ki se najbolj uporablja za strojno sajenje, medtem ko vrtičkarjem ne vzbuja pretiranega zaupanja in se zato odločajo za debelejše gomolje, ki jih po potrebi prerežejo (kar stroka sicer odsvetuje).

Saj, veste, okusi so različni in kot radi rečemo - če boste imeli 'krompir', boste imeli dobro letino krompirja!

Rožmarin ima svoj duh

Dišavnice obogatijo naše jedi in še bolj poudarijo njihov okus, poleg tega pa imajo številne zdravilne učinke. Ljudje na dišavnice vse prevečkrat pozabimo oziroma prezremo lastnosti, tako pomembne za naše zdravje in dobro počutje.

Družina dišavnic je razvejana, raznolika, poznamo enoletnice, dvoletnice in trajnice. Slednje bi bilo smiselno gojiti na stalnem mestu nekje ob robu vrta, ali morda tam, kjer smo imeli skalnjake, pa se nam (praviloma) niso obnesli. Dobro je tudi, da jih zamejimo, saj se nekatere zelo hitro širijo (razne mete, melisa …).

Rožmarin je v slovenski ljudski pesmi nadpovprečno zastopana rastlina. V kulinariki pa je zimzeleni rožmarin vedno ena od sestavin dišavnega šopka, ki ga uporabimo pri pripravi tako divjačine kot pečenk, v pečici pečen krompir tudi kliče po nekaj 'iglicah', če ne vejicah rožmarina. Zdravilni učinki – velja za pomlajevalno sredstvo, prav tako ugodno vpliva na živčni sistem.

Naše babice so pri dišavnicah rade posegale po **majaronu**, najbrž zaradi blagega okusa, za razliko od materine dušice, ožepka. Ne vem pa, če so poznale antično zgodbo o Afroditi, boginji ljubezni in lepote, ki je iz globine morja stopila na kopno na Cipru, kjer je rasel majaron. Tako je postal znan kot zelišče ljubezni.

Timijan ima razkužilno moč, zato je primeren za obnavljanje ustnih bakterij. Težave v ustni votlini (afte) in pri vnetem grlu blažimo tudi z grgranjem žajbljevih pripravkov. **Žajbelj** mora najti mesto na vsakem vrtu, ker določenim jedem daje nepozaben okus. Iz vijoličnih cvetov lahko pripravimo sirup, svojevrstnega okusa in barvitega izgleda.

S **šetrajem** začinimo jedi, ki sicer napenjajo, na primer stročnice. Menda ga niso smeli saditi na samostanskih vrtovih, ker 'pozitivno vpliva na delovanje spolnih žlez'.

Beseda **bazilika** izvira iz grške besede 'basilikón', kar pomeni kraljevsko. To odraža spoštovanje in pomen, ki ga je bazilika imela v različnih kulturah skozi zgodovino. Je ključna sestavina v italijanski kuhinji, zlasti v pripravi testenin, omak, pesta, ne sme manjkati ob narezanem paradižniku, da ne omenjamo pice margerite, kjer odigra zeleno barvo iz italijanske trobojnice. V zdravstvenem smislu deluje protivnetno, za antioksidante pa vemo, da 'lovijo' proste radikale …

Med dišavnice uvrščajo tudi **peteršilj** in zeleno. Številne so jedi, ki si jih brez peteršilja ne znamo zamisliti. Toda v jedeh ga je premalo, da bi imel kakšne zdravilne učinke, v čaju pa je zadeva drugačna. Vsebuje veliko vitaminov A in C, nekaj vitamina B12 (ki igra zelo pomembno vlogo pri nastajanju rdečih krvnih telesc). Predvsem pa peteršiljev čaj (tudi sok) dobro dene predvsem našim ledvicam. Sodi med zelo učinkovite diuretike, pravzaprav akvaretike. Za razliko od 'kupljenih' diuretikov iz telesa odvaja le vodo, ne pa tudi elektrolitov.

Zelena je kot nalašč za ljudi, ki imajo težave z revmatičnimi obolenji in protinom ter ledvičnimi kamni in peskom. Z njeno pomočjo lahko ta obolenja tudi učinkovito preprečimo.

Tudi **luštrek** je kobulnica, ima zeleni in peteršilju podobne liste, le da večje, saj ju tudi krepko preseže v rasti, zato mu je treba zagotoviti dovolj prostora. Pospešuje izločanje seča, prav tako pa tudi spodbuja tek. Hkrati pomaga pri težavah z napenjanjem.

Kumina, janež, koriander, koromač in koper

Gre za dišavne semenke, ki človeka pogrejejo ter zdravilno delujejo na želodec in črevo, nepogrešljive pa so tudi pri prehladih, vnetjih in drugih zdravstvenih težavah. Čaj, ki vsebuje janež in koromač, zelo dobro vpliva na majhne otroke, ki jih mučijo želodčne in črevesne težave.

Od vseh vrst česna se največ uporablja **drobnjak**, s katerim obogatimo solate, juhe, prikuhe, krompir. Je tudi obvezna sestavina znamenitih idrijskih žlikrofov. Drobnjak lahko gojimo kar v cvetličnem loncu na balkonu, se pa rad zaseje kamorkoli po vrtu. Priporočajo tudi, da ga posadimo med jagode, prav tako česen.

Jagode

So prvi 'sadež', ki ga uberemo na vrtu. Takoj pa je treba razrešiti dilemo o poimenovanju glede na rodnost jagod, ki vsaj po našem mnenju ni najbolj posrečeno. Poznamo namreč enkrat in večkrat rodne sorte, ki jim pravijo tudi mesečne. Ta izraz nas nekoliko bega, saj si lahko predstavljamo, da rodijo le en mesec. V resnici rodijo več mesecev, od maja do septembra in čez. Torej, poiščimo in kupimo MESEČNE, večkrat rodne sorte, da jih bomo sproti zobali čez poletje.

Ker se v 3 do 4 letih na istem mestu izrodijo, jih pomlajujemo iz njihovih živic ali kupimo nove sadike in tako preizkušamo različne sorte. Za sosede ne marajo razhudnikov, zato jih v kolobarju ne sadimo za paradižniki denimo.

V času cvetenja poskrbimo, da so tla dovolj vlažna. Z uporabo zastirke se potreba po zalivanju zmanjša. Tik pred cvetenjem v maju jih zastremo s slamo (angleško ime za jagode je strawberry – slamnata jagoda).

Jagode ljubijo sonce, toda nad 35 stopinjami se rade zatrmajo in počakajo na boljše čase.

Okrasne čebulnice

Že res, da je naš vrt(iček) predvsem utilitarna zadeva, kar pa še ne pomeni, da v njem ne bi rastlo še kaj drugega kot samo za telo, recimo tudi za dušo. Ob rožah in okrasnih rastlinah nam vedno zaigra srce in takoj smo židane volje. Marec je čas za sajenje čebulnic, ki bodo zacvetele poleti in nas razveseljevale še tja v jesen. **Dalije** so osvojile svet s široko paleto barv, oblik in velikosti cvetov, izbira sort je zato v domeni osebnega okusa.

Gladijole (sabljice) so razkošne cvetlice, čeprav niso posebno zahtevne. Zrastejo do metra in čez. Cvetijo od julija do septembra v skoraj vseh barvnih odtenkih razen modrega. Jeseni gomolje izkopljemo in čez zimo shranimo.

Drobne čebulnice bodo najbolj uspevale, če so med seboj oddaljene od pet do osem centimetrov, medtem ko morajo imeti večje za rast 15 centimetrov prostora. Velja, da morate čebulico posaditi na globino trikratnika njene velikosti.

Kulturno društvo Norma 7

Panjske končnice skozi čas

Na Dunaju opažena in pozdravljena razstava Panjske končnice skozi čas, eden izmed kulturnih dogodkov ob slovesnem praznovanju 75-letnice delovanja Čebelarskega društva Maribor - mesto, je svojo načrtovano potovanje po posameznih regijah, v in izven Slovenije, naklonila tudi Galeriji v Vipavskem Križu. KD norma 7 je v sodelovanju s Turističnim društvom Vipavski Križ 10. februarja javnosti predstavilo skupinsko razstavo, ki bo dana na ogled do 9. marca.

Pod vodenjem idejne koordinatorke in oblikovalke Violete Šmon je skupina 22-ih mladih proučevalcev panjske zgodovine, poimenovana API ART, oblikovala ciklus tripiha panjskih končnic, ki predstavljajo svet zase, saj razkrivajo spomine, običaje, šege in navade, hrepenenja, humor in dediščino preteklosti.

Na temo čebelarstva, »te čudovite poezije kmetijstva« (F. Šinkovec), se na razstavi predstavlja tudi zbirka slik Stari čebelnjak pripoveduje, ki jo je oblikovala skupina 19-ih ljubiteljskih in akademskih slikarjev štajerske metropole in okolice ter ciklus risb članov Likovnega laboratorija Doma na Krasu.

Razstavo je slovesno odprl predsednik Čebelarskega društva Maribor - mesto Maks Selinšek, kulturni program so izvedli člani KD Maribor Studenci in člani Dramske skupine Norma7: Majda Birsa, Cecilija Bratina,

Vesna Dolenc, Radovan Lango, Violeta Šmon in Srečo Vrbanc. Za prijetno vzdušje je poskrbela skupina kitaristov Akordi, ki jo vodi Gordan Novaković.

Ivana Keber,

Kratka zima, a obilno pustno veselje

Čeprav letos zime skoraj ni potrebno odganjati, se v Varstveno delovnem centru Ajdovščina – Vipava (VDC) pustnemu veselju nismo odpovedali. Pust je pač pust. In bil je tak kot mora biti: razigran, igriv in slasten.

Že na pustno nedeljo smo si v bivalni enoti v Vipavi deževno vreme popestrili z veselim rajanjem. Sončni torek 13. februarja pa je okorajžil tudi tiste, nekoliko manj zagnane. Igrivo in nasmejano je bilo že dopoldan v enotah dnevnega programa v Ajdovščini in Vipavi. Popoldan pa še v naši bivalni enoti.

Priprave na pustovanje so potekale že dober mesec. Od prvih idej, do končnih izdelav naših kostumov. Risali smo, barvali, izrezovali, šivali, lepili … In tako je v vipavski enoti nastal cvetoč travnik. V Ajdovščini so se v duhu prihajajočega valentinovega praznika varovanci odeli v srčkaste oprave in se odpravili po mestu. Obiskali

so Upravno enoto, Zdravstveni dom, Lavričevo knjižnico in se na sprehodu pomešali v gručo maškar iz vrtcev in šol. Pustne šeme iz bivalne enote pa so popoldan preživele na rajanju na Lavričevem trgu v Ajdovščini.

Pust je pač pust. Vesel in sladkih ust. Ne damo ga, čeprav je zima kratka. In letos smo ga zares lepo preživeli.

Ivana Lavrenčič

'Spoznajmo Goče in okolico'

Prešernov pohod

Za popestritev kulturnega praznika sta Krajevna skupnost Goče in Športno društvo Hudournik Goče organizirala pohod 'Spoznajmo Goče in okolico'. Zbrali smo se pred šolo, pot pa nas je vodila čez Bešence proti gradu Lože, kjer nas je čakal prvi postanek, ob klopci velikanki, da nazdravimo pohodu. Nato proti Slapu do vaškega placa, kjer smo se usmerili proti Planini do cerkvice sv. Pavla. Tam je bil čas za malico in postanek, le megleni pogledi so razkrivali, da smo nad Vipavsko dolino.

S Planine smo krenili proti Erzelju, kjer nas je po vzponu pričakal domačin Bojan Bizjak in nam ponudil kozarček rujne kapljice. Pot nas je vodila med vinogradi do cerkvice Marije Snežne na Obeluncu, nazadnje pa je sledil še spust proti Gočam. Meglen, oblačen in mrzel dan ter kultura sta nas lepo povezala.

Anja Godnič

Pust v Domu starejših Ajdovščina

Tudi če maškare širom Slovenije letos niso imele z zimo veliko dela, so si v Domu starejših občanov Ajdovščina dale duška. V pustnem dopoldnevu so se ob veselih ritmih glasbe zavrtele, prepihale domačo avlo in prinesle dobro voljo.

Za dobro voljo in srečo velikokrat res ne potrebujemo veliko. Ne bogatije, ne zlata ali srebra. To se je v tem torku tudi pokazalo na obrazih stanovalcev. Poskočna glasba, ki popraska po podplatih in vesela pesem na ustih. Velikokrat rabimo samo to in takoj je dan lepši. Če je pust ali čisto navaden dan. Za veselo glasbo sta poskrbela kar naš hišnik Bojan ter naš prijatelj Matija Stibilj. Ni manjkalo niti sladkih ocvrtih mišk ter zraven bogatega kosila še pustnih krofov.

Tako smo na pustni torek pregnali zimo, slabo voljo, morda tudi nekaj bolečine in prinesli le zvrhan koš le dobrih stvari.

Delavci in stanovalci
DSO Ajdovščina

Čas je za zamenjavo banke.

Enostavno, brezplačno in brezskrbno – za vse poskrbimo na Primorski hranilnici!

V javnosti obstaja mišljenje, da je zamenjati banko in bančni račun zelo zapleteno, stresno in počasno, saj je potrebno celotno bančno poslovanje prenesti na novo banko. Torej plačo ali pokojnino, vse trajnike, kartice, morebitne limite, varčevanja, kredite, ... ob vsem navedenem zveni zamenjava banke res kot misija nemogoče!

V resnici je postopek zamenjave banke **zelo enostaven in preprost**:
- za **prenos celotnega poslovanja** (plačo, trajnike, kartice, itd.) poskrbi nova banka, v tem primeru Primorska hranilnica,
- **strankam ni potrebno ničesar** urejati,
- **stranka le podpiše** ustrezen **obrazec**.

Vse v zvezi z zamenjavo banke in bančnega računa tako **uredita banki med seboj** brez dodatnih aktivnosti stranke!

Zakaj se splača odpreti račun na Primorski hranilnici?
- **Imamo dokazano najugodnejše bančne pakete** na trgu.
- Novi komitenti prejmejo **Paket dobrodošlice z 12 mesečnim brezplačnim vodenjem**.
- Nudimo veliko **ugodnosti tudi na ostalih segmentih poslovanja**.
- **Stranke so deležne visokih** letnih **prihrankov**.
- Bančna **ponudba je prilagojena posamezniku**.
- Imamo prijazne, strokovne in **k strankam osredotočene bančne svetovalce**.
- Smo domača, lokalna in hitro-razvijajoča banka.

Odločitev je torej zelo enostavna – zamenjajte banko in odkrijte vse ugodnosti Primorske hranilnice. Vabljeni v poslovno enoto v Vipavi, Ajdovščini, Novi Gorici ali Ilirski Bistrici.

Se vidimo! Na Primorski!

Planinsko društvo Ajdovščina

Na Krim smo se podali, pa še koliščarje obiskali

Po deževnem tednu smo se 25. februarja podali na kopni Krim. Pred nami je bil dan pestrega dogajanja. Zapeljali smo se proti Ljubljani in naprej proti Igu, vse do Iškega vintgarja. Na izhodišču se je zbralo 20 udeležencev in dva vodnika.

Pot nas je vodila strmo navzgor nad partizansko bolnico Krvavice, ki leži 15 minut izven markirane poti. Nato se strmo spusti pod ostenja nad Iškim vintgarjem. Za vzpon na Krim smo izbrali pot v časovnem okviru dveh ur in 20 minut. Je dobro markirana in nas je brez večjih težav pripeljala na vrh Krima. Se pa v dveh daljših odsekih strmo vzpne in terja od udeleženca nekaj truda in napora. »Še malo,« smo si govorili in s trmo vsi osvojili vrh. Ena od udeleženk je rekla: »Ko moči popuščajo, pa trma zagrabi in gre naprej.«

Na vrhu Krima smo se okrepčali

v koči, ki nudi dobre jedi. Privoščili smo si daljši odmor in naredili skupinsko sliko. Nekaj časa smo se vračali po isti poti, potem pa zavili levo. Naš plan je namreč bil, da izvedemo krožno turo.

V dolino smo se spuščali skozi vas Zgornji Ig. Po občutku je bil spust nekoliko bolj položen. Le pred zadnjim spustom je bila pot speljana po robu strmega pobočja, ki nas je pripeljala nazaj v dolino reke Iške. Sledil je še polurni povratek po cesti v Iški vintgar.

Prehodili smo slabih 13 km in zanje porabili 4 ure in pol. Ni pa še bilo konec našega potepanja. Nekaj udeležencev se nas je odpeljalo proti Igu, kjer smo si ogledali še muzej narave in kolišč. Skozi zgodovino koliščarjev nas je vodil lokalni vodič (vredno ogleda). Po ogledu muzeja smo se odpravili še v Iški morost, ki je naravni rezervat na Ljubljanskem barju, kjer smo si v spremstvu vodiča ogledali muzej v naravi – to so hišice koliščarjev. Postavljene so tri hišice, ki prikazujejo življenje nekdanjih koliščarjev in po ogledu zaključili naš planinsko-naravoslovni izlet.

V veseli družbi smo tako izpeljali še en nepozaben planinski dogodek.

Tatjana, Gorazd, vodnika PD Ajdovščina

PENZION
Na hribu
Slap 93, 5271 Vipava
T: 041 235 434 Petra / 041 852 961 Miloš
E: tk.nahribu@gmail.com / www.turizem-nahribu.com
Sprejemamo zaključene družbe od min. 15 do 50 ljudi.
Na voljo tudi 6 sob in apartma, skupno 19 ležišč na Slapu, v Mančah še 4 sobe in nov apartma, skupaj 17 ležišč.
Ponujamo nočitev z zajtrkom ali polpenzion (zajtrk, večerja), po predhodnem dogovoru.

Dotik modrosti

V Pavlovčevi galeriji v Ilirski Bistrici razstavlja ajdovska umetnica Polona Kunaver Ličen, ki od leta 2018 nastopa z umetniškim imenom Lona Verlich. Razstava z naslovom Dotik modrosti bo na ogled do 12. aprila 2024.

Kuratorka razstave, umetnostna zgodovinarka in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn je Lono izbrala za razstavo v tem času, ker z njenimi deli povežemo tako barvitost pusta, kot marec, mesec žensk.

Lona Verlich se sicer predstavlja z dvema cikloma žensk. "V prvem delu nas avtorica nagovarja s svojimi belimi figurami, s ciklom belih žensk, ki je, tako kot celotna ustvarjalnost Lone Verlich, izrazito osebno izpoveden. Tukaj avtorica doživlja žalosti, izgube, krize, tudi krize odnosov, ampak avtorica se izpoveduje, se izraža, ob tem doživlja katarzo, pridobiva moč za preporod za novo osebno rojstvo, ki nastopi po belem obdobju. Takrat nastopijo modre ženske, tiste, ki se zavedajo svoje moči, ki se zavedajo, da morajo narediti nov korak, da morajo naprej. V njih se uteleša avtorica sama, z vsemi svojimi globokimi, izrazito intimnimi mislimi. A ta njena tako intimna ikonografija je vendarle takšna, da nam je blizu vsem, še posebej ženskam in zato avtorica ob tej svoji modri figuri kliče k dialogu, kliče k sobivanju še druge modre, zrele ženske. In tako to svojo zgodbo prenaša na neko širšo publiko, na svet žensk in na številne gladalce, ki sledijo njenim izpovedim zato, ker so te njene likovne zgodbe izrazito komunikativne. S tem pa avtorica zadovoljuje tudi eno temeljno likovno poslanstvo, ki ga likovna umetnost mora imeti. Dr. Muhovič namreč piše, da mora biti umetnost komunikativna. In slike Lone Verlich nas ne puščajo pasivnih, ampak nas vabijo v dialog, nas kličejo k nekemu globljemu razmišljanju. V svoj dialog avtorica vabi širši krog ljudi, da postoji pred njenimi deli da se poda na pot raziskovanja vseh teh zgodb," je med drugim dejala Anamarija Stibilj Šajn v svoji predstavitvi umetnice in njenega dela.

Odprtje razstave so z avtorsko glasbo in improvizacijo oblikovali glasbeniki, ki jih je Lona pripeljala s seboj, multiinstrumentalist Lado Jakša, Oskar Ličen na kahonu in violini, Polona Kunaver Ličen na stage pianu, njene tri avtorske pesmi pa je interpretirala Ingrid Marc.

Društvo Abstinent v objemu kulturnega praznika

Člani Društva Abstinent smo se 8. februarja odpeljali v Pivko na ogled Parka vojaške zgodovine, ki je muzejska ustanova in se ukvarja z ohranjanjem in predstavljanjem vojaško – zgodovinske dediščine s poudarkom na tehnični kulturi. Kot turistično središče je največji muzejski kompleks v Sloveniji in tem delu Evrope.

Na ta praznični dan je bil program oblikovan tako, da smo si najprej ogledali projekcijo filma 'Neverjetna zgodba lepotcev iz Lipice', ki opisuje zgodbo o legendarnem reševanju lipicancev v času druge svetovne vojne. Njihova usoda je bila izjemno negotova, saj so jih po kapitulaciji Italije, skupaj z njihovimi rodovniškimi knjigami vred, nacisti odpeljali v češko mesto Hostouň, kjer so ustanovili vzrejni center. Po koncu vojne je ameriška vojska pod vodstvom generala Pattona izvedla reševalno akcijo in konje rešila na zahod. V Lipico se je decembra 1947 od 179 vrnilo le 11 konj. Vendar je kobilarna z vztrajnim in predanim delom postopoma ponovno vzpostavila čredo več kot 350 lipicancev in tradicija reje je bila leta 2022 vpisana na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

Nadaljevali smo z vodenim ogledom in prisluhnili vodiču, ki je na kratko predstavil zgodovino in nastanek muzeja ter nas popeljal na ogled razstav, zbirk v paviljon B in C, kjer smo izvedeli marsikatero zgodbo tudi na zabaven in hudomušen način.

Sami smo se sprehodili še po paviljonu A, kjer so v posameznih nadstropjih poleg vojaških eksponatov razstavljeni raznoliki predmeti - od kolovrata do računalnika, tiskarski, šivalni stroji, gospodinjski aparati in posoda, pribor za šivanje, pohištvo, protokolarna darila državnikov ... Res zanimivo, vredno ogleda, zbirka nam tudi pripoveduje in nas spominja na čase naših dedkov in babic (likalnik na oglje, pločevinaste škatle za živila, iz katerih se je kradlo sladkor, hranilo moko …). Otroci in mlajši pa so zvedavo spraševali, kaj to je in se čudili ob razlagi, čemu je nekoč služilo.

Program se je zaključil z nastopom pevskega zbora Hrušiški fantje, ki ohranja pevsko dediščino brkinskih vasi.

Nismo šteli korakov, vendar bi lahko rekli, da smo imeli 'en krajši pohod', saj je razstavni prostor zelo obsežen. Druženje smo zaključili v poznih popoldanskih urah in se odpeljali v megleno Vipavsko dolino.

Marta V.

Samosevci v Vipavskem Križu

Letos prvega februarja je potekal v grajski kleti v Vipavskem Križu literarni večer, posvečen obletnici rojstva slovenskega kulturnega praznika. Osemindvajsetega januarja leta 1945 je bilo namreč dorečeno, da se bomo vsako leto kot narod poklonili kulturi na dan Prešernove smrti dne 8. februarja. Tako se je rodil Prešernov dan, ko se Slovenci spominjamo svojih trdnih kulturnih korenin, ki so tudi temelj narodne ustvarjalne samobitnosti.

Večer so oblikovali trije že uveljavljeni domači pesniki – Franc Koren s Cola, Marko Pišljar iz Godoviča ter Peter Raspor, ki sicer živi v Ljubljani, a ga na Vipavsko dolino vse bolj vežejo 'dolgopoljske' korenine. S slovensko pesmijo so dogodek dopolnili še interpretator dediščine Janeza Svetokriškega Boris Jež, upokojeni slovenski baritonist in promotor operne kulture Slavko Perger, pevci okteta Sotočje, v čudovit šopek pa je vse skupaj uvezla Melita Lemut Bajec.

Pesniki so se poimenovali Samosevci po znani besedi, ki označuje krompir, ki spomladi vzklije iz pozabljenega ali spregledanega gomolja na njivi in ždi celo zimo v zemlji, kljubuje mnogim preizkušnjam, kot so mraz, suša, povodenj, burja, spomladi pa veselo vzkali in se razraste ter potem daruje svoj obilen sad človeku. Tudi vsi trije pesniki so kar dolgo čakali, da iz njih vznikne poezija. Zanimivo je, da so se našli hkrati na tako majhnem koščku naše doline, približno enako stari z enakimi hotenji po izpovedi in to je bilo vodilo, ki so mu sledili in tako praznično oblikovali literarni večer. Darovali so del sebe, da bi v poslušalcih prebudili strune lepote.

Med pogovorom s pesniki je voditeljica vpletla poezijo, ki je pri Francu Korenu prepletena v treh zbirkah, pri Petru Rasporju v kar osmih zbirkah, pri Marku Pišljarju pa v eni kar obsežni knjigi. Skozi pesmi so se zrcalile podobe globin človeškega srca, dojemanja, otroškosti, pa tudi prepletanja in doživljanja družbenih tokov. Pesniki so poslušalce spodbujali k vrednotam, ki v današnjih časih bledijo, k miru, k presežnosti, ki v vsakem človeku prebujajo veselje do življenja in do darovanja za drugega. Poezijo in vso kulturo so predstavili kot jezik ljubezni. Umetnost je gotovo temeljna korenina slovenskega naroda in v tem smo nekaj posebnega celo v svetovnem merilu. Praznujemo namreč praznik kulture - Prešernov dan. Kultura pa v svojem bistvu pomeni gojiti, negovati dosežke ter vrednote vseh por človeške družbe za dobro, za presežno.

Veliko zadovoljstvo je navdalo vseh šest zanesenjakov, saj je v kulturno umetniškem večeru uživalo kar sto dvajset poslušalk in poslušalcev, ki so grajsko klet napolnili do zadnjega kotička. Vsem je srečanje pričaralo še poseben občutek navezanosti na kulturo. Večina udeležencev se je ustavila tudi na priložnostni pogostitvi, ki so jo omogočili Zavod Vipavski Križ, Mesnine Ilc, Vina Ranarum in Pekarna Ježek. V prijetnem klepetu so vsi hvaležnih src podoživljali polnost tega kulturnega srečanja. Bil je to nepozaben večer z željo udeležencev, da bi se ob podobnih kulturnih dogodkih srečevali tudi v prihodnje.

Franc Koren, foto Klemen Koren

Žepovci tradicionalno peš na Sinji vrh

Običajni datum pohoda se je letos zaradi slabega vremena premaknil v drugo polovico februarja. Okrog šestdeset pohodnikov je zjutraj krenilo izpred Doma krajanov v Žapužah na tradicionalni zimski pohod na Sinji vrh. Čeprav je čas še zimski, nismo na poti zaznali nobenega znaka snega. Vreme je bilo sicer mrzlo z zmerno burjo. Na začetku nas je pobožalo nekaj kapelj dežja, kot simbol društva DEŠK, ki pohod organizira.

Med potjo navzgor smo imeli dva kratka postanka in sicer med bori nad 'prufti' oziroma kamnolomi ter pri Žepovski kapelici na Zelenem školu. Na vrhu Gore smo zavili desno in po grebenu hriba prišli na sam Sinji vrh z višino 1001 m.n.m. Razgled je bil zelo dober, saj smo lahko šteli ladje v Tržaškem zalivu.

V Hieronimovi domačiji so nas lepo sprejeli z razkužilom (kot za čas COVID-a) in zakurjeno pečjo. Sedli smo za mize in opravili obvezno žigosane izkaznic pri Jožetu. Sledila je kratka nedeljska maša v sobi za goste, ki jo je vodil šturski župnik Zoran Zornik. Med pridigo nam je rekel, da smo začeli prvo postno nedeljo s križevim potom … V postu naj se ne bi samo odrekali določenim razvadam, ampak tudi naredili kako dobro delo za sočloveka in družbo.

Sledilo je kosilo s klobaso in kuhano prilogo. Imeli smo srečo, da se je prav v času kosila ulil dež, ki je do našega odhoda že nehal. Po jedi je Alen vzel v roke harmoniko in zaigral. Skupaj smo zapeli par pesmi in tudi zaplesali so. Sledilo je zbiranje pred vhodom za spominski 'šljoc' za arhivsko zbirko.

Večina se je odpravila tudi v dolino peš, kjer je pred Domom krajanov za zapoznele pustne krofe poskrbel Damjan.

Aleš Brecelj

VDC Ajdovščina - Vipava

Zimski izleti

Že vrsto let so mesečni pohodi koristna popestritev aktivnosti v Varstveno delovnem centru Ajdovščina - Vipava (VDC). Januarja smo zagrizeno zakorakali novim izzivom naproti.

Tudi pozimi je narava očarljiva, če se le odpravimo iz naših udobnih toplih domov in poiščemo lepe kotičke. Toplo oblečeni, pa še s kapami in rokavicami, da nam mraz ne pokvari veselja.

Ena skupina pohodnikov Varstveno delovnega centra Ajdovščina - Vipava se je na sončen januarski dan odpravila na Pot miru na Krasu. Iz Opatjega sela smo ubrali pot proti Novi vasi, od tam pa po makadamski poti do Županovega vrha, kjer je nekdanji opečnat stražni stolp JLA preurejen v razgledni stolp. Odprl se nam je pogled na kraško planoto in Tržaški zaliv. Po kolovozu smo se podali še do opazovalnice iz 1. sv. vojne na Kremenjaku, potem pa se po krožni poti vrnili do kombija.

Sveže zapadli sneg nam je bil navdih za pohod 5. skupine. Po zasneženi gozdni poti smo šli iz Hrušice mimo Petelinove bajte do vasi Lome. Na Grižarjevi domačiji nas je gospodinja Meta prijazno postregla s kavo, čajem in piškoti. Med vračanjem smo se strmo povzpeli po nekdanjem smučišču pod Javornikom. Naš trud je bil nagrajen s čudovitim razgledom daleč naokrog, tudi Triglav se je ponosno bleščal v soncu. Ko smo se po dobrih štirih urah hoje vrnili na izhodišče, smo bili kar utrujeni. In hkrati veseli in zadovoljni, da nam je uspelo. In da smo obenem doživeli tudi pravo zimsko pravljico.

Ivana Lavrenčič

Galerija Hiše mladih

Okoliške vasi iz ptičje perspektive

V Galeriji Hiše mladih se je odprla nova razstava, ki objema lepote Vipavske doline in prikazuje nekaj okoliških vasi iz ptičje perspektive. Ustvarjalca fotografij sta Jan Rustja in Matej Bone.

Dogodek je bil posvečen umetnosti fotografije. Ta ima namreč izjemno moč, da zajame in ohrani trenutek za vedno. Skozi objektiv se nam odpre čaroben svet, poln lepote, čustev in resničnosti. In če ga uspemo zajeti, ujeti za vedno, potem lahko ta čaroben svet delimo tudi z ostalimi.

Razstava je plod skupnega dela Jana in Mateja, dveh velikih

ljubiteljev fotografije in sodobne tehnologije. Fotografa sta se prijazno odzvala na pobudo Hiše mladih, da v februarju pripravita razstavo, ki bi bila nekaj novega in drugačnega. S svojim tehničnim znanjem ter z umetniškim čutom sta se podala v zrak – ne z letalom, temveč z dronom - in v fotografijo zajela čar naše domače Vipavske doline.

Razstavljenih fotografij je 18 – vsaka prikazuje svojo zgodbo, svojo vas ali jedro vasi, skupaj pa nas spodbujajo k razmišljanju in odkrivanju lepote domačih krajev. Verjetno boste opazili, da so podpisi fotografij skriti – avtorja sta namreč želela v razstavo ponesti element skrivnostnosti in tako odpirata priložnost za dialog z vami, dragi obiskovalci.

Galerija je odprta vsak delovnik med 8. in 20. uro ter med vikendi med 8. in 13. uro. Želimo vam prijeten ogled!

foto Aljana Vidmar

LUKA LESKOVEC
kmetijska trgovina
041 978 630

Srečno v novem letu 2024!

- kmetijski in gozdarski stroji
- traktorji New Holland
- vrtni program
- avtomobilske prikolice
- pašna oprema
- gozdarska oprema
- hlevska oprema
- folija in mreža za baliranje
- igrače za male kmetovalce
- olja in maziva
- rezervni deli
- servis traktorjev in strojev
- servis za vrtni program

KRPAN SIP F.lli Cum srl NEW HOLLAND AGRICULTURE

Goriška cesta 75 | 5270 Ajdovščina | info@luka-leskovec.si
pon. - pet. | 8.00 - 16.00

Zabava za premlade, 1. 3. 2024

Neon glow parti

Ekipca mladih je zopet staknila glave skupaj in tu je ponovno vabilo za mladostnike (12-16 let), da zažurajo z nami v varnem okolju Hiše mladih, tokrat na Neon glow partiju!

Neon glow party bo v petek, **1. marca 2024, ob 18. uri, v Hiši mladih (bivši bar)**. Žur je namenjen izključno učencem zadnjega triletja ter dijakom prvega letnika lokalnih šol. Mladim bo na voljo brezalkoholna pijača in nekaj malega prigrizkov.

Za super vzdušje bodo poskrbeli fantje iz rock benda Dack Janiel's.

Dress code: NEON

Vstop je prost.

Za dogodek so obvezne prijave prek **quarkode**. Brez prijavnice mladostnikom žal ne bomo dovolili na zabavo.

OBVEZNE PRIJAVE

Projekt MATINEJE - ZABAVE ZA preMLADE je nastal na pobudo mlad(oletn)ih deklet, ki so si zaželele sprostitve, plesa in glasbe v družbi sovrstnikov. Izhajale so iz dejstva, da se mladi med seboj premalo družijo, saj je glavna prostočasna dejavnost sovrstnikov "visenje na telefonu".

Zakaj matineje? Mladi odgovarjajo:

- ker se premalo družimo,

- ker si zaslužimo sprostitve in zabave,

- ker želimo ustvarjati neprecenljive spomine na najstniška leta,

- ker smo premladi, da bi lahko obiskovali žure za velike.

Povežimo se skozi igro in ustvarjalnost

Inštitut za mladinsko politiko, Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina, Zavod Beta – Inštitut za razvoj družbe, Mladinski svet Ajdovščina in Hiša dobre volje so sodelovali v izvajanju delavnic za dijake 'Povežimo se skozi igro in ustvarjalnost', ki so potekale od 30. 1. do 2. 2. 2024.

Prvi dan smo namenili predstavitvi Inštituta za mladinsko politiko in tematiki spoznavanja nevladnih organizacij, ki na različne načine izboljšujejo kakovost življenja v okolju, kjer delujejo. Ugotavljali smo, na kakšen način lahko mladi participirajo in katere nevladne organizacije delujejo v lokalnem prostoru. Mladim smo predstavili inovativen program – Mladost na burji, ki spodbuja k aktivnemu prostovoljnemu udejstvovanju v lokalni skupnosti in ustvarjanju bolj solidarne in vključujoče družbe. Poudarek programa je tudi na beleženju izkušenj in spoznanj, ki jih mladi pridobijo tekom šolanja. Delavnice smo zaključili v Garaži (Zavod Beta – Inštitut za razvoj družbe), kjer so dijaki pod mentorstvom Valerije Jevšnik in Vasje Černica izdelovali zapestnice, se preizkusili v 3D tiskanju žetonov in iz lesa oblikovali družabno igro.

Drugi dan smo začeli z delavnico o prostovoljstvu '(Po)delim – dobim', ki sta jo izvedli Ana Rustja in Polona Bratina iz Mladinskega sveta Ajdovščina. Nadaljevali smo z delavnico učinkovitega pisanja življenjepisa in spremnega pisma ter raziskovanja lastne karierne poti.

Tretji in četrti dan sta bila v znamenju delavnice postavljanja ciljev in oblikovanja zemljevida prihodnosti na podlagi osebnega razmisleka o vrednotah, željah, sanjah in kariernih ciljih. Dijaki so se preizkusili v ustvarjanju časopisne poezije, vzeli smo si čas za obisk Lavričeve knjižnice, kjer nas je nagovorila poezija slovenskih pesnikov. Po ustvarjalni delavnici oblikovanja src z lepimi mislimi smo obiskali starejše v dnevnem centru Hiši dobre volje. Pred prihajajočim praznikom kulture smo jim pripravili krajši literarni dogodek z branjem poezije slovenskih avtorjev in jih razveselili s svojo ustvarjalnostjo in mladostno energijo.

Vsak dan smo med delavnice vpletli različne socialne igre in ustvarjalne didaktične metode z namenom spoznavanja pomena mehkih veščin, povezovanja in sodelovanja, timskega dela ter učinkovite komunikacije.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sodelujočim za izkazano zaupanje in pripravljenost na sodelovanje. Hvala dijakom in dijakinjam Srednje šole Veno Pilon Ajdovščina za dobro voljo in ideje, na katerih bomo gradili boljši svet za mlade tudi v bodoče.

Urška Brežnjak, IMP

Trgo ABC uradni zastopnik znamke Geely v Sloveniji

Geely je pionirska in v novo dobo mobilnosti usmerjena znamka vozil, ki izstopa s svojim inovativnim pristopom k avtomobilskemu dizajnu in razvoju najbolj naprednih tehnologij.

Skupina Geely Auto Group, ki je bila ustanovljena leta 1997, velja za enega najpomembnejših svetovnih proizvajalcev vozil, ki je v letu 2023 prodala 3 milijone avtomobilov in je že pet let zapored najbolj prodajana znamka osebnih vozil na Kitajskem. Svoj sedež ima v kitajskem mestu Hangzhou, razvojne centre pa po vsem svetu. Trenutno zaposluje več kot 120.000 ljudi po vsem svetu, od tega kar 30.000 razvojnih inženirjev, znotraj svojih blagovnih znamk pa ima več kot 40 proizvodnih in montažnih obratov, osem centrov za raziskave in razvoj ter šest oblikovalskih centrov v Severni Ameriki, Evropi, na Kitajskem in v jugovzhodni Aziji.

Vodilne avtomobilske znamke v skupini Geely

Skupina GEELY, ki se uvršča na seznam Top 10 Most Valuable Auto Portfolio Brands 2022, ustvarja najnaprednejša vozila in rešitve trajnostne mobilnosti. Proizvajajo in prodajajo vozila vodilnih avtomobilskih znamk, vključno z Volvo Car, Polestar, Smart, Lotus, Geely Auto, Zeekr, LYNK & CO, Geometry, London Electric Vehicle Company (LEVC), PROTON in Terrafugia.

Inovacije za prihodnost

V skupini Geely se zelo posvečajo raziskavam in razvoju, po zaslugi katerih lahko zagotavljajo vrhunsko kakovost svojih izdelkov.

V njihovih raziskovalnih in razvojnih centrih na Švedskem, v Veliki Britaniji in na Kitajskem postavljajo temelje za vozila prihodnosti.

Geely in Renault Group bosta skupaj razvijala visoko učinkovite pogonske sklope

Po okvirnem sporazumu, ki so ga sklenili novembra 2022, so Geely Holding Group in Renault Group nedavno podpisali obvezujoč sporazum o skupnih naložbah v razmerju 50/50 za zagon novega tehnološkega podjetja za pogonske sklope, katerega cilj je postati globalni lider v razvoju, proizvodnji in zagotavljanju visoko učinkovitih hibridnih pogonskih sklopov z motorji z notranjim izgorevanjem (angl. ICE).

Atlas PRO, prvi model že v salonih Trgo ABC

Konec leta 2023 je podjetje **Trgo ABC** postalo pooblaščen prodajalec in serviser nove znamke GEELY.

Na voljo imamo že nov model **Geely Atlas PRO**, kompaktni SUV z dolžino 4.54 m, ki ga poganja motor z 177 konjskimi močmi, na voljo sta modela z dvo ali štiri kolesnim pogonom.

Atlas PRO je na voljo z širokim naborom inovativnih sistemov za aktivno varnost in pomoč vozniku.

Poleg vozil vrhunske kakovosti vam zagotavljamo tudi odličnost storitev ter v vseh ozirih prijetno izkušnjo nakupa.

Predstavitev znamke GEELY v Sloveniji s prvim modelom Atlasom PRO pomeni le pričetek tukajšnjega delovanja nove močne blagovne znamke. Po načrtih bo že v prvem četrtletju tega leta na voljo novi športni terenec **Coolray**, kmalu za njim še malo večji **Starray**, v nadaljevanju leta pa bo sledilo še več novih modelov Geely.

Ker že vrsto let uspešno sodelujemo z znamko **VOLVO**, verjamemo in zaupamo njihovi Skupini Geely Auto Group. Zato vas z veseljem vabimo v naše prodajne salone **Trgo ABC v Kopru** in **Novi Gorici**, kjer boste preizkusili in spoznali novi ATLAS PRO.

Več info dobite na:**www.trgoabc.si**

Garaža vabi na kreativne delavnice tudi dekleta

Predvidoma vsako prvo sredo v mesecu v Garaži že potekajo kreativne delavnice, vsako zadnjo sredo v mesecu pa razprave o aktualnih strokovnih in znanstvenih temah, namenjene širši javnosti.

V marcu se lahko udeležite:

Kreativna delavnica: Prenos fotografije na les

Sreda, 6. 3. 2024, 17.00 – 19.00.

Izdelajte nekaj unikatnega za svoje mame, punce, prijateljice, žene, babice in jim darilo podarite za dan žena.

Vaše najdražje bodo navdušene nad izvirnim darilom – fotografijo natisnjeno na les. Na brezplačni delavnici boste lahko spoznali tehniko nanašanja fotografije na les, ki je primerna za vse generacije. Les dobite pri nas, fotografijo z izbranim motivom pa nam pošljite na **institut@zavod-beta.si** ali jo prinesite natisnjeno na pisarniški papir velikosti **10x15cm**.

Razprava v živo: Nekaj je v zraku, vodil jo bo Griša Močnik.

Sreda, 27. 3. 2024, 18.00 – 20.00.

Onesnažen zrak nam škoduje, saj male delce vdihnemo in ti prodrejo v vsa tkiva, kjer povzročajo vnetja, s seboj pa lahko nosijo tudi rakotvorne snovi. Delci, ki absorbirajo sončno svetlobo, pa močno segrevajo ozračje - najpomembnejši je črni ogljik, ki segreva samo pol manj kot CO2. Ukrepi, namenjeni zmanjšanju vpliva na podnebje lahko poslabšajo kvaliteto zraka in obratno. Govor bo tekel o določanju virov onesnaženja zraka z delci, o merilnih metodah absorpcijskega koeficienta delcev, in o letalskih meritvah, s katerimi izmerimo vpliv na podnebje.

Delavnici sta je popolnoma brezplačni in odprti za vse mlade od 15 do 29 let ter ostale zainteresirane. Delavnici sta namenjeni tudi spodbujanju mladih deklet in žensk k spoznavanju novih, tehnično usmerjenih poklicev.

OBVEZNA PRIJAVA (prijave zbiramo do zasedbe 20 prostih mest) prijava preko elektronske pošte institut@zavod-beta.si ali preko spletne strani www.garazawajdusna.si - zavihek napovednik dogodkov!

Garaža je delovni prostor, kjer spodbujamo tehnične veščine pri mladih in izdelovanje raznolikih uporabnih izdelkov. Prostor je dobro opremljen z materiali in orodji, kar nam omogoča organizacijo periodičnih srečanj, delavnic ter strokovnih razprav. Te aktivnosti so primerne za mlada dekleta in ženske (starost 15-29 let), saj si prizadevamo spodbujati njihovo zanimanje za nove tehnične poklice. Prav tako vabimo dijake in študente, ki jih zanima tehnika in tehnologija, ter odrasle (starost 30 in več let), priseljene občane, družine in starejše, ki si želijo kakovostno preživeti popoldne v delavnici.

Garaža je odprta vsak delovnik med 9.00 in 17.00 in je s svojimi orodji in prostori na voljo vsem, ki bi si radi kaj izdelali in popravili, pa zato nimate primerne opreme.

Projekt sofinancira Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje URSM.

Varno na spletu!

Dan varne rabe interneta, ki smo ga obeležili 6. februarja 2024, je bil na Osnovni šoli Danila Lokarja Ajdovščina zaznamovan s številnimi delavnicami in predavanji. Naš glavni cilj je bil ozaveščati mlade o varni rabi elektronskih naprav, ki so postale nepogrešljiv del našega vsakdana.

Računalniki, pametni telefoni in ostale elektronske naprave pa danes niso prisotne samo v življenju odraslih, ampak so postale tudi del odraščanja mladih. Najstniki, najstnice in tudi že otroci v nižjih razredih osnovne šole redno prihajajo v stik z elektronskimi napravami, zato je še toliko bolj pomembno, da se zavedamo pasti in nevarnosti, katerim smo izpostavljeni na spletu.

Praktične delavnice strokovnih delavcev šole smo obogatili še s predavanjem gospe Nine Mezinec, zaposlene na Upravi kriminalistične policije Generalne policijske uprave, ki nam je podala nekaj smernic za varnejšo rabo interneta in prepoznavanja ter preprečevanja spletnega nasilja.

Tekst in foto Matjaž Simonič

OŠ Danila Lokarja

Učenci delili kulturo

»Želimo, da bi bil cel mesec februar prazničen, saj je to mesec kulture.«

Učenci so na dogodkih prepevali, plesali, deklamirali pesmi slovenskih pesnikov …

Tretješolci so delili kulturo vsem obiskovalcem ajdovskega placa. Kljub rosenju se je na placu zbralo veliko staršev, starih staršev in ostalih mimoidočih.

Verjamemo, da smo s petjem slovenskih pesmi, z ljudskimi plesi in deklamacijami privabili marsikateri nasmeh na obraz ter polepšali oblačen dan.

Petošolke pa so zapisale naslednje vrstice:

Učenci petih razredov smo se odpravili v zimsko šolo v naravi na Pohorje. Vsak dan dopoldan smo smučali, popoldan pa imeli razne dejavnosti. V sredo, 7. 2. 2024, pa smo imeli proslavo za 8. februar – Prešernov dan.

Tema je bila kultura, kjer smo se predstavili s plesom, recitacijami pesmi in igranjem na flavto. Skupaj smo zapeli Zdravljico in šolsko himno. Spoznali smo, da smo del kulture tudi mi.

Učenke 5. razreda (Nastja, Tija, Pika, Ajda, Ajda, Brina, Hana, Sara, Megi, Zala)

OŠ Danila Lokarja

Svetovni dan spomina na žrtve holokavsta

27. januarja obeležujemo Svetovni dan spomina na žrtve holokavsta, saj so na ta dan, leta 1945, sovjetske čete osvobodile največje in najsmrtonosnejše taborišče Auschwitz.

V spomin in opomin na grozodejstva druge svetovne vojne se je OŠ Danila Lokarja v šolskem letu 2023/2024 vključila v projekt Krokus, ki ga spodbuja irska organizacija HETI, v Sloveniji pa ga koordinira Sinagoga Maribor. Cilj projekta je posaditi 1, 5 milijona rumenih žafranov v spomin na otroške žrtve holokavsta in tako opozarjati ter ozaveščati ljudi o grozodejstvih, ki so se dogajala v času nacistične Nemčije.

In zakaj ravno rumeni žafran? Ker spominja na Davidovo zvezdo, ki so jo morali Judje nositi v času nacistične Nemčije. Žafrani cvetijo konec januarja, kar sovpada s 27. januarjem, ko obeležujemo svetovni dan spomina na žrtve holokavsta.

Čebulice žafrana so učenci 7. c, 8. E in 9. E posadili 15. novembra 2023, v tednu, ko praznujemo mednarodni dan prijaznosti (13. november) in mednarodni dan strpnosti (16. november). Prijetno medgeneracijsko druženje so učenci zaključili z orisom dlani na plakatu, ki simbolizira, da lahko skupaj naredimo svet lepši.

Aktivnosti v sklopu projekta so se nato intenzivneje nadaljevale v mesecu januarju, ko so po učilnicah potovali lončki z žafrani. Učenci so tako opazovali njihovo rast in spoznavali namen projekta.

Vrhunec dogajanja pa se je na šoli odvijal med 22. in 26. januarjem 2024. V tem tednu so učenci pripravili razstavo na temo holokavsta, v šolski knjižnici je bil razstavljen nabor knjig z obravnavano tematiko. V petek, 26. januarja 2024, so se zainteresirani učenci udeležili izobraževalnega večera na temo holokavsta, na katerem smo med drugim prebirali dnevnik preživele domačinke, ki je svoje spomine o grozotah, ki jih je preživljala med letoma 1944 in 1945, zlila na papir.

OŠ Danila Lokarja

Pustno rajanje učencev

Naš pustni sprevod je bil pisan in navihan, razigran in nasmejan.

Na pustni torek dopoldne smo se po ulicah mesta Ajdovščine sprehodili in se pokazali mimoidočim. Učenci so napisali nekaj svojih vtisov, kako so doživeli ta dan:

Zelo lepo sem se imela, ko smo v šoli delali pustno matematiko. Lejla

Jaz sem bila za pusta metulj. Na povorki je bilo čudovito, privabili smo veliko šem.

Maškare so nas občudovale. Zelo smo se zabavali. Tara

Na pustni torek smo se učenci sprehajali po Ajdovščini. Tam se je zbralo veliko starih in mladih ljudi. Vsi so nas gledali in občudovali. Anja

S sošolci in učiteljico smo odšli na povorko. Bila sem indijanka. Bilo mi je zelo lepo. Zoja

Odšli smo na sprehod, da smo se pokazali v pustnih maskah. Popoldne pa sem šel še od hiše do hiše in na plac. Nace

Bila sem lisička. Bilo je zelo lepo. Viktorija

Učenci 3. b obožujejo oreo piškote, zato so si za maškare sami izdelali pustno masko OREO iz recikliranega kartona v prostorih Garaže Zavoda Beta.

Anastasija je povedala, kako so to naredili: *Kostume smo si izdelali tako, da smo najprej izrezali krog, na katerega smo prilepili papir, na katerem je pisalo OREO. Nato smo se vsi podpisali, naredili luknje in skoznje dali nitko. Maska za pust je bila pripravljena.*

Nekaj utrinkov pa smo ulovili tudi v fotoaparat. Poglejte si.

OŠ Šturje

Dejavnosti ob dnevu spomina na holokavst

27. januarja obeležujemo dan spomina na holokavst. V tednu, ki je sledil, smo na OŠ Šturje pripravili več dejavnosti, v okviru katerih smo razmišljali o tem, če se ljudje kaj naučimo iz napak, ki so jih storili naši predniki.

Skupino devetošolcev je obiskala dr. Monika Kokalj Kočevar iz Muzeja novejše zgodovine. S seboj je prinesla originalne predmete, ki so jih iz različnih taborišč prinesli domov preživeli slovenski ujetniki. Ob vsakem predmetu je povedala zgodbo, ki je bila predstavljena tudi na razstavnih panojih.

Med urami zgodovine so se nato devetošolci postavili v vlogo kustosa in učencem od 6. razreda dalje predstavili življenje Slovencev v taboriščih. V preteklem šolskem letu so na tak način naši učenci predstavili zgodbo o Ani Frank.

Sedmošolci so v živo prisluhnili pogovoru z Dušanom Štefančičem, ki so ga kot 16-letnega fanta prepeljali v nemška taborišča. Svoje izkušnje iz kar šestih taborišč je zaključil z mislijo učencem, naj raje kot telefonom namenijo več pozornosti sočloveku.

Na griču pred šolo bodo začeli cveteti rumeni krokusi oziroma žafrani. Tja so jih v novembru posadili učenci. Vključeni smo namreč v projekt Krokus, katerega koordinator je Sinagoga v Mariboru. Akcijo sajenja žafranov v več evropskih državah organizira združenje HETI (Holocaust Education Trust Ireland). Šolarjem, starim 11 let in več, podarja čebulice rumenih krokusov, da jih posadijo v spomin na 1,5 milijona judovskih otrok, ki so med drugo svetovno vojno umrli kot žrtve nacističnih grozodejstev. Mi smo med rumene posadili tudi vijolične žafrane. Ti bodo zacveteli za vse otroke, ki so na različnih delih sveta še vedno žrtve spopadov. Žal ugotavljamo, da ljudje počnemo vedno enake napake in se prav veliko ne naučimo iz napak, ki so jih počele generacije pred nami.

Darja Gorup, mentorica

Šturski gurmani - pogostitev v Predsedniški palači

V Predsedniški palači v Ljubljani je 31. januarja potekal sprejem predstavnikov humanitarnih organizacij. Dogodek je priredila predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar. Ker predsednica pri svojem udejstvovanju posveča veliko pozornost promociji trajnostnega razvoja, je povabila osnovnošolce, ki sodelujejo v vseslovenskem projektu Kuhnapato, da za goste pripravijo pogostitev v obliki lokalno značilnih prigrizkov.

Z velikim ponosom, častjo in še večjo tremo so otroci izvedli predstavitev na način, kot jim gre najbolje. Skupinici OŠ Šturje iz Ajdovščine in OŠ Središče ob Dravi sta pripravili inovativno pogostitev, vsaka s po tremi različnimi jedmi. Upoštevali sta dostopnost in značilnost sestavin okolice šole in letnega časa ter kreacije oblikovali očem in vsem ostalim brbončicam prijazno. Ob gostovanju v protokolarni kuhinji so mnenja, nauke o dekoraciji in znanje o tradicionalnih jedeh otroci izmenjali s tamkajšnjimi profesionalnimi kuharji, ki smo jim ta dan odvzeli dobršen del delovnih površin. Bučne pogačice s kančkom štajerske zaseke, koruzni krapec z ajdovim namazom in fižolov namaz s črno redkvijo na ržnem podstavku ter vse to dobro začinjeno z bučnim oljem, je ustvarila skupinica iz 'mesta buč'. Polento s pečeno zeleno in pršutom, kruhke z rdečo peso, žajbljem in mladim sirom ter oljčno kremo v pečenih blekih so kreirali in ponudili 'Ajdovci'. Navdušili so sprva kuharje in strežno osebje, takoj za tem pa vse prisotne na dogodku. Vsi so z navdušenjem poskušali jedi in prisluhnili pripovedovanju otrok o načinu, vzrokih priprave ter zakaj je dobro, da znamo kuhati ter tako skrbeti za zdrav in odgovoren, t.j. trajnostni način prehranjevanja.

Društvo Vesela kuhinja in Šturski gurmani

Pustno rajanje na Gočah

Krajevna skupnost Goče je priredila rajanje za pustne šeme, da bi odgnale zimo in priklicale pomlad. Dvorano Osnovne šole Goče so napolnile čebelice, čarovnice, princeske, pikapolonica, metuljčica, nogometaši, semafor, policaji, vojaki, pikanogavička, samojeda roža, lubenica in drugi. Plesni večer je popestrila animatorka Anita in dve urici sta zelo hitro minili.

Pustne šeme so se predstavile tudi posebni komisiji, ki je bila nad vsemi maskami navdušena, zato je pet najboljših udeležencev prejelo nagrade. Hvala vsem prisotnim za zabaven in norčav zaključek pustnega dne.

Anja Godnič

Vrba

Četrtkovi pohodniki smo tokrat združili korake z drugimi pohodniki in skupno praznovali kulturni praznik, kot prijatelji, kakor nas v prvem verzu Zdravljice nagovarja France Prešeren. Skupno pot smo začeli na železniški postaji v Novi Gorici. Bilo nas je kar za dobre pol stotnije, zato je Mirko predhodno poskrbel za dodatni vagon; moderni modri vlak je bil kljub temu napolnjen 'do roba in še čez' pohodnikov, obiskovalcev vodnega parka v Bohinjski Bistrici in redkih smučarjev. Rožica in Marjeta sta nas posladkali s čokoladnimi bomboni in razjasnili srce in oko s sladkim napojem. Dokaj tiho je vlak drsel skozi meglene globeli proti bohinjskim goram, ki so nas pričakale osvetljene s plahimi sončnimi žarki in obetale prijetno vreme za hojo. Z železniške postaje Bled Jezero smo se spustili do jezerske obale, postali pri spomeniku Mihajlu Pupinu,

srbsko-ameriškemu fiziku, humanistu in človekoljubu, od leta 1921 častnemu občanu Bleda. Odločilno je pripomogel, da sta blejski kot in preostali del zgornje Gorenjske ostala Sloveniji.

Pot smo nadaljevali do središča Bleda, si pri ledeni dvorani privoščili postanek in topel čaj. Počasi smo se zbrali pred Prešernovim spomenikom in se udeležili občutene proslave, nagovoril nas je blejski župan, srčnost so navdahnili nastopajoči osnovnošolci, trobentač, recitatorji, harmonikaš in mlada pevka, ki nas je vse ganila s čustveno Ditkino in Lainščkovo pesmijo Ne bodi kot drugi. Tudi slavnostni govornik Dan Podjed se je dotaknil naših duš, najprej z recitacijo in nato z razmišljanjem o digitalni dobi. Ob inflaciji digitalnih prijateljev si moramo vzeti čas za prave prijatelje, čas za umetnost, čas za odklop in srečo najti predvsem v sebi, ohraniti samostojnost razmišljanja in negovati naš materni jezik.

Po proslavi smo se v res dolgi vrsti odpravili proti Vrbi; pridružili smo se pohodnikom, ki se tako spomnijo tudi Janeza Svetine, slovenskega pisatelja, prevajalca, psihologa, ki je bil prva civilna žrtev slovenske osamosvojitvene vojne.

Po asfaltni cesti smo se spustili do mostu čez Savo Dolinko, jo prečkali in počasi tolkli makadam do pešpoti po obronku gozda, čez prostrane travnike mimo lovske opazovalnice do utrjenega kolovoza. Od tu smo že ugledali številne avtomobile na parkirišču, in njegov pomen za našo kulturo, za ohranjanje narodne identitete in slovenskega jezika. Sodoben pridih prireditve je dodal duet Maaraya, ki nas je ogrel s slovenskimi popevkami.

Po prireditvi smo nadaljevali pohod v Žirovnico in se ustavili pri Čopovi domačiji. Po ogledu njegove sobe in muzejske zbirke iz starodavnega naselja Ajdna smo šli proti naselju Breg. To bolj spominja na neko dolgo panonsko vas, kjer so hiše nanizane ob glavni cesti (tiste bolj oddaljene smo le bežno ugledali). Med vztrajnim merjenjem korakov po asfaltu smo spet dosegli makadamsko cesto in se spuščali proti strugi Save Dolinke. Reko smo prečkali po elegantnem loku še ne prav dokončanega mostu in nasproti obsežne domačije – ranča ali počitniških apartmajev (napisa nismo videli) zavili levo na označeno pešpot proti Zasipu. V začetku sicer prijazna hoja (po prehojenih kakšnih 16 kilometrih) nam je hitro namenila lekcijo v obliki zelo strmega vzpona po razriti stezi. Z dobro voljo in složno smo tudi to premagali. V naselju Zasip smo se ozrli še na cerkvico svete Katarine, ki bdi nad lepo urejenimi hišami. Prijazna sprehajalka nas je pozdravila in nas usmerila proti železniški postaji Podhom (nas je prav razveselila, da nas čakata le še slaba dva kilometra hoje). Na postaji smo si še 'privezali duše' s hrano in pijačo, nadomestili izgubo soli z okusnimi rezinami suhih klobas. Prav prijetno nas je presenetil z dodatnimi vagoni podaljšan vlak z Jesenic, ker tokrat ni kasnil.

Vožnja s starim rdeče-rumenim ropotačem do Nove Gorice je hitro minila. Zadovoljni smo ugotavljali, da smo vsi preživeli lep dan in dostojno praznovali naš kulturni praznik, naredili nekaj za dušo in srce. Predvsem pa smo se družili v realnem času in s pogovori spletali in utrjevali realna tovariština in prijateljstva.

anb, DU Ajdovščina

Veterinarska bolnica Vipava
IVAN PRINCES s.p.
Gradiška c. 10
5271 Vipava
SLOVENIJA
tel.: 05/36 44 390
fax: 05/36 44 393
veterina.vipava@siol.net
mag. Anton Lavrenčič dr. vet. med. 041 671 170
Matej Hosta dr. vet. med. 031 612 777
Veronika Budin dr. vet. med. 051 321 368
Larisa Bukovec dr. vet. med. 041 717 170

Praznični večer na Osnovni šoli Col

Osnovna šola in Krajevna skupnost Col sta 6. februarja slovenski kulturni praznik ponovno zaznamovali s predstavitvijo živahne umetniške govorice.

Praznovanje so pospremili s prireditvijo, posvečeno rojaku Marku Kobalu, opernemu pevcu in izučenemu mizarju, planincu, kolesarju in lovcu, ki je v treh desetletjih ustvaril vrsto vrhunskih opernih likov.

Večer so oblikovali učenci OŠ Col, pod vodstvom Svetlane Bušen, šolski pevski zbor ob spremljavi godalnega kvarteta Glasbene šole Vinka Vodopivca Ajdovščina,pod vodstvom Anje Jurca in Polone Praček, ter domača pevska zbora, Duri z zborovodkinjo Veroniko Škedelj ter Razpotje z zborovodkinjo Martino Peljhan, z izborom slovenskih pesmi.

Štiri mlade, iskrive voditeljice, Beti Bajc, Rebeka Koren, Stela Rušt in Hana Tratnik, so v vezni tekst nevsiljivo vkomponirale izseke iz Kobalovega življenja, in z njimi popestrile že tako razgiban program prireditve.

Uvodna govora sta pripadla ravnatelju, Jerneju Ferjančiču, in predsedniku krajevne skupnosti, Branku Tratniku.

Slavnostni govor je letos svojim rojakom naklonil prav Marko Kobal in prisotnim namenil mnogo pomenljivih besed o kulturi.

Slovesnost se je tako odvijala v duhu glasbe, pospremila pa jo je še priložnostna razstava o življenju in delu Marka Kobala, ki so jo vsak na svoj način sooblikovali Nives Žibrik, Barbara Jež, Jadranka Ivačič, Peter Vidmar in Beti Uršič ter izdaja tematskega glasila Javorov list, katerega vezivo je bilo drevo. Zanj smo na šoli zbrali lep izkupiček, namenjen šolskemu skladu.

Prireditev je krasno uspela in nam ponovno potrdila, da lahko s sodelovanjem, povezovanjem in medsebojno pomočjo resnično dosežemo vse.

Za konec še pesmica, ki smo jo spesnili cenjenemu gostu v čast.

Ko Marku Kobalu je zibelka tekla,
njegova rojenica takrat si je rekla:
»Temu fantiču pa dala bom glas,
da z njim razveselil bo mesto in vas!«

Na burji je zrasel, z naravo živi,
po hribih rad hodi, kot slavček žgoli.
Z žametnim glasom on boža ušesa,
kdor ga je slišal, ve, kaj so nebesa.

Marku je štima res vedno nesla,
pel je, da so se vsa okna tresla.
Pavarotti, Domingo, Battista Rubini,
Marko slovenski je Bastianini.

Operne vloge so se vrstile,
njegovo petje tako utrdile.
Germont, Nabucco in Rigoletto,
pozabil nikol' pa ni na mizarsko dleto.

Poklic iz srca še vedno neguje,
znamenja božja iz lesa oblikuje.
Postavil jih je na slovenskem terenu,
kjer služijo svoj'mu prav'mu namenu.

Markovo življenje je prava stvaritev,
njemu posvečamo to prireditev.

Svetlana Bušen

Lutke so bile njeno veselje in ponos

Naše mesto se ob različnih pomembnih obletnicah bohoti z lepimi besedami, bliščem in pozornostjo, že naslednje jutro se zazdi, da se je vse to umaknilo. Marsikdo ne ve, kaj predstavlja spominsko znamenje na tem ali onem pročelju hiše. Tudi za spominsko obeležje na Klemenčičevem domu v Šturjah slišimo le ob posebnih priložnostih. Včasih se prebudi v nas ponos in si rečemo, da smo imeli v Ajdovščini prvo slovensko lutkovno gledališče že 22. decembra 1910. Torej so bile prve lutke doma pri nas.

In potem … Lutke. Vidimo jo, kako hiti z dvema torbama na avtobusno postajo, celo življenje. V eni torbi, večja je bila kot ona sama, so bile naloge, zvezki, listi … njenih učencev iz OŠ Draga Bajca iz Vipave; v drugi so bile njene lutke, scenariji, kritike in pohvale, pravzaprav vse, kar je potrebovala. Večina bralcev je že spoznala, da teče beseda o Adi Bačar, naši Lutkarici. To ime se je je prijelo in marsikdo jo je prepoznal le po njem. Lutke so se vrnile v našo dolino.

In vidimo jo na odru različnih dvoran in učilnic. Teka iz kraja v kraj z zadnjimi navodili svojim igralcem. Skrb se ji riše na obrazu in vprašanje: »Smo napravili vse, da bodo otroci uživali, da se bodo poosebili z junaki, da jih bodo sprejeli za svoje?« Vsako igro, ki jo je izbrala v program, je popolno obdelala, posvetila ji je vso pozornost, polovičarstva ni poznala. Premagala je vsak problem, veliko se jih je postavljalo na pot, in s še večjo močjo planila do svojega cilja.

Le kje je niso poznali? Obiskala je otroke po vseh naših šolah, pogosto je razveseljevala otroke onstran meje, čeprav je bila pot v Italijo takrat zelo zapletena. Nje ni ustavil nihče in nič. Največji žar v njenih očeh se je prižigal, ko je s svojimi igrami razveseljevala bolne otroke v šempetrski bolnici, in to vsako leto. »Njih ne smemo pozabiti,« so bile njene besede. V svoj krog lutkarjev je vabila številne sodelavce in tudi na mlade je prenašala svoje navdušenje. Postavila je temelje lutkovni igri, da so drugi lahko nadaljevali.

In zopet jo srečamo … zaslužen pokoj, vendar brez miru. Nov začetek se je rodil z odraslimi igralci. Skupino je poimenovala Žar, ker je vedno zasvetil žar v njenih očeh, ko se je beseda dotaknila lutk. Želela je dati iz sebe vse znanje, ki ga ni bilo malo, oplemenititi lutkovne predstave s svojo ljubeznijo in razveseliti še marsikaterega otroka, vendar …

Srečujemo jo na naših ulicah, prijazno, pod težo let. Naključnim ljudem nameni perišče toplih besed. Ugasnil je žar, ki je žarel iz njenih oči, gotovo ni ugasnila srčna ljubezen do lutk in do lutkovnega gledališča. Njeni junaki jo spremljajo, ji dajejo moč in pogum, vse njene pesmi, posebej prirejene za njene lutke, odzvanjajo v ušesih, vse, kar je celo življenje nosila v srcu, vse, kar je prižigalo sij v njenih očeh.

Ljudska iniciativa Ajdovščine

Larin ABONMA
Preplet gledališča, glasbe in čarnih besed
15. 3. 2024 ob 19.30
v Dvorani prve slovenske vlade Ajdovščina
Pesem za Laro - Ujetnica časa
ZA ABONMA IN IZVEN.
avtorska glasbena drama Lare Jankovič s kvartetom
Poklon nesmrtni ljubezni prave Lare in dr. Živaga
eventim Karte na EVENTIM (Petrol, Pošta, splet)
INFO: libertart71@gmail.com, 040 705 529
Larin abonma
OBČINA AJDOVŠČINA POKROVITELJ

Lokarjeva galerija

Miran Kordež (1961 - 2023)

Člani Društva likovnih umetnikov Severne Primorske so ob prvi obletnici smrti prezgodaj preminulega kolega slikarja in oblikovalca v Lokarjevi galeriji v njegov spomin pripravili njegovo retrospektivno razstavo.

Miran Kordež je bil grafični oblikovalec in slikar. Njegov podpis nosijo številne knjige, razstavne publikacije, plakati … Miran ni bil zgolj vrhunski oblikovalec, bil je tudi dober slikar. Nikoli v ospredju, vedno skromen, stran od odrskih luči. Kot slikar je bil pronicljiv opazovalec, svoj navdih je črpal iz globin nuje po ustvarjanju.

V svojem, več kot tri desetletja trajajočem slikarskem opusu, se je dopolnjeval skozi svoj osebni slog, ki ga je razvijal vse do konca. Za njegova dela, ki nam zelo občuteno in rahlo razgrinjajo skrivnosti duše, je značilna čista slikarska podoba, ki dopušča različne možnosti vtisov in interpretacij.

Miranovi slikarski začetki se gibljejo predvsem v poigravanju z barvnimi kompozicijami na reliefno obdelanih površinah. V njih se sprehaja skozi stilizirano pokrajino, komponirano z geometrijsko zastavljenimi barvnimi liki, v katerih so ujeti pasovi s svojo barvno svetlobo. Njegova zgodnja dela nam razkrivajo slikarja, na katerega je imela njegova domača koroška pokrajina še vedno močan nostalgični vpliv.

Devetdeseta leta ga zaznamujejo kot slikarja, ki išče in najde svojo pot - zavezanost figuri in gibu. Plešoči liki, ki jih avtor ujame v stanju trenutka, so večinoma le nakazani, spiralasto vrtinčeni v močni ožarjeni svetlobi, kot bi nastali v mrzličnem ustvarjalnem zamahu. V slikah, ki si sledijo,

sta barva in svetloba vedno bolj izraziti. V njemu lastni poetiki ženske postave vedno bolj izgubljajo svojo telesnost, kljub vsemu ohranjajoč čutnost in prefinjeno liričnost.

Ob prehodu v novo tisočletje se človeške figure in močna barvitost počasi zrahljajo in postajajo vedno bolj nežno 'brezbarvne' in subtilne. V tem, zadnjem ciklusu se Miran vzdigne nad raven materialnega in prestopi na raven obče duhovnega, zato jih občutimo kot nežne slavospeve življenju. V ozadju je morda odsev zavedanja lastne biti, ki v sublimnosti eksistencialnega odpira pot v izpoved.

Miran nam v svojih delih ponuja razmislek o vseh razsežnostih človeških stanj, ki jih doživljamo kot posamezniki.

Razstava bo na ogled do 13. marca.

Vladimir Bačič

Ko ne poje, rezbari

Nosilec številnih naslovnih vlog velikih oper Marko Kobal, s Cola doma, odrske deske rad zamenja za gibanje v naravi. Je vnet hribolazec, kolesar, lovec, manj znano pa je, da obnavlja razna znamenja, potrebna popravila, na katera naleti med svojimi pohodi. Pretežno gre za lesena znamenja, saj je po osnovnem poklicu mizar. Zdaj jih je popisal in poslikal (kar 40 se jih je nabralo) v lični knjižici z naslovom Božja znamenja, naj služijo svojemu namenu in spominu.

Marko Kobal je prvo znamenje obnovil na prošnjo prijatelja. Postavljeno je bilo v spomin na tragično smrt enega od sorodnikov in tudi pri večini ostalih se je izkazalo, da se je tam nekaj zgodilo, običajno tragičnega.

Vsako znamenje torej nosi svojo zgodbo in zato Kobal ne le ohranja znamenj kot takih, temveč tudi kot del kolektivnega spomina, poleg tega pa pomaga ohranjati pričevalce »izredno razvejene kulturne dediščine, ki so jo ustvarjali večinoma anonimni preprosti rokodelci, polpoklicni vaški mojstri in tudi zaposleni v podobarskih delavnicah,« je v predgovoru knjižici zapisal znani etnolog dr. Janez Bogataj.

Znamenja, večidel gre za razpela, je najprej obnavljal in postavljal po okoliških hribih, kasneje pa tudi širše, v Trenti, na Gorenjskem, v Matkovem kotu, celo v Berlinu (pri znamenitem župniku Doriju). Kot izučen mizar ima prvak ljubljanske opere doma delavnico, opremljeno z vsemi potrebnimi orodji in pripravami. Največkrat posega po visokogorskem macesnu, ki je najbolj vzdržljiv »in bo marsikatero znamenje preživelo mene in še koga drugega …« Katero mu je najljubše? »Težko bi se odločil, važno je, da služijo svojemu namenu in spominu. Če pa že, bi se odločil kar za tisto pri meni doma, postavil sem ga za zdravo pamet!«

Ob razstavi slik Bojana Kovača

Društvo MOST – Univerza za tretje življenjsko obdobje Ajdovščina je v svoji dvorani v Ajdovščini priredilo likovno razstavo del, v veliki večini ustvarjenih v letu 2023, v tehniki oglje – papir, katerih avtor je Bojan Kovač. Slavnostno odprtje razstave je bilo 9. februarja. Avtorja in njegovo delo je predstavila Bojanova likovna mentorica Silva Copič, o kulturnem prazniku pa je spregovoril Edo Pelicon. V programu so sodelovali: Folklorna skupina MOST – harmoniko sta za prikazane plese igrala Slavko Likar in Simon Štokelj. Nastopili so še pevka Ana Štokelj – na harmoniko jo je spremljal Simon Štokelj – in mlada harmonikarica z Glasbene šole Vinka Vodopivca Špela Troha.

Na vabilo na razstavo je Bojan dal napisati misel: Še vedno svet je črnobel in mavrica je utvara …

Naj bo ta misel z vabila vodilo k zapisu o razstavi sami …

Na zavihku tega vabila piše tudi, da je Bojan Kovač član Društva MOST, da se predstavlja s ciklusom portretov, živalskih likov in človeških figur v tehniki oglje – papir. Upodobljene človeške figure so poklon delu, nekaterim poklicem in dejavnostim, večinoma iz preteklega časa. Resničnost odslikava črno-beli svet …

Nekatere slike je Bojan najprej naslikal v akrilu, na les, šele nato z ogljem. Taka je slika Čevljar Darko, o kateri Bojan pove tudi ozadje nastanka. Ta mu je še posebej ljuba. Čevljar Darko je bil Bojanov prvi sosed in otrok je k njemu pogosto zahajal. Bojan se spominja tistega duha po usnju in čevljarskem lepilu. V njem se izriše podoba starejšega moža, ki z enakomernimi udarci v obuvalo zabija lesene žebljičke. Enega po enega jemlje izmed ustnic in si tu in tam popravi očala. Vmes pravi in pripoveduje, ne da bi oči odmaknil od čevljarskega kopita. Bojan ga je poslušal še kasno zvečer, tako da ga je kdaj prišla iskat mama …

Tudi sliko čevljarja Darkota je Bojan prvo naredil na les, v akrilu – ta je zdaj v čevljarskem muzeju v Lokavcu.

Vabljeni na ogled bogate razstave do ponedeljka, 11. 3. 2024, v dopoldanskem času oziroma po dogovoru.

Franc Černigoj,
foto Polona Kovač

Pelhan – Prvi ples

Glasbena skupina Pelhan predstavlja svoj najnovejši single, ki nosi naslov 'Prvi ples'. Skladba je plod ustvarjalnosti Aleša Pelhana, frontmana skupine, bobnarja Simona Misleja in basista Mateja Likarja, ki navdušujejo s svojo glasbeno inovativnostjo ter strastjo do ustvarjanja.

Aleš Pelhan poje skladbo v duetu z ženo Ano Prijatelj Pelhan. Prav njej je skladba tudi posvečena. Pesem (besedilo Aleš Pelhan) govori o ljubezni, strasti in povezanosti med dvema osebama, ki ju prežema pozitivna energija (»Iz mene buta pozitiva, v obtoku liter endorfina«). Sporočilo pesmi je povezanost skozi glasbo. »Skladba 'Prvi ples' je lahkotna, igriva, plesna. Malo odstopa od značilnega udarnega hard rock - blues pristopa, ki ga Pelhan igramo. Za izbiro te pesmi kot novega singla smo se odločili, ker domnevamo, da bi pesem znala biti všeč širšemu slovenskemu občinstvu. Torej tudi tistim, ki ne prisegajo na trde rokerske melodije,« meni Aleš Pelhan.

Skladbo spremlja videospot, ki so ga posneli v križni dvorani Dvorca Zemono. V videospotu sodelujejo tri glasbene gostje - na basu Erika Sever, na bobnih Erika Kovačič, saksofon je odigrala Liza Skrt. Ker pa skladba govori o plesu, so k sodelovanju povabili tudi izjemen plesni par, Mišo Cigoja in njegovo ženo Svetlano Cigoj.

KS Goče

Kulturni večer

Da smo ponosni na svojo kulturno dediščino, smo Gočani pokazali 3. februarja 2024. Ta večer smo namenili predstavitvi in pogovoru o kulturnikih, ki so se iz naše vasi podali v širni svet. Izpostavili smo življenje in delo Ivana Mercine, prvega slovenskega zvonoslovca, ki je bil tudi glasbenik in učitelj.

V pogovoru, ki sta ga vodili Anja Godnič in Tanja Volk Lozej, smo gostili profesorico slovenskega jezika in primerjalne književnosti, svetnico ter magistrico znanosti Marijo Mercina. Daljna sorodnica Ivana Mercine nam je v uvodnem delu kot zanimivost povedala, da v njeni družini prevladuje učiteljski poklic, da imajo 'učiteljske gene'. Nadaljevala je s pripovedjo o izobraževanju in ustvarjanju znanega zvonoslovca in nam predstavila vsebino njegovih knjig. Pridružil se nam je tudi domačin Jože Furlan in zaigral na zvončke, ki jih je izdelal prav Ivan Mercina. Ko je beseda nanesla na sorodstvene vezi, se je pogovoru pridružil Marjan Mercina, Marijin bratranec. Pripovedoval nam je, kako je prek različnih virov raziskoval svojo sorodstveno vez z Ivanom Mercino, omenil pa je tudi druge Gočane, ki so pustili svoj kulturni pečat. Marija je posebej izpostavila dediščino, ki jo je Ivan Mercina zapustil otrokom in vsem, ki jih vzgajajo. V uvodu knjige, ki jo je napisal za otroke, je zaznati, da jih opisuje z globokim spoštovanjem. Otroke je pojmoval kot najboljše seme, ki bo nekoč vzklilo. Le iz take ponižnosti se lahko razvije dober učitelj.

Ob sproščenem pogovoru nam je zmanjkalo časa za predstavitev Marijinega literarnega ustvarjanja. To prepuščamo za naslednje srečanje, saj si na Gočah želimo še več Marijinega pripovedovanja. Naj zaključimo z mislijo, ki jo lahko razberemo iz njene knjige Primorska zgodba: »Življenje ni samoumevno. Življenje ima vzpone in padce. Kulturno se ga veselimo.«

Tanja Volk Lozej

Plesni spektakel Celestial

Celestial je prvi plesni šov z izbranimi plesalci in koreografi iz Plesnega centra ADC. Dogodek so plesalci izvedli v 11. ferbuarja v Dvorani prve slovenske vlade v Ajdovščini.

Dvorana je bila zapolnjena do zadnjega sedeža in po predstavi je bilo slišati pogovore in vprašanja na temo, kdaj se bo dogodek ponovno izvedel. Navdušenje je bilo veliko in plesalci ter koreografi zagotavljajo, da bo dogodek postal tradicionalen.

O plesalcih, koreografih in kreativni vodji projekta je vodja Piesnega centra ADC, Alice Stojko Saliu, na facebook strani zapisala iskren zapis.

"Naši plesalci so Veliki. In naša Leja je to skupaj z njimi dokazala na tak način, da je marsikdo presenečeno obstal, kajti predstavili so se v vsej svoji veličini; z ogromno znanja, ljubeznijo do Plesa, s predanostjo, intuziazmom ... vrednih svetovnih odrov!

Vsak od desetih koreografov je s skupino izbranih plesalcev izvrstno predstavil del sebe, dva talentirana pevca Veronika Knafelc in Andrej Orel sta dodala svojo noto, prav tako sta zablestela dva freestyla v zasedbi Didi Divje Volk in Jona Lična.

Občutki, ko sem gledala svojo plesno družino v taki polnosti in popolnosti, so bili tako lepi, da jih težko sploh ubesedim. Leja Messec dopolnjuje moje sanje in za to sem ji izjemno hvaležna! Včasih, pogosto se mi zdi, da mi bere misli. Pravijo 'gliha skup štriha' in v vsaki celici svojega telesa čutim, da to res drži. Hvala Leja, ker ti ples toliko pomeni, ker si postala del nas, ker si z nami z vsem svojim bitjem. Ponosna sem nate! Si vrhunska plesalka, koreografinja, dobra učiteljica in človek z velikim srcem.

In ostali koreografi Brigita Kuštrin, Danijel Mutić, Larisa Koren, Evelin Bajc, Nick Keber, Tim Vodopivec, Nara Aranđelović Brana, Tine Oblak in Taja Komac, po večini sem vas vse gledala kot 'malčke palčke', male plesne nadobudneže, in tokrat ste stali na odru Veliki, lepi ljudje, izredni koreografi in neverjetni plesalci. Hvala, ker ste. Hvala, ker sejete znanje, kako je Ples lep in velik, ker širite ljubezen do tega kar JE vredno.

In Plesalci ... vsi, od prvega do zadnjega, ste ponos naše družine, ste čudoviti in zame Najboljši plesalci na svetu. Hvala, da rastete v izjemne Ljudi in barvate svet z najlepšimi barvami plesa.

Torej, draga moja družina, želim vam povedati, da sem izredno ponosna in se počutim srečno in obdarjeno tudi zaradi vas vseh. Hvala, ker ste. Hvala, ker se trudite in vztrajate, hvala za to, da ste ljubeči, spoštljivi in lepo vzgojeni.

In v tej točki se želim zahvaliti tudi staršem, kajti brez vas, ne bi bilo nas, ne bi bilo tega kar so včeraj pokazali in dokazali naši otroci. Iskrena hvala iz dna moje duše. Hvala vsem, ki nas podpirate in cenite in upam, da kaj takega ADC kmalu ponovi."

Ples je mati vseh umetnosti, je zahteven šport in definitivno premalo cenjen. Ko ga zagledamo v taki luči, kot se je pokazal Celestial, pa definitivno razumemo, kaj te pomeni.

foto Klemen Batagelj

Vipava ima prvakinje Mini pokala Slovenije

Na Kodeljevem v Ljubljani je 16. februarja potekal finalni turnir Pokal članic in Pokal Spar. Pred tem pa so se za pokalno lavoriko pomerili tudi najmlajši košarkarji in košarkarice. Ekipa Vipave je v finalu deklet prepričljivo premagala Celjanke z rezultatom 94:53 in prvič osvojila pokalni naslov. Strateg na klopi Matjaž Mlakar je ekipo že lani popeljal na zaključni turnir, kjer je ekipa osvojila 4. mesto, letos pa na sam vrh, do naslova prvakinj v Mini pokalu deklet.

Z izjemnim statističnim učinkom sta se izkazali Veronika Ferjančič, ki je v dobrih 23 minutah igre zbrala 21 točk, 11 skokov in 10 pridobljenih žog, in Vita Bavdek, ki je dosegla kar 31 točk in dodala še 10 skokov. Obe sta bili izbrani tudi v najboljšo peterko zaključnega turnirja, medtem ko je nagrado za najbolj borbeno igralko prejela njuna soigralka Bistra Ceket.

Za Vipavo so v finalu nastopile in priigrale naslov, pokal in zlate medalje: Veronika Ferjančič, Vita Bavdek, Bistra Ceket, Hana Kobal, Aida Uka, Zala Prah Peljhan, Tajda Žgur, Monika Funa, Zala Tratnik, Doroteja Rehar, Lana Terčelj in Sara Dolenc.

Kriške gase so oživele

Bližal se je 28. januar. Dan, ko nam je že nekaj let zapored zaupana organizacija sprint orientacijske tekme. Poleg organizacijskih zadev nas je skrbelo tudi vreme, ki zna biti na našem koncu v tem času zoprno, z močno burjo in mrazom do kosti. Skrbi so bile zaman, saj nas je presenetil čudovit sončen dan – prava pomlad sredi zime. Temperatura okrog 15? C, brezvetrje, jasno nebo. Take vremenske razmere so v našo lepo dolino privabile veliko tekmovalcev iz celotne Slovenije in tudi iz zamejstva. Iz sosednje Italije se je dogodka udeležilo okrog 80 tekmovalcev, kajti Regionalni orientacijski odbor pokrajine Furlanije Julijske krajine (Friuli Venezia Giulia) je, v dogovoru z našimi organizatorji, to tekmo štel za njihovo promocijsko.

Preko 300 tekmovalcev različnih starostnih in težavnostnih kategorij se je podalo na progo po gasah Vipavskega Križa, kjer so bile postavljene kontrolne točke. Progo je strasiral orientacist Igor Bončina v sodelovanju z Ivom Ketejem in Stankom Čuferjem. Tekma je potekala v soorganizaciji Planinskega društva Ajdovščina, osnovne šole Dobravlje , Orientacijske zveze Slovenije ter že omenjenega odbora iz Furlanije. Za vnos in obdelavo podatkov na tekmi in po njej sta skrbela David Čufer in Urban Gregorc. Pri organizaciji tekme je sodelovalo tudi vodstvo krajevne skupnosti in mnogi krajani Vipavskega Križa. Za njihov prispevek se vsem iskreno zahvaljujemo.

Kriški sprint ima še eno posebnost. Samo na dan tekme se, v dogovoru z lastniki, odprejo nekateri prehodi čez privatna dvorišča, vrtove in poti, ki so sicer zaprti za javnost. Paša za oči so samostanski sadovnjaki in vrtovi na prisojnih terasah, kjer jim zima ne more do živega. Mnogi spremljevalci in navijači so sončno nedeljo izkoristili prav za oglede teh skritih kotičkov. Letošnja 'jagoda na torti' je bil pogled v grajsko klet, kajti traser je progo speljal prav skoznjo, po vsej njeni dolžini, od vzhoda proti zahodu.

Posebnost te tekme je že tradicionalno tudi družinska kategorija, ki združuje generacije.

Tekmi je sledila razglasitev in podelitev nagrad najboljšim trem v posamezni kategoriji. V družinski kategoriji so bile najboljše družine Tomažič, Simonič in Kete. V otroški kategoriji sta tretje mesto osvojila četrtošolca Anže Štor in Rene Troha. Dobro so se odrezali še Matej Bratož, Anika Bitežnik, Sara Furlan in Polona Kravos.

Čeprav je Vipavski Križ manjše naselje na Vipavskem, so ulice - gase, prehodi, povezovalna stopnišča, steze med vrtički in poti po dvoriščih kot nalašč za razgibano in na trenutke kar zahtevno postavitev kontrolnih točk. Za Izkušene tekmovalce je to poslastica, začetniki pa se kar namučijo, da progo uspešno odtečejo. Dobra organizacija, zanimiva trasa in prijazni domačini v največji meri prispevajo k tako množični udeležbi in zadovoljstvu udeležencev. **mk**

Gorski tek na Tabor

Tekaško društvo Burja Vipava in KS Gaberje prirejata 3. marca gorski tek na Tabor. Tek šteje v točkovanje za Primorske gorske teke za leto 2024. Članska proga meri 6.3 km s 500 m vzpona in 250 m spusta. Start bo ob 11.00. Mladina bo startala uro kasneje na Lenivcu na Erzelju na 660 metrski progi z 90 metri vzpona.

Po razglasitvi rezultatov teka na Tabor bo še zaključna prireditev Primorskih gorskih tekov za leto 2023 s podelitvijo nagrad in priznanj.

17. Zimske državne igre specialne olimpijade Slovenije

Uspehi varovancev VDC-ja

V Kranjski Gori so 31. januarja in 1. februarja potekale 17. Zimske državne igre Specialne olimpijade Slovenije. Tudi v Varstveno delovnem centru Ajdovščina – Vipava smo svoje športnike poslali v boj za odličja. Domov so prinesli medalje v vseh odtenkih. Ponosni smo na vse dosežke, predvsem pa na vztrajnost in pogum predanih športnikov, ki je lahko v zgled in navdih vsakemu izmed nas.

Zadnjega januarja in prvega februarja je bila Kranjska Gora gostiteljica športnikov Specialne olimpijade iz cele Slovenije, ki so se udeležili 17. Zimskih državnih iger v Organizaciji Specialne Olimpijade Slovenije. Gorenjska regija, organizator iger, je za maskoto iger izbrala simpatičnega Kekca.

Iz VDC Ajdovščina – Vipava smo se na igre odpravili z ekipo 8-ih tekmovalcev, ki so jo sestavljali Klemen, Stjepan, Katja, Ema, Janez, Uroš in dva Mateja. Prvi dan je bil namenjen treningom in kvalifikacijskim tekmam, zvečer pa smo se skupaj zbrali na slovesni otvoritvi. Drugi dan iger so bila na vrsti tekmovanja. Naši varovanci so se pomerili v teku na smučeh in v alpskem smučanju.

Dobri rezultati, ki so plod zagnanega treniranja, niso izostali. Zlato, srebro, bron – vse odtenke medalj so osvojili in še nekaj odličnih rezultatov. Podeljevalci medalj so bili sami nekdaj zelo uspešni športniki: Jure Košir, Urša Bogataj, Iztok Čop …

V VDC-ju smo za svoje tekmovalce stiskali pesti in ponosni smo na njihove dosežke, predvsem pa na njihovo vztrajnost in pogum, ki nam je lahko vsem za zgled. Kako se lahko z voljo in trudom resnično veliko doseže. Prav pogum je tudi sestavina osrednjega slogana Specialne olimpijade Slovenije: »Pustite mi zmagati, če pa ne morem zmagati, naj bom pogumen v svojem poskusu.« Vedno znova nas opominja, da v življenju niso pomembne le medalje in dokazovanje moči, pač pa bogata in kakovostna vpletenost v širše okolje preko športnih aktivnosti. Tudi 17. Zimske državne igre so nam dale nov zagon, da bomo z veseljem in navdušenjem trenirali še naprej. **Ivana Lavrenčič**

Plesni klub EL1

Prva tekma, prve stopničke

Nekateri člani plesnega kluba EL1 so 10. februarja v različnih maskah nastopili in popestrili pustno rajanje v Vipavi, drugi so se pa podali na tekmovanje Master Dance Festival Lukec Open.

Tekmovanja se je udeležilo več kot 2.000 plesalcev iz petih različnih držav. »Na tekmovanje smo se odpravili po nove izkušnje, nova doživetja in se z rezultati nismo obremenjevali. Ko pa so tej bili razglašeni, je v naših plesalcih, trenerjih, starših prevladalo veselje in obilo ponosa.«

Pionirji začetniki – Turn me on so se v tekmovanju preizkusili prvič, osvojili so tudi najvišjo stopničko – 1. mesto. Prav tako so na najvišji stopnički stali plesalci male skupine Astro – Zala Kobal, Kiara Gregorič Smrdel, Asja Laharnar, Lara Vrtovec, Petja Peljhan, Tjaša Kosmač in Ariana Vižintin so si priplesali 1. mesto in zlato medaljo.

Mala skupina Anima si je prav tako priplesala stopničke in sicer 2. mesto. Za odličen rezultat so zaslužni Lan Uršič, Nika Plešnar, Nina Polanc, Nija Mikuž Valič, Pia Suša, Ana Strilič.

Asja si je kot solistka priplesala 2. mesto, poleg tega pa je prejela še povabilo na mednarodno tekmovanje. Tudi Lara, si je kot solistka priplesala srebrno 2. mesto.

Prva tekma, prve stopničke za plesalce EL1

Para Tjaša Kosmač & Kiara Gregorič Smrdel, Asja Laharnar & Lara Vrtovec sta si priplesala elitno srebrno priznanje.

Več kot uspešen vikend z odličnimi rezultati! Trenerji Martin Sorgo, Tatjana Gajanovic in Neja Jereb so prav tako odlično opravili svoje delo. Velika zahvala pa gre tudi vzpodbudnim staršem, ki so dvorano napolnili z s pozitivno energijo in vzkliki.

Z veliko mero optimizma pred ključnim delom sezone

Članice so po uspešno odigrani evropski sezoni EHF, kjer so se uvrstile med TOP16, vse moči usmerile v nadaljevanje sezone, kjer jih čaka še kopica pomembnih tekem v državnem prvenstvu ter nastop na zaključnem turnirju pokala Slovenije.

Mlinarke so morale priznati premoč le Krimovkam, ki so bile konec decembra boljše v Ljubljani, pa tudi 24. 2. na Policah (24 : 29). Kljub temu bodo Ajdovke (po vsej verjetnosti) v končnico (za mesta od 1. do 4.) startale z druge pozicije, takoj za Krimom.

V ozadju pa poteka ogorčen boj med Celjem, Litijo in Velenjem še za zadnji dve mesti, ki vodita v ligo za prvaka. Mlinotest se je kot že rečeno suvereno že drugo sezono zapored uvrstil na zaključni turnir pokala Slovenije, ki bo 20. in 21. aprila. Poleg Mlinark so se tja uvrstile še ekipe Krima, Izole in Litije. Ob ugodnem žrebu je cilj veliki finale. Za kvalifikacije za evropsko prvenstvo 2025 je selektor Dragan Adžić vpoklical tri naše igralke: Ano Abina, Neno Černigoj in kapetanko Nušo Fegic. Na širšem izboru (30 igralk) za kvalifikacijski turnir za olimpijske igre v Parizu, ki bo potekal v nemškem Ulmu, so poleg že omenjenih še Živa Čopi, Petra Kramar in Urša Zelnik.

Še kratek skok v mladinsko rokometno šolo, kjer se boji tudi prevešajo v zaključno fazo. Starejše deklice A, ki jih vodi legendarni Branko Leban, so se uvrstile v končnico za mesta od 1. - 6., leto dni mlajše SDB pa v končnico za mesta od 7. do 12. Največje presenečenje sezone so gotovo kadetinje pod mentorstvom Ane Žigon. Slednje so se prek zahtevnih kvalifikacij prebile v prvo ligo, kjer se borijo za visoka mesta. Za odlične predstave je bila kapetanka ekipe Maruša Raspor (letnik 2007) tudi nagrajena z vpoklicem v reprezentanco. Mladinska selekcija, ki nastopa v najmočnejši prvi državni ligi in kateri poveljuje Marko Cencič, se bo po zimskih počitnicah podala v boj za medalje proti ekipam Krima, Krke in Olimpije, saj so si z dobrim rednim delom zagotovile ligo za prvaka (1. - 4. mesta). Tudi iz omenjene kategorije je zaradi kvalitetnih predstav vpoklic v reprezentanco, ki jo vodi Jernej Rantah, prejela Natalija Grandič (letnik 2006). Vsekakor nas čaka izjemno pester zaključek rokometne sezone tako v mladinskih selekcijah, kot pri članicah.

Upamo, da tudi uspešen.

V slovo

V januarju sta se iz naše skupine, Sredinih pohodnikov, za vedno poslovili kar dve pohodnici.

Najprej smo izvedeli, da je za vedno odšla naša Valči, uradno Valerija Rodman, rojena v Dupljah pri Vipavi. Že od mladosti je imela zelo rada pohodništvo. Bila nam je navdih, vedno pozitivna, vesela, kljub častitljivim letom, vitalna in nasmejana. Večkrat je s seboj, na pohod, pripeljala tudi svojo psičko, s katero sta bili zelo povezani. Bila je dolgoletna pevka in folkloristka. Vedno aktivna, je sodelovala z jutranjimi telovadkami in balinarkami. Pogrešali jo bomo pri odkrivanju ožje domovine, na naših, sredinih poteh.

Konec meseca pa smo na zadnjo pot pospremili še našo Majdo, uradno Magdaleno Furlan iz Kamenj. Veliko prezgodaj in preveč na hitro je za vedno odšla. S skupino Sredini pohodi je sodelovala skoraj od samega začetka. Bila je aktivna članica pri vseh aktivnostih v vasi Kamnje. Pogrešali bomo njeno veselo naravo in iskrivost, saj je bila srce naše skupine in naša vodnica. Zato srede ne bodo več take, kot so bile.

Obema se zahvaljujemo za vse lepe trenutke, ki smo jih doživeli skupaj.

Skupina Sredini pohodniki

Z

Povabilo k predhodnim prijavam na mladinske teke

Športni center Ajdovščina v sklopu dogodka Ultra Trail Vipavska dolina (UTVV) tudi v letošnjem letu gosti tekače iz celega sveta, kateri se bodo pomerili v različnih tekaških preizkušnjah, od tekov za najmlajše (300 m – 2000 m) pa vse do razdalje 160 km za odrasle.

Dogodek pričenjamo
v petek 26. aprila ob 17.00 pred Športnim centrom Ajdovščina
s teki za najmlajše od 300 do 2000 metrov,
kjer se bodo mladi pomerili v različnih starostih kategorijah:

- Dečki in deklice, letnik 2018 – 300 m,	- dečki in deklice, letnik 2015 – 500 m,	- dečki in deklice, letnik 2012 – 1000 m,
- dečki in deklice, letnik 2017 – 300 m,	- dečki in deklice, letnik 2014 – 500 m,	- dečki in deklice, letnik 2011 – 1000 m,
- dečki in deklice, letnik 2016 – 300 m,	- dečki in deklice, letnik 2013 – 1000 m,	- dečki in deklice, letnik 2009 in 2010 – 2000 m.

Rok prijave za nastop na mladinskih tekih je do srede, 17. aprila 2024.
- Prijave organiziranih skupin (šole, vrtci, klubi, druge športne organizacije…) sprejemamo na **info@zs-ajdovscina.si**.
- Posameznike pa lahko starši prijavite preko spletne prijavnice.

Cenik predhodnih prijav:
- Organizirane skupine 2,00€ na osebo,
- posamezniki 3,00 na osebo.

**Predhodno prijavljenim udeležencem bo organizator zagotovil personalizirano štartno številko.*

Na dan dogodka – v petek, 26. aprila 2024:
- Posamezniki in skupine 5,00€ na osebo (med 9.00 in 16.00 uro).

Pohitite s prijavami in se nam pridružite na Ajdovskem teku, kjer vas čaka nepozabna izkušnja in veliko zabave. Združimo moči v aktivnem in zdravem načinu življenja ter ustvarimo nepozabne trenutke skupaj.

Se vidimo na štartu!

Kino Ajdovščina v marcu

Kino Ajdovščina pred veliko platno v Dvorani prve slovenske vlade redno vabi na prvi četrtek in petek v mesecu, torej 7. in 8. marca, dodatna filmska projekcija pa bo v nedeljo, 17. marca. Tudi tokrat bodo na sporedu najnovejše filmske uspešnice, ki šele v teh dneh prihajajo na velika platna slovenskih kinematografov.

Vstopnice za Kino Ajdovščina so v predprodaji na spletnem mestu Olaii.com, osebno jih lahko kupite v Arena Stolp baru (ob dvorani) ali uro pred začetkom predstave v avli dvorane. Cena vstopnice je 5 evrov.

Četrtek, 7. marec ob 19.00: MATI CABRINI/ZDA/2024

režija: Alejandro Monteverde

Biografski film o Sveti Frančiški Cabrini, eni najvplivnejših oseb na prelomu 20. stoletja. Frančiška je na pomlad leta 1889 pristala v New Yorku in kmalu postala mati italijanskih izseljencev. Celo življenje se je borila za tiste na robu družbe …

Petek, 8. marec ob 17.00: KUNG FU PANDA 4

animirana komična pustolovščina – sinhronizirano

Po treh smrtonosnih pustolovščinah, v katerih je s svojim neprekosljivim pogumom premagal zlikovce svetovnega formata, zmajevega bojevnika Poja čakajo nove dogodivščine …

Petek, 8. marec ob 19.00: DUNE: PEŠČENI PLANET 2/ ZDA/2024, režija Denis Villeneuve

Film je težko pričakovano nadaljevanje s šestimi oskarji nagrajene filmske uspešnice iz leta 2021. Ep na velikih platnih nadaljuje priredbo svetovno znane znanstvenofantastične literarne klasike Franka Herberta, z zvezdniško igralsko zasedbo.

Nedelja, 17. marec ob 19.00: DIRKA ZA SLAVO

biografska športna drama /ITA, GBR/2024, režija Stefano Mordini

Neverjetna zgodba, posneta po resničnih dogodkih, o svetovnem prvenstvu v reliju leta 1983, ko so se pogumni poraženci ekipe Lancia, ki jih je vodil karizmatični Cesare Fiorio, zoprstavili mogočni Audi ekipi v enem največjih rivalstev v zgodovini športa.

Koncert Kosovelovcev z gosti iz Števerjana

Ljubitelji zborovskega petja so v soboto, 24. februarja, do zadnjega kotička napolnili samostansko cerkev v Vipavskem Križu, kjer jih je razveselil in obogatil koncert Moja pesem je moj obraz. Poleg moškega pevskega zbora Srečko Kosovel, ki je koncert organiziral, so nastopili še gostje, mešani pevski zbor Frančišek Borgia Sedej iz Števerjana.

Za naslov koncerta, s katerim je Moški pevski zbor Srečko Kosovel želel tudi obeležiti kulturni dan, si je zbor izposodil verze pesmi Srečka Kosovela, katerega letos obeležujemo 120. letnico rojstva. Tako kot je Kosovelova pesem izrazita in samosvoja, tako sta v Vipavskem Križu prišla do izraza ekspresivnost in temperament moškega in mešanega zbora, s katerima sta skupini prikazali vsak svoj obraz.

Uvodoma so pevci Moškega pevskega zbora Srečko Kosovel z zborovodjo Andrejem Makorjem zapeli izbor skladb iz pravoslavne liturgije, ki so jih med drugim predstavili tudi na uspešni turneji po Srbiji novembra 2023.

Sledil je nastop Mešanega pevskega zbora Frančišek Borgia Sedej iz Števerjana. Začetki zbora segajo v leta pred prvo svetovno vojno, prelomnico v njegovem delovanju pa je bilo leto 1949, ko je taktirko zbora prevzel pevovodja Herman Srebrnič. Takrat se je zbor številčno okrepil in začel gojiti ob cerkvenem tudi narodno petje. Skozi desetletja se je zvrstilo več pevovodij. Od leta 2016 dalje vodi zbor Patrick Quaggiato, ki je diplomiral iz vokalno-zborovske kompozicije, zborovodstva in iz tolkal na tržaškem Konservatoriju Tartini. Zbor Sedej je v samostanski cerkvi predstavil zelo zanimiv program, v katerega je vključil dela zamejskih skladateljev z Goriške (Lojze Bratuž, Danilo Fajgelj in Silvan Zavadlav), avstrijske Koroške (Eduard Oraže), Furlanije (Marco Maiero) …

Po uspešnem koncertu v Vipavskem Križu Kosovelovci snujejo načrte za prihajajoče mesece. Že zdaj pevci vabijo na 10. mednarodni festival moškega petja, ki bo 18. in 19. maja 2024. Letos pa zbor obeležuje tudi 80. obletnico delovanja, ki jo bo obeležil na slavnostnem koncertu v mesecu oktobru. O tem bomo obširneje še poročali v naslednjih mesecih.

E. H.

Latnik - Zgornjevipavski časnik izdaja: LATNIK d.o.o., Goriška cesta 64, 5270 Ajdovščina • Tisk: Tiskarsko središče d.o.o. • Prispevki e-mail: info.latnik@gmail.com • Oglasi e-mail: komerciala.latnik @gmail.com.